ԱԶԳԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة، إيلينا درويشيان أزتاك

1500 Լ.Ո. 75ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 202 (21252) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 5 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2002 10 ԷՋ

ԻԼՀԱՄ ԱԼԻԵԻ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԻ ՓՏԱԾՈՒԹԵԱՄԲ

Ապրպէյճանական *«Ենի Մուսաւատ»* թերթին համաձայն, Ապրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի որդին եւ հաւանական յաջորդը՝ Իլհամ Ալիեւ, Միացեալ Նահանգներու իշխանութիւններուն կողմէ կ'ամբաստանուի 100 միլիոն տոլարի գումարի մը առնչուող փտածութեան յանցանքով: Իլհամ Ալիեւ նաեւ փոխ նախագահն է Ապրպէյճանի քարիւղի պետական հաստատութեան:

«Ենի Մուսաւատ» օրաթերթին համաձայն, Իլհամ Ալիեւ դատական հարց կը դիմագրաւէ Լոնտոնի եւ Պահամաս կղզիներուն մէջ: Թերթը կ'ըսէ, որ Ալիեւի դրամատնային գաղտնի հաշիւները շուտով պիտի հրապարակուին:

Թուրքիոյ մէջ Ապրպէյճանի դեսպան Մեհմէթ Ալիեւ հերքեց *«Ենի Մուսաւատ»*ի պնդումները՝ անհիմն սուտ որակելով զանոնք: Դեսպանին համաձայն, ապրպէյճանական քաղաքական ընդդիմադիր ուժերը չափազանց ծայրայեղական են, եւ յաճախ այսպիսի անհիմն պնդումներ կ'ընեն:

Կ. ՄԸՐԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԲԵԿԱՆՈՒԵՑԱՒ Ղ. ՄՈՒԽԱՅՊԷՐ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՀՌՉԱԿՈՒԵՑԱՒ

Սահմանադրական Խորհուրդը երէկ յայտարարեց, որ կ'ընդառաջէ երեսփոխան Կապրիէլ Մըրի ընտրութիւնը բեկանելու դիմումին, եւ տրուած ըլլալով, որ դիմումը ներկայացուցած ու քուէներու երկրորդ բարձրագոյն թիւը ապահոված թեկնածու Միրնա Մըր Ապու Շարաֆ դիմումին մէջ յստակօրէն կ'ըսէ, որ չ'ուզեր յաղթական հռչակուիլ, ապա խորհուրդը Մեթնի յոյն ուղղափառներու երեսփոխանական աթոռին համար կայացած մասնակի երեսփոխանական ընտրութիւններուն յաղթական կը նկատէ երրորդ հանդիսացած թեկնածուն՝ Ղասսան Մուխայպէրը:

Սահմանադրական Խորհուրդին վճիռը երկու կողմերու (բեկանումի դիմումը ներկայացուցած թեկնածու Միրնա Մըրի եւ երեսփոխան Կապրիէլ Մըրի փաստաբաններուն) հիմնաւորումները ներկայացնելէ ետք, կը յայտնէ, որ անոնց մէկ մասը կ'անտեսէ, որովհետեւ հաւաստի փաստեր չկան, իսկ միւս մասը՝ որովհետեւ լուրջ չէ:

Խորհուրդը ընդունեց Կապրիէլ Մըրի ընտրութիւնը բեկանելու դիմումը երկու պատճառով. առաջին պատճառը այն է, թէ գերագոյն քուէախոյզ յանձնախումբը անցած է իր իրաւասութիւններուն սահմանը, եւ երկրորդը՝ յաղթական երեսփոխանը իր ընտրական-քարոզչական արշաւին ծիրէն ներս լուրջ եւ վտանգաւոր օրինազանցութիւններ գործած է:

Գերագոյն քուէախոյզ յանձնախումբը իրաւունք չունի վերատեսութեան ենթարկելու պարզ քուէախոյզ յանձնախումբերու քուէներուն հաշուեցուցակն ու քուէատուփերուն օրինականութեան մասին անոնց որոշումները, այլ՝ միայն կը գումարէ արդիւնքները եւ վերջնական արդիւնքը կը փոխանցէ թեկնածուներուն ներկայացուցիչներուն եւ նահանգապետին խորհրդակով՝ ներքին գործոց նախարարութեան:

Սահմանադրական Խորհուրդը յիշեցուց, որ գերագոյն քուէախոյզ յանձնախումբը Հրմվայայի վիճելի քուէատուփին եւ այլ անկանոն քուէատուփերու առնչութեամբ քուէախոյզ յանձնախումբերուն որոշումները բեկանած է:

Սահմանադրական Խորհուրդին վճիռը կ'ըսէ, որ ընտրու-

Շար.ը՝ էջ 10

«ԷՄՆԸՍԹԻ ԻՆԹԸՐՆԷՇԸՆԸԼ» ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ

ԻՍՐԱՅԷԼ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԳՈՐՇԱՇ Է ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՈՃԻՐՆԵՐ

Պաղեստինցիներ կը փոխադրեն Համասի անդամ Համատ Սատէրի բզկտուած դիակը

Մարդկային իրաւանց պաշտպան *«Էմնըսթի Ինթըրնէշընըլ»* պատերազմի ոճիրներ գործելու յանցանքով կ'ամբաստանէ Իսրայէլը՝ նշելով շարք մը պարագաներ, ուր իսրայէլեան ուժեր՝ առանց արդարացուցիչ պատճառի, սպաննած կամ խոշտանգած են պաղեստինցիներ՝ Այսրյորդանանի վրայ գործուած յարձակումներու ընթացքին:

*«Էմնըսթի»*ի հրապարակած տեղեկագիրը կը հաստատէ, թէ պաղեստինեան շրջաններուն մէջ մարդկային իրաւանց խախտումները կը փաստեն, որ շրջանին մէջ կարելի չէ խաղաղութիւն հաստատել, այնքան ատեն որ մարդկային իրաւունքները չեն յարգուած: Տեղեկագիրը շեշտը դրած է յատկապէս դէպի Այսրյորդանան կատարուած իսրայէլեան մեծ ներխու-

Շար.ը՝ էջ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԻՋԵՒ ԱՌԿԱԽ ԲՈԼՈՐ ՀԱՐՑԵՐԸ ՊԻՏԻ ԼՈՒԾՈՒԻՆ

ՀԱՍՏԱՏԵՑ ՔԱՍԻԱՆՈՎ

Պաշտօնական այցելութեան մը համար երէկ Երեւան հասաւ Ռուսիոյ վարչապետ Միխայիլ Քասիանով: Անոր կ'ընկերակցի նախարարներէ, կառավարութեան պաշտօնատարներէ եւ գործարարներէ բաղկացած բազմանդամ պատուիրակութիւն մը:

«Բանակցութիւններուն ընթացքին պիտի քննարկուին հայեւռուսական գործակցութեան բոլոր բնագաւառները եւ առկախ մնացած հարցերը պիտի լուծուին», ըսաւ Քասիանով Երեւանի մէջ: Ան նշեց, որ ռուս գործարարներ շահագրգռուած են Հայաստանի տնտեսութեան մէջ ներդրումներ կատարելու ուղղութեամբ:

Այսօր Երեւանի մէջ տեղի պիտի ունենան հայեւռուսական միջկառավարական բանակցութիւնները: Այլ համաձայնագիրներու կողքին պիտի ստորագրուի «գոյք՝ պարտքի դիմաց» համաձայնագիրը, որուն հիման վրայ, Հայաստան պիտի հատուցէ Ռուսիոյ հանդէպ իր ու

Շար.ը՝ էջ 9

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

ԱՂԹԱՄԱՐԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀՕՐ՝ ԹՐՔԱԿԱՆ ՎԱՆՏԱԼԻԶՄԻ

Թրքական «Աքշամ» թերթը տեղեկացուց, որ Վանայ լիճի Աղթամար եկեղեցին վերջին օրերուն ենթարկուած է նոր, սահմռկեցուցիչ թալանի մը: Հայոց Գադիկ Ա. Թագաւորին օրով կառուցուած (1915–1921) եկեղեցիին պատերը զարդարուած են 1780 ուռուցիկ արձաններով, որոնց աչքերուն մէջ զետեղուած են թանկարժէք քարեր:

Հաղորդումին համաձայն, այժմ արդէն փորուած են Աստուածաշունչի հերոսներու դրոյոր՝ 1780 արձաններու աչքերը, դողցուած են թանկարժէք քարերը: Թրքական իշխանութիւնները կը փորձեն կատարուածին մեղքը բարդել օտար զբօսաշրջիկներու վրայ, սակայն ակնյայտ է, որ երեւոյթը հայկական պատմաճարտարապետական կոթողներու հանդէպ անոնց վարած քաղաքականութեան մէկ նոր դրսեւորումն է:

«Օգտուելով այն իրողութենէն, որ Թուրքիա վերջին տարիներուն ահաբեկչութեան դէմ պայքարի պատճառով արտակարգ իրավիճակի մէջ է, շարք մը նենգամիտ զբօսաշրջիկներ՝ համագործակցելով տեղացիներու հետ, ձեռնարկեցին կղզիին պատմական մեծ հարստութեան թալանին». այսպէս կ'արդարացնեն թրքական իշխանութիւնները վանտալիզմը:

«Աքշամ» նաեւ կը հաղորդէ, որ անձրեւի տեղումներէ եւ ձիւնհալէն յառաջացած ջուրին՝ եկեղեցիէն ներս անարգել թափանցման եւ անմխիթար մնալուն պատճառով Աղթամարի եկեղեցին այսօր կը գտնուի փլուզման եզրին: «Աքշամ» կը յայտնէ, որ Վանայ լիճի կղզիին վրայ գտնուող Աղթամարի եկեղեցին հայերու համար հաւատքի ամենակարեւոր կեդրոններէն մէկն է Երուսաղէմէն ետք:

ԱԿՆԱՐԿ

ԳՈՐԻՍ - ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԷՆ ՀԻՒՍԻՍ - ՀԱՐԱՒ

«Երկիր»ի 1 - 7 Նոյեմբերի թիւը «Նոր կօրակցութիւն հիւսիս հարաւին» խորագրեալ լրատուութեամբ կը հաղորդէր, որ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը 100,000 տոլարով կը մասնակցի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Հիւսիս - Հարաւ մայրուղիի շինարարութեան: Լրատուութիւնը կ'աւարտէր հետեւեալ պարբերութեամբ. «Յիշեցնենք, որ 1996 թուականին Գորիս - Ստեփանակերտ աւտոճանապարհի շինարարութեան ծրագրին Հ. Յ. Դ. Լիբանանի կառոյցը նուիրաբերեց 250,000 ամերիկեան տոլար»:

Պարզ է ու մեկին, որ խօսքը չի վերաբերիր ընթացիկ ճանապարհաշինութեան կամ քաղաքաշինութեան շրջագիծին մէջ ընկալելի ենթակառուցային վերանորոգումներու: Թէ՛ Գորիս - Ստեփանակերտը եւ թէ Հիւսիս - Հարաւը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան ամրակայման գործընթացին նպաստող ծրագիրներ են, եւ այդ ծրագիրներուն յաջողութեան համար Դաշնակցութիւնը տարբեր հանգրուաններով կը բերէ իր նկատառելի մասնակցութիւնը: Ի վերջոյ, հարթ ճանապարհային հաղորդակցութիւնն է, որ կանապան մակարդակներու վրայ կենդանի կը պահէ աւելի քան կենսական նկատուող Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութիւններուն միջեւ կապը՝ Գորիս - Ստեփանակերտով կամ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան կանապան շրջաններուն միջեւ՝ Հիւսիս - Հարաւով:

Ճանապարհներու կոիւը պատմական ժամանակաշրջաններէն ի վեր իբրեւ շարժառիթ ունեցած է ռազմաքաղաքական դիրքերու եւ տնտեսական շահերու ապահովումը: Այս պարագային, մայրուղիներու կառուցման ծրագիրը կը ծառայէ ապատագրուած տարածքներու հայապատկանելիութեան երաշխաւորման գաղափարական սկզբունքային մօտեցումներուն, որոնց համար ռազմաքաղաքական դիրքերու ամրակայումը կամ տնտեսական շահերու ապահովումը կը նկատուին միջոցներ՝ համազգային նպատակներու կենսագործման համար:

Առաջադրուած ծրագիրներուն իրագործումը իր հաստատ ներդրումը կ'ունենայ Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւններուն միջեւ բազմամակարդակ համագործակցութեան, ինչպէս նաեւ հայապատկան Արցախի պետութեան ամրապնդումին կամ առ հասարակ անոր բարգաւաճման եղելոյթի հեռասահ ընթացքի ապահովման աշխատանքներուն մէջ.

Հաւանաբար այս հանգամանքներով ալ կը բացատրուի Դաշնակցութեան կատարած տարբեր հանգրուաններու նպատակային նկատառելի ներդրումները՝ համազգային այս ծրագիրներու յաջողութեան համար:

«Ա.»

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԲԱՆԱԿԻՆ ՁՕՐԱՎԱՐՆԵՐԸ ԱՇԱԼՈՒՐՋ ՊԻՏԻ ՀՍԿԵՆ ԷՐՏՈՂԱՆԻ ՔԱՅԼԵՐՈՒՆ

Թուրքիոյ Արդարութեան եւ Բարգաւաճման Կուսակցութիւնը (ԱՔՓ) երէկ սկսած է կառավարութեան կազմութեան՝ ընտրական գագաթնակէտ մը ետք, որ խորապէս կը մտահոգէ քաղաքական աշխարհիկ շրջանակները, կուսակցութեան իսլամական արմատներուն պատճառով:

ԱՔՓի յաղթանակին աննախատեսելի տարողութիւնը ինքնին կուսակցութեան համար քննութիւն մը պիտի ըլլայ: Հագիւ տարի մը առաջ հիմնուած կուսակցութիւնը, իշխանութեան առնչութեամբ գրեթէ փորձառութիւն չունի, դատարանային հարց կը դիմագրաւէ՝ նկատի ունենալով, որ կրնայ դադրիլ օրինական համարուելէ, ինչպէս նաեւ ունի ղեկավար մը, որուն ատեաններ արգիլած են կառավարական որեւէ պաշտօն ստանձնել:

«Սապահ» օրաթերթը ԱՔՓի յաղթանակը ըմբոստութիւն մը նկատած է Թուրքիոյ հետզհետէ աւելի աղքատացող Անատոլուի շրջանին բնակիչներուն կողմէ: «Քաղաքականութիւնը բնաւ նման լայնածիր մաքրագործումի գործողութիւն չէր տեսած», ըսած է անիկա:

Ոչ վերջնական արդիւնքներու համաձայն, կուսակցութիւնը 550 աթոռ հաշուող խորհրդարանին մէջ աւելի քան 360 աթոռ ապահոված է:

Միայն մէկ այլ կուսակցութիւն՝ Ժողովուրդին Հանրապետական Կուսակցութիւնը, կրցած է ապահովել քուէներուն 10 առ հարիւրը՝ մտնելու համար խորհրդարան:

Վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիթ, որուն հինգերորդ նստաշրջանը կ'աւարտի, շատ մեծ պարտութիւն մը կրած է: Արդարեւ, անոր Ժողովրդավարական Ձախ Կուսակցութիւնը, որ 1999ին մէկ առ հարիւր ձեռք բերաւ 22 առ հարիւրը՝ ապահովելով հրը, հագիւ մէկ առ հարիւր ձեռք ձգած է կիրակի օր:

Էճեւիթ զղջացած է կանխահաս ընտրութիւններուն որոշումը տալուն համար

Շար.ը՝ էջ 10

ՆԱԽԱԳԱՀ ՋՕՐ. ԼԱՀՈՒՏԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ երէկ Պաապտայի մէջ ընդունեց նախկին փոխ-վարչապետ, երեսփոխան Միշէլ Մըրը, որուն հետ քննարկեց ներկայ քաղաքական իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ Մեթն շրջանի կարիքները:

Նախագահ Լահուտի այցելեց հանրօգուտ շինութեանց եւ փոխադրութեան հարցերու նախարար Նեժիպ Միքաթի: Քննարկուեցան ներքին քաղաքական կարգացումները, ինչպէս նաեւ նախարարութեան գործադրած կանանչ բարգաւաճման ծրագիրները լիբանանեան տարբեր շրջաններու մէջ:

Նախագահ Լահուտի այցելեց նախկին երեսփոխան Ղասսան Մաթար. անոնք քննարկեցին երկրին ներկայ կացութիւնը:

Նախագահ Լահուտ ընդունեց առեւտուրի, ճարտարարուեստի եւ երկրագործութեան գրասենեակներու համադաշնակցութեան նախագահ Ատնան Քասսարը, որուն հետ քննարկեց Լիբանանի տնտեսական վիճակը եւ կայն բարելաւելու նպատակով իրագործուելիք ծրագիրներն ու միջոցառումները:

Քասսար դրուատեց տնտեսութիւնը բարելաւելու նպատակով առնուած բոլոր քայլերը, յատկապէս «Փարիզ–2» ժողովին կայացման անհրաժեշտութիւնը՝ շեշտելով, որ ի գործ դրուած ջանքերը կ'ապացուցեն կառավարութեան յանձնառութիւնը՝ լուծելու համար տնտեսական տագնապը, եւ յոյս կը ներշնչեն լիբանանցիներուն՝ միասնականութեամբ դիմադրելու երկրին սպառնացող կանանչ վտանգներուն:

Քննարկումի առարկայ դարձան նաեւ Ընկերային Ապահովագրութեան Ազգային Սնտուկին առնչուած հարցեր:

Նախագահ Լահուտ երէկ հեռագիր մը յղեց Ալճերիոյ նախագահ Ապտէլ Ազիզ Պութաֆլիքայի՝ շնորհաւորելու համար ալճերիական յեղափոխութեան յիշատակի տօնը:

Այս առիթով նախագահ Լահուտ նախագահ Պութաֆլիքայի ուղղեց նաեւ իր բարեմաղթութիւնները եւ անգամ մը եւս շնորհակալութիւն յայտնեց, որ իր մասնակցութիւնը բերաւ Պէյրութի մէջ կայացած Ֆրանսոֆոն Երկիրներու Թ. Վեհաժողովին:

ԺԱՔ ՇԻՐԱՔԷՆ ՆԱՄԱԿ ՄԸ՝ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ ստացաւ նամակ մը Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաքէն, որ իր ուրախութիւնն ու գոհունակութիւնը յայտնեց Պըրրիի հետ Լիբանանն ու Ֆրանսան յուզող հարցերը քննարկելու առիթը ունեցած ըլլալուն համար: Ան վստահութիւն յայտնեց, որ Պըրրիի եւ միւս լիբանանցի պաշտօնատարներուն հետ իր հանդիպումները նպաստած են երկու երկիրներուն միջեւ հասկացողութեան ու բարեկամական կապերու ամրապնդումին:

«Շնորհակալ եմ այն առիթին, զոր ինծի տուիք խօսք առնելու լիբանանեան խորհրդարանէն ներս եւ կը խնդրեմ, որ խորհրդարանականներուն փոխանցէք երախտագիտութիւնս, անոնց ջերմ ընդունելութեան համար», ըսաւ Շիրաք:

Ան իր նամակին մէջ նաեւ շնորհաւորեց Ֆրանսոֆոն Երկիրներու Կազմակերպութեան Թ. վեհաժողովը կազմակերպելու Լիբանանի ոճը. «Բոլոր լիբանանցիները կրնան արդարացիօրէն հպարտ ըլլալ Լիբանանի մասին այն տպաւորութեան ու պատկերին համար, զոր այս ժողովին կազմակերպուածութիւնը փոխանցեց աշխարհին, մանաւանդ որ ձեր երկրին միջազգային բեմին վրայ դերակատարութիւնն ու վարկը ամրապնդուեցան», աւելցուց ան:

Պըրրի երէկ նաեւ ընդունեց Լիբանանի մէջ Թունուզի նոր դեսպան Նազիհա Զարուքը:

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ

Ճամբորդութեան պատճառով MASTER MALLի մէջ ծախու է երկու ճամբու նայող խանութ մը՝ 225 քառ. մեթր, չափազանց մատչելի գինով:
Հեռ. 01-378801-5 եւ 03-880190:

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ «ՇՆՈՐՀԱԼԻ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ՎԵՐՍԿՍԻ ԻՐ ՓՈՐՁԵՐՈՒՆ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք մեր ժողովուրդին, որ կաթողիկոսարանի «Շնորհալի» երգչախումբը, խմբավարութեամբ՝ Պարթեւ վրդ. Կիւլիւմեանի, վերսկսած է իր փորձերուն, նախապատրաստուելու համար եկեղեցական ու ազգային շարք մը տօնակատարութիւններու, որոնք տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ տարուան ընթացքին:

Սիրով կը հրաւիրուին բոլոր նախկին անդամները փորձերուն: Նոր անդամներ եւս պիտի արձանագրուին յառաջիկայ շաբաթներու ընթացքին: Կոչ կ'ուղղենք մեր երիտասարդ երիտասարդուհիներուն, որ իրենց երաժշտական շնորհքները արտայայտեն երգչախումբին ճամբով, ի սպաս հայ երաժշտութեան ծաղկումին:

Փորձերը տեղի կ'ունենան ամէն Երեքշաբթի եւ Հինգշաբթի, երեկոյեան ժամը 8:00էն 9:30, մայրավանքէն ներս, Անթիլիաս:

ԾԱՆՕԹ.- Երթեւեկը ապահովուած է բոլոր շրջաններուն համար: Անդամակցիլ փափաքողները կրնան դիմել խմբավար Պարթեւ վարդապետին՝ հեռաձայնելով 04-983634 թիւին, ամէն օր առաւօտեան ժամը 9:00էն երեկոյեան 5:00:

ՀԱՐԻՐԻ ՏԵՍԱԿՑԵՑԱՒ ՓԱՈՒԼԻԻ ԵՒ ՌԱՅՍԻ ՀԵՏ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երէկ Ուաշինկթընի մէջ տեսակցութիւններ ունեցաւ արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուլլի եւ ազգային անվտանգութեան հարցերու խորհրդական Քոնտոլիսա Ռայսի հետ: Տեսակցութիւնները նախապէս նկատի չէին առնուած Հարիրիի յայտագիրին մէջ: Քննարկումները կեդրոնացան Լիբանանն ու շրջանը յուզող հարցերու վրայ:

Հարիրի երէկ տեսակցութիւններ ունեցաւ նաեւ Միջազգային Դրամական Ֆոնտի ընդհանուր տնօրէն Հորսթ Քոհլերի, Համաշխարհային Դրամատան նախագահ Ճէյմս Ուոլֆինսընի հետ, իսկ այսօր ան կը տեսակցի Միացեալ Նահանգներու պետական գանձարկղի նախարար Փոլ Օ'Նիլի հետ:

Հարիրի Կիրակի կէս գիշերին (Ուաշինկթընի մէջ՝ երեկոյեան 5ին) ժամանած էր Միացեալ Նահանգներու մայրաքաղաքը: Անոր կ'ընկերակցին ելեւմուտքի նախարար Ֆուատ Սինիորա, տնտեսութեան նախարար Պասէլ Ֆլէյհան, Կեդրոնական Դրամատան կառավարիչ Ռիատ Սալամէ եւ վարչապետի եւրոպական հարցերու խորհրդական Պասէլ Եարէտ:

Հարիրի միջազգային դրամական հաստատութիւններու պատասխանատուներուն եւ ամերիկացի պաշտօնատարներուն հետ կը քննարկէ միջին արեւելեան հարցերն ու երկկողմանի յարաբերութիւնները, բայց խօսակցութեան առանցքը կը հանդիսանայ Լիբանանի օժանդակող երկիրներու եւ կազմակերպութիւններու «Փարիզ–2» ժողովին նախապատրաստութիւնը:

Փաուլլի եւ...

... Համաշխարհային դրամատան նախագահին հետ

ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՌԱԿՊԻԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԸ

Երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար Սեպուհ Յովնանեան երէկ շնորհաւորեց Ռակպիի Լիբանանի ազգային խումբը, որ Թրիփոլիի Ողիմպիական դաշտին մէջ պարտութեան մատնեց Ֆրանսայի ազգային խումբը՝ արձանագրելով կարեւոր յաղթանակ մը (36–6), որուն հիմամբ արժանացաւ Միջերկրական Ծովու մրցաշարքի ախոյեանութեան բաժակին:

Յովնանեան շեշտեց, որ Լիբանան պիտի շարունակէ ծժանդակել արտերկրի լիբանանցի մարզիկներուն, որպէսզի անոնք եւս իրենց ներդրումը ունենան դրական նման արդիւնքներ արձանագրելու իմաստով:

Անդրադառնալով Թրիփոլիի ողիմպիական դաշտին՝ նախարար Յովնանեան յստակացուց, որ տակաւին դաշտը նախարարութեան չէ յանձնուած, այլ կը մնայ բարգաւաճման եւ վերաշինութեան խորհուրդին տրամադրութեան տակ: Հետեւաբար մարմնակրթութեան եւ երիտասարդութեան նախարարութիւնը չի կրնար մրցաշարքերուն ընթացքը դասաւորել:

Միւս կողմէ, երեսփոխան Պահիա Հարիրիի անունով նախարար Յովնանեանի յանձնուեցաւ յուշանուէր մը մարմնակրթութեան մարզին հանդէպ ցուցաբերած իր գուրգուրանքին համար, յատկապէս՝ հարաւի մէջ: Յովնանեանի խորհրդական Իպրահիմ Մնասսա արժանացաւ նաեւ մետալի մը:

THE REGENCY PALACE HOTEL

Offers unique opportunities
with unlimited income potential for

SALES EXECUTIVES

Candidates should be:
- *Young and dynamic*
- *University graduate*
- *Motorized*
- Knowledge of English and computer is a must

Interested candidates are invited to submit their CVs in person to the Personnel Department Mon - Fri from 10:00 to 16:00.

Կազմակերպութեամբ՝
Հ. Յ. Դ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
«ԿԱՐՕ ՍԱՍՈՒՆԻ» ԿՈՐԻԶԻՆ

ԿԱՐՕ ՍԱՍՈՒՆԻԻ ՄԱՀՈՒԱՆ 25ԱՄԵԱԿԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՁԵՌՆԱՐԿ

Բանախօս՝
ՊԱՐՈՅՐ ՏԷՐ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

Մասնակցութեամբ՝
ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ԿԱՐԿԱՋ»
ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻՆ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 9 Նոյեմբեր 2002ի երեկոյեան ժամը 6:00ին, Թրիփոլիի Հ. Յ. Դ. ակումբի «Խաչիկ Պապիկեան» սրահէն ներս:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Առ տիկին Մաքրուհի Տեմիրճեան, ծն. Գարբուզեան:

Լիբանանի Հայոց Թեմի դատաստանական խորհուրդ իր 31 Հոկտեմբեր 2002 թուականին կայացուցած Բ. նիստին, որուն ներկայ չգտնուեցաք, զբաղեցաւ ձեր ընտանեկան հարցով:

Այսու ձեզ կը հրաւիրենք Գ. նիստին, որ տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 7 Նոյեմբեր 2002, կէսօրէ ետք ժամը 2:00ին, Քաղաքի առաջնորդարանին մէջ, Ս. Նշան:

Չներկայանալու պարագային, ձեր բացակայութիւնը ներկայութեան համազօր պիտի նկատուի եւ արձակուի համապատասխան վճիռ:

ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ

ԲԱԽՏԱՒՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ տիկին
Միսաք եւ Ռիթա
Պզտիկեան
բախտաւորուած են
առջինեկ մանչ
զաւակով մը՝

ՐԱՖՖԻ

2 Նոյեմբեր 2002

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ՀԱՅ ԱՒԵՏ.
ԿԵԴՐ. ԲԱՐՁՐ.
ՎՐԺ.
ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏԻՑ
ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ
ՀԱՒԱՔ
ՇԱԲԱԹ, 23
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2002
(ՀԵՌ. 01- 442594)

ՏՈՄՍ

ՁՕՐԱԿՈՉ՝ ԱՂԹԱՄԱՐԻ Ս. ԽԱՉԸ ՓՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Այսօրուան թիւին առաջին էջով տրուած՝ Աղթամարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ որմնաքանդակներուն թանկագին քարերուն կողոպուտին առթած կայրոյթը եւ ցաւը պէտք է վերածել հետեւողական եւ անխոնջ աշխատանքի՝ հայկական ճարտարապետական գոհարին գէթ պաշտպանութիւնը առաւել ամրապնդելու առաջադրանքով:

Հայութիւնը ամէնուրեք իր կոյգ կաթողիկոսներով, կոյգ պատրիարքներով, կոյգ նախագահներով, տակաւին իր բոլոր կազմակերպութիւններով թէ միութիւններով կօրակոչի պէտք է ենթարկուի: Ու այսուհետեւ պէտք է մտածել ու գործել փրկելու համար Ս. Խաչը՝ նախքան ուշ ըլլալը: Ետքը ցաւիլն ու ափսոսալը անօգուտ են:

Ի՞նչ ամօթանք. թրքական թերթէ՞ մը իմանալ մեր Ս. Խաչին պատահած վանտալիզմը: Ահա լաւագոյն փաստը, թէ թուրքը նոյն թուրքն է եւ Եւրոպական Միութեան դռները բախող Անգարա երբեք չէ փոխած ցեղասպանի իր դիմագիծը. երէկ՝ հայ մարդուն, արեւմտահայուն դէմ. ահա այսօր՝ մեր մշակութային անկրկնելի գոհարներուն դէմ:

Ս. Խաչը կրօնական, քաղաքական, ազգային, մշակութային դատ է:

Պէտք է տէ՛ր կանգնիլ անոր:

Ա. ԱՊՏԱԼԵԱՆ

ԻՍՐԱՅԷԼ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐՈՒ...

Շարունակուած Ա. էջէն

ժուսին, որ տեղի ունեցաւ Ապրիլին: «*Էմնըսթի*» կը նշէ, որ պաղեստինեան գլխաւոր քաղաքներուն դէմ յարձակումներուն ընթացքին, իսրայէլեան բանակը «ապօրինի» կերպով սպաննած է ձերբակալուած պաղեստինցիներ, ինչպէս նաեւ խոշտանգած ու չարչարած է բազմաթիւ ուրիշներ:

«*Էմնըսթի*»ի տեղեկագիրը կը նշէ նաեւ, որ սպանութիւններուն ոչ մէկուն մասին անկողմնակալ հետաքննութիւն կատարուած է՝ առիթ տալով մարդկային իրաւանց յաւելեալ խախտումներու:

Իսրայէլեան բանակը յայտարարեց, որ տեղեկագիրը քննարկելէ ետք, մեկնաբանութիւն պիտի կատարէ անոր մասին:

ՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒԷ ԵՒ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոնի կառավարութիւնը երէկ գիշեր յաղթական դուրս եկաւ վստահութեան քուէէ մը Քնեսէթին մէջ, երբ Կեդրոնական Իսրայէլի մէջ *մոլ* մը ցնցած պայթումէն քանի մը վայրկեան ետք քուէարկեց ի նպաստ կառավարութեան:

Իսրայէլեան ապահովական աղբիւրներ հաղորդեցին, որ Կեդրոնական Իսրայէլի Քֆար Սապա քաղաքին *մոլ*երէն մէկուն մէջ պատահած պայթումը պատճառած է 2 կոհ եւ 30 վիրաւորներ:

● ԱՅՍՐՅՈՐԴԱՆԱՆԻ Նապլուս քաղաքին մէջ երկու հոգի սպաննուեցաւ երէկ: Զոհերէն մէկը Համասի կինեալ մըն էր, որ երկար ժամանակէ ի վեր կը հետապնդուէր Իսրայէլի կողմէ: Պաղեստինեան պաշտօնական աղբիւրներ հաղորդեցին, որ Նապլուսի վերեւ թռիչք կատարող իսրայէլեան ուղղաթիռ մը հեռավար սարքով պայթեցուցած է ինքնաշարժին մէջ վետեղուած ռումբ մը: Սպաննուած են Համատ Սատէր եւ երկրորդ անձ մը, ինչպէս նաեւ՝ վիրաւորուած են չորս անցորդներ: Իսրայէլեան բանակը մեկնաբանութիւն չկատարեց:

(ՌՈՅԹԵՐԶ)

ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ Է Հ. Յ. Դ. ԼԵՄԻ 2003Ի ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

ՍԱԿ 10,000 ԼԻԲ. ՈՍԿԻ

ՇԱՐՈՆ ՈՐԴԵԳՐԱԾ Է ՅԱՐՁԱԿՈՂԱՊԱՀՏ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Կ'ԸՄԷ ՁՕՐ. ԼԱՀՈՒՏ

Նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտի պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթէն պատգամ մը փոխանցելէ ետք, պաղեստինեան իշխանութեան տեղեկատուութեան եւ մշակոյթի նախարար Եասէր Ապտ Ռապպօ երէկ այցելեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի եւ արտաքին գործոց նախարար Մահմուտ Համմուտի:

Ապտ Ռապպօ նախագահ Լահուտի փոխանցեց պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթէն պատգամ մը, որ կը վերաբերի պաղեստինեան հարցին վերաբերեալ Միացեալ Նահանգներու եւ միջազգային քառանդամ յանձնախումբին առաջարկներուն ու միտքերուն:

Նախագահ Լահուտ տեսակցութեան ընթացքին դիտել տուաւ, որ Պէյրութի մէջ Մարտին գումարուած Արաբական Լիկայի վեհաժողովը որդեգրած է խաղաղութեան արաբական նախաձեռնութիւն մը, որ համաարաբական համախոհութեան նիւթ դարձած եւ բոլոր արաբներուն համաձայնութեան արժանի միակ տարբերակն է, որուն նպատակն է Միջին Արեւելքի մէջ հաստատել արդար, ամբողջական եւ վերջնական խաղաղութիւն:

Նախագահ Լահուտ նկատել տուաւ, որ այս օրերուն հրապարակ նետուած առաջարկները պարզ միտքեր եւ ընդհանուր խորագիրներ են, զորս պէտք է մանրամասնօրէն ուսումնասիրել, ստուգելու համար, թէ որքա՞ն կը համապատասխանեն արաբական միացեալ կեցուածքին, որ կը պահանջէ շրջանին մէջ ցանկալի խաղաղութիւնը հաստատող ՄԱԿի որոշումներուն գործադրութիւնը. «Կը թուի, թէ նման խաղաղութիւն դժուար մատչելի է, նկատի առած որ Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոն որդեգրած է յարձակողապաշտ քաղաքականութիւն մը, որ խոտոր կը համեմատի շրջանէն ներս կայունութիւնը վերահաստատելու համար ի գործ դրուող միջազգային ճիգերուն», նկատել տուաւ զօր. Լահուտ:

Հանրապետութեան նախագահը նաեւ ողջունեց պաղեստինցի ժողովուրդի տոկունութիւնը ընդդէմ իսրայէլեան դաժան յարձակումներուն ու հարուածներուն՝ վստահութիւն յայտնելով, որ ի վերջոյ յաղթական դուրս պիտի գայ պաղեստինեան իրաւունքը: «Ինչ կը վերաբերի իսրայէլեան ուժի իրաւունքին, ապա վերջին շրջանի դէպքերը ապացոյցները տուած են, որ բիրտ ուժը միայն յաւելեալ վայրագութիւններ եւ արիւնահեղութիւն կը պատճառէ», նշեց ան:

Պաղեստինցի պաշտօնատարը տեսակցութենէն ետք յոյս յայտնեց, որ այս հարցերուն մասին միացեալ պատկերացում եւ կեցուածք կը գոյանայ արաբ արտաքին գործոց նախարարներու եւ արաբական վեհաժողովի որոշումներու հետապնդման յանձնախումբի գալ շաբաթ գումարուելիք ժողովներուն: Ան հաւաստեց, որ պաղեստինեան իշխանութիւնը դրական ձեւով կը վերաբերի բոլոր առաջարկներուն եւ միտքերուն հետ, պայմանաւ որ անոնք համապատասխանեն խաղաղութեան արաբական նախաձեռնութեան եւ ՄԱԿի որոշումներուն:

«Խաղաղութեան քարտէս»ի ամերիկեան ծրագիրը նախագահ Լահուտի հետ խօսակցութեան առանցքը հանդիսացաւ. այս ծրագիրը պաղեստինեան իշխանութեան ու առնչութիւն ունեցող արաբական երկիրներուն միջեւ խորհրդակցութիւններու նիւթ է», ըսաւ Ապտ Ռապպօ: «Պաղեստինեան իշխանութիւնը այս ծրագիրին մասին իր վերջնական կարծիքը տալէ առաջ բազմաթիւ հարցերու եւ նկատողութիւններու շուրջ լուսաբանութիւն խնդրած է Ուաշինկթընէն եւ կը նախատեսէ, որ ամերիկացիք այս շաբթուան ընթացքին բարեփոխեն ծրագիրը եւ տան այդ պատասխանները. անոնք արդէն այս իմաստով խոստում տուած են», յայտնեց ան:

Ապտ Ռապպօ նաեւ ըսաւ, որ ամերիկեան բարեփոխումներն եւ լուսաբանութեանց լոյսին տակ պաղեստինեան կողմը պիտի ստուգէ, թէ այս ծրագիրը խաղաղութեան գործընթացը վերակենդանացնելու եւ յառաջ տանելու լուրջ փո՞րձ է, թէ Իրաքի դէմ պատերազմ մը քողարկելու նպատակով առնուած քաղաքական քայլ:

Նախագահ զօր. Լահուտ կ'ընդունի Եասէր Ապտ Ռապպոն

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՄՕՏ

Խորհրդարանի նախագահին հետ տեսակցելէ ետք, Ապտ Ռապպօ ըսաւ, որ քննարկած են տիրող պայմանները եւ արաբական խորհրդարաններէն ակնկալութիւնները: «Անշուշտ խօսեցանք խաղաղութեան քարտէսին մասին, ինչպէս նաեւ այս առնչութեամբ միջարաբական խորհրդակցութեանց կարեւորութեան մասին», աւելցուց ան:

«Շարոնի կառավարութիւնը բացայայտօրէն կը մերժէ բոլոր միտքերը, առաջարկները եւ նախաձեռնութիւնները, ներառեալ՝ ամերիկեան առաջարկները, իսկ անոր նոր կառավարութիւնը աւելի ծայրայեղական եւ ռազմասէր է, իսկ ծրագիրը՝ ահաբեկումի, հալածանքի, սպանութեանց, քանդումի, հողերու բռնագրաւման եւ հաւանաբար պատերազմական գործողութիւններու միջոցով պաղեստինցիները ջնջելու դիտաւորութիւն», նշեց ան:

ՊՈՒՍԹՐՈՍ ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ

Եասէր Ապտ Ռապպօ նախարար Համմուտի մօտ

Ապտ Ռապպօ արտաքին գործոց նախարար Մահմուտ Համմուտի հետ քննարկեց պաղեստինեան շրջաններէն ներս տիրող կացութիւնն ու զայն դարմանելու նպատակով առաջարկուած ամերիկեան ու եւրոպական ծրագիրները. ինչպէս նաեւ Իրաքի հարցը:

Պաղեստինցի պաշտօնատարը վերահաստատեց, որ իր իշխանութիւնը դրականօրէն կը վերաբերի տագնապը դարմանելու բոլոր միջազգային ճիգերուն հետ, պայմանաւ որ անոնք յարգեն այն հիմերն ու սկզբունքները, որոնք իսկական, արմատական եւ վերջնական լուծումի կը տանին եւ ո՛չ թէ ժամանակաւոր են: «Այս ծիրէն ներս մենք նախանձախնդիր ենք յառաջդիմելու արդար, իսկական եւ հաւասարակշռուած խաղաղութեան մը ուղղութեամբ՝ հիմնուելով միջազգային օրինականութեան որոշումներուն ու խաղաղութեան արաբական նախաձեռնութեան վրայ», աւելցուց ան:

Ապտ Ռապպօ վգուշացուց, որ Իսրայէլի մէջ ծայրայեղ աջակողմեաններու նոր կազմուող կառավարութիւնը, որ Շաուլ Մոֆազը պաշտպանութեան նախարար կը նշանակէ եւ Պենիամին Նեթանիահուն՝ արտաքին գործոց նախարար, այլ գործունէութեան ծրագիր չի կրնար ունենալ, եթէ ոչ՝ յաւելեալ պատերազմներ, ահաբեկում եւ հրեաներու բնակեցում: «Այսպիսի կառավարութեան մը կազմութիւնը ինքնին Միջին Արեւելքի եւ նոյնիսկ աշխարհին ուղղուած ազդարարութիւն մըն է, եւ անհաւանական չէ, որ այս կազմը աքսորէ նախագահ Եասէր Արաֆաթը», նշեց Ապտ Ռապպօ եւ հերքեց այն տեղեկութիւնները, թէ պաղեստինեան իշխանութիւնը պահանջած է գումարել Արաբական Լիկայի արտակարգ վեհաժողով մը:

Համմուտ, իր կարգին, ըսաւ որ այս շաբաթ-վերջին Գահիրէի մէջ գումարուելիք արաբ արտաքին գործոց նախարարներու ժողովներուն պիտի քննարկուին այս հարցերը եւ առաջարկները, որովհետեւ պաղեստինեան դատը բոլորին դատն է, եւ բոլոր արաբները յանձնառու են այս դատին համար աշխատելու, ինչպէս հաստատեց Պէյրութի մէջ գումարուած արաբական վեհաժողովը:

«Նաեւ խօսեցանք իրաքեան հարցին ու այս առնչութեամբ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդէն ներս տիրող մթնոլորտին մասին՝ շեշտը դնելով նման մարտահրաւէրներ դիմադրաւելու համար միացեալ արաբական կեցուածքի անհրաժեշտութեան վրայ», աւելցուց ան:

البيرق الشرق الأوسط

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

الأنوار المستقبل الديار النهار السفير

Տեղական մամուլը իր 4 Նոյեմբերի թիւով լուսարձակի տակ առած է Թուրքիոյ խորհրդարանական ընտրութիւնները, Իսրայէլի մէջ կառավարութեան մէջ կատարուած փոփոխութիւնները եւ Միացեալ Նահանգներու մէջ կայանալիք ընտրութիւնները (Ներկայացուցիչներու Տուն եւ Ծերակոյտ):

Թուրքիոյ մէջ կայացած երեսփոխանական ընտրութիւններուն եւ իսլամական Արդարութեան եւ Բարգաւաճման Կուսակցութեան ջախջախիչ յաղթանակին մասին «*Մուսթաքպալ*» գրած է, թէ Թուրքիոյ *լայիք* հանրապետութեան պատմութեան մէջ ընտրական անանախընթաց յաղթանակ արձանագրած է. Էրտողանի իսլամական կուսակցութիւնը ժողովրդավարական ճամբով գրաւեց Թուրքիոյ քաղաքական բեմը:

Ըստ «*Սաֆիր*»ի, Էրտողան ջախջախիչ յաղթանակ մը տարաւ եւ աւանդական կուսակցութիւնները դուրս դրաւ խորհրդարանէն: «Թուրքիա կը վերադառնայ իր իսլամական դիմագիծին», նշած է թերթը:

«*Տիար*»ի համաձայն, իսլամականները ջախջախիչ յաղթանակ տարին Թուրքիոյ մէջ. Էրտողանի կուսակցութիւնը խորհրդարանի 550 աթոռներէն 350ին տիրացաւ:

«*Լիուա*» նշած է, թէ Թուրքիոյ երեսփոխանական ընտրութիւնները քաղաքական երկրաշարժով մը աւարտեցան. իսլամական կուսակցութիւնը խլեց խորհրդարանի աթոռներուն երկու երրորդը:

«*Պայրաք*» գրած է, թէ Իսլամական կուսակցութիւնը շահեցաւ Թուրքիոյ ընտրութիւնները, բայց անոր ղեկավարին արտօնուած չէ կառավարութեան գլուխը անցնիլ, որովհետեւ դատական որոշումի մը հիմամբ, անիկա չկրցաւ մասնակցիլ ընտրութիւններուն:

«*Անուար*» նշած է, թէ ընդդիմադիր իսլամական կուսակցութիւնը թուրք պետութեան հիմերը ցնցեց՝ երեսփոխանական ընտրութիւններուն բացարձակ մեծամասնութեան տիրանալով:

Ըստ «*Նահար*»ի, Էրտողանի կուսակցութիւնը խորհրդարանի մեծամասնութեան տիրացաւ. Էրտողան յայտարարեց, որ իր կուսակցութիւնը պիտի պահէ *լայիք* կարգերը եւ դէպի Եւրոպա բացուելու քաղաքականութիւնը:

Այս մասին «*Քիֆահ Արապի*» գրած է, թէ նախնական արդիւնքներուն համաձայն, Էրտողան շահած է թրքական խորհրդարանի 550 աթոռներէն 362ը. *լայիք* Թուրքիա կ'ուղղուի դէպի իսլամական կարգեր:

Իսրայէլի մէջ տեղի ունեցած կառավարական փոփոխութիւններուն մասին «*Սաֆիր*» գրած է. «Շաուլ Մոֆազ նախարար նշանակուեցաւ, իսկ ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան Մայիսին. Շարոն եւ Նեթանիահու «կը պայքարին» յառաջիկայ կառավարութեան համար:

Ըստ «*Անուար*»ի, Նեթանիահու պայման դրաւ, որ ընտրութիւնները կանուխ կայանան, նախքան արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնը ընդունիլը:

«*Լիուա*»ի համաձայն, Իսրայէլի մէջ Նեթանիահու կ'ընդունի արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնը, որ Արիէլ Շարոն այժմէն ճշդէ կանխահաս ընտրութիւններու թուականը եւ մերժէ պաղեստինեան պետութեան հռչակման մասին ամերիկեան ծրագիրը:

«*Սաֆիր*» գրած է, թէ այսօր տեղի պիտի ունենան Միացեալ Նահանգներու խորհրդարանական ընտրութիւնները. իր խորագիրով թերթը գրած է. «Թմրեցուցիչ, պայքար, աքլորներ եւ անմիտներ»:

«*Տիար*» նշած է, թէ Պուշ եւ Քլինթընն պայքարի արտին մէջ են եւ ամերիկեան ընտրութիւնները իրենց ամէնէն բուռն ժամանակաշրջանը կ'ապրին եւ լուսարձակները կ'ուղղուին դէպի Ֆլորիտա:

Տեղական լուրերուն մասին թերթերը գրած են, թէ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի Ուաշինկթընի մէջ կը սկսի իր տնտեսական եւ քաղաքական տեսակցութիւններուն. վարչապետը պիտի տեսնուի Քոլին Փաուըլի եւ Քոնտոլիզա Ռայսի եւ հաւանաբար նախագահ Ճորճ Պուշի հետ:

Լիբանանեան օրաթերթերը նաեւ գրած են, թէ Սահմանադրական դատարանը քանի մը օրէն պիտի հրապարակէ Մեթնի երեսփոխանական ընտրութիւններուն մասին իր վճիռը. հաւանական է, որ Կապրիէլ Մըրի ընտրութիւնը բեկանուի եւ ընտրուած հռչակուի երրորդ թեկնածուն՝ Ղասսան Մուխայպէրը:

Թերթերը նաեւ լայնօրէն անդրադարձած են Յորդանանի մէջ կայացած Արաբ Կանանց Միութիւններու Բ. խորհրդաժողովի բացման նիստին, որուն ընթացքին գլխաւորաբար արծարծուած են ընկերութեան մէջ կիսոջ դերը ամրապնդելու առնչութեամբ նիւթեր եւ կեցուածքներ:

Իրաքեան հարցին առնչութեամբ «*Անուար*» գրած է, թէ նախագահ Սատտամ Հիւսէյն ըսած է, թէ Ուաշինկթընն կ'ուզէ Պաղտատի տիրանալ, իշխել անոր վրայ, ապա հարուածել Դամասկոսը եւ Թեհրանը ու յոգնանը բաժնել:

PHOTO NERSES

ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ - ՈՐԱԿԱՒՈՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

Ձեր ուրախ առիթներու լուսանկարները տպեցէք նոր հասած ԱՐԴԻԱԿԱՆ DIGITAL մեքենայի միջոցով որակաւոր եւ զանազան չափերով

Ստանձնում՝ 20 վայրկեանէն

Լուսանկարները կ'արձանագրենք CDի եւ կամ FLOPPY տիսքէթներու վրայ

Cameraներու ճոխ հաւաքածոյ
ալպոմներ եւ նկարի շրջանակներու ընտիր տեսականի

Կը ստանձնենք ուրախ առիթներու photo նկարահանումը արդիական մեքենաներով եւ յարմարագոյն գիներով:

Պուրճ Համուտ. Քաղաքապետարանի փողոց «Սանթըր Արին»ի դիմաց. Հեռ.: 01-261858 եւ 01-255992

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ FUEL CARDԸ ՈՒՐԱԽ Է ՅԱՅՏԱՐԱՐԵԼՈՒ, ԹԷ ԻՐ ՀԱՍՈՅԹԷՆ ՀԻՄՆԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ՖՈՆՏ ՄԸ

ԴԻՄՈՒՄՆԱԳԻՐՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԻՆ 1 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2002ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԷՆ, «ՇԱՂԶՈՅԵԱՆ» ԿԵԴՐՈՆ, Բ. ՅԱՐԿ, ԱՄԷՆ ՕՐ ԿԷՍՕՐԷ ԱՌԱՋ ԺԱՄԸ 10:00Է'Ն 4:00:

ՄԵԿԵՆԱՍՈՒԹԵԱՆ ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Պատահա՞ծ է, որ հայ մատենագրութեան գիրքերը, հինգերորդ դարէն մինչեւ մեր օրերը, աչքէ անցընէք. Մովսէս Խորենացիի «Հայոց Պատմութիւն»ը, Կորիւնի «Վարք Մաշտոցին», Եղիշէի «Վարդանանց Պատմութիւնը», աւելի մօտ ժամանակաշրջանի Թովմա Արծրունիի հնախօսութիւնը, որ լոյս տեսած է կարնեցի առեւտրականի մը կնոջ աջակցութեամբ, եւայլն։ Պիտի հաստատէք այն, որ այդ գիրքերու պատրաստութեան եւ հրատարակութեան ծախսերը հոգացած են իշխաններ, անհատներ, մեկենասներ, ներկայիս կը գործածենք հովանաւոր բառը, ինչ որ դրական վերաբերում մըն է։

Մեկենասութիւնը հայոց մօտ մեծապէս նպաստած է մշակութային կեանքի զարգացման եւ կը շարունակուի եկեղեցաշինութեան, դպրոցաշինութեան, ուսանողական կրթաթոշակներու համար։ Անոնք, որոնք ծանօթ են ֆրանսական գրականութեան, գիտեն որ գրողները եւ բանաստեղծները ունէին պաշտպաններ։ Ժան-Ժաք Ռուսօ կամ Լա Ֆոնթէն հաւանօրէն ճղճիմ ժառանգութիւն մը ձգած կ'ըլլային, եթէ չունենային իրենց պաշտպանները։ Փարիզի եկեղեցիին հարիւրամեակն է եւ ան կառուցուած է շնորհիւ Մանթաշեանցի մեկենասութեան։

Ներկայիս, աւելի քան երբեք, հայ կեանքին մէջ, Հայաստան, բայց նաեւ արտասահման, ազգային, մշակութային եւ կրթական մարզերու տեւականացման եւ զարգացման համար կարիք կայ մեկենասներու, որպէսզի չնչահեղձ չըլլանք։ Բարեբախտաբար կան ազնիւ հայեր, որոնք գիտեն զոհողութիւն ընել։ Այսինքն աւանդութիւնը կը շարունակուի, բայց մեր ժողովուրդին տնտեսական կացութեան բարելաւման հետ զուգահեռաբար չի զարգանար, չ'աճիր։ Այդ պատճառով ալ հիմնակառոյցները ապրելու եւ համայնքները ապրեցնելու դժուարութիւն ունին։ Դիպուկ պարագաներ են սրահները եւ դպրոցական շէնքերը։ Ամէն ոք կը դժգոհի որ սրահ չունինք եւ ձեռնարկներու համար սրահներ կը վարձենք եւ կը հարստացնենք անոնց տէրերը։ Դժգոհութիւնը կայ, բայց լուծման ուղղութեամբ նախաձեռնութիւններ չկան։

Ի՞նչպէս ստեղծել մեկենասութեան մթնոլորտը։ Միացեալ Նահանգներ, Քանատա, բայց նաեւ Արժանթին եւ այլ համայնքներու մէջ, առաւել կամ նուազ չափերով, ազգային-միութենական կառոյցները մեծապէս կը նպաստաւորուին մեծագումար նուիրատուութիւններէ։ Ցաւախ կ'առարկուի որ ամերիկեան հարկային օրէնքները աւելի թոյլատու են, քան՝ Ֆրանսայի մէջ, եւ աւելի դիւրին է մեծագումար նուիրատուութիւն ընել։ Նոյնիսկ այդ պարագային, ինչո՞ւ տարբերութիւնը անգամ նկատի ունենալով չեն յատկացուիր մեծ գումարներ՝ ազգային կառոյցները ամրացնելու եւ զարգացնելու համար։ Ի՞նչպէս կը պատահի, որ Քանատայի մէջ, որ Միացեալ Նահանգներու հայկական համայնքին համրանքը եւ բարօրութիւնը չունի, յաջորդաբար, մէկ գիշերուան մէջ, Թորոնթոյի դպրոցի կառուցման եւ Մոնրէալի դպրոցի գնման գումարները կը հաւաքեն, կը գոյացընեն...։ Մեր համայնքը կազմակերպուելու եւ ուժականութիւն ձեռք բերելու համար անմիջականօրէն կարիք ունի նիւթական միջոցներու եւ ժամանակի պահանջներուն եւ ոգիին համապատասխան կառոյցներու։

Պարզ է որ նիւթական յատկացումներու կարիք կայ, եւ մեր համայնքին ետին չկան պետական յատկացումներ եւ վարկեր։ Համաժողովրդական մասնակցութեան եւ մեկենասներու լիաբուռն օժանդակութեան կարիք կայ անմիջականօրէն, որպէսզի դպրոցը նորոգութեան համար անհրաժեշտը ընէ, շինութեան ընթացքի մէջ եղող դպրոցը լաւագոյն ձեւով կառուցուի, մարզական միութիւնը օժտուի մարզադաշտով եւ կեդրոնով, համայնքը՝ թատերասրահով, հաւաքոյթներու համար պատշաճ սրահով։ Այս յանդգնութիւնները փշրանքներով չեն իրականանար։ Եւ երբ տեղքայլ կ'ընենք, պէտք չէ զարմանալ, անձնատուր չըլլալ քննադատութիւններու՝ իմաստուն երեւնալու համար։

Մեր գոյապայքարին համար ինչ որ կու տանք, կը նուիրաբերենք, ապագայի ներդրում է։ Խօսք եւ բառ անբաւարար են։ Հետեւաբար ազգային ապրում ունեցող հայերուն կոչ պէտք է ընել վերադառնալ մեկենասութեան ազնուութեան եւ ազնուականութեան։ Բարեբախտաբար ներկայիս կը զարգանայ կտակելու սովորութիւնը, նոյնիսկ երբ ընդհանուր չէ։

7 Դեկտեմբերին Մարսէյի մէջ Համազգայինի դպրոցի շինութեան համար համազգային մասնակցութեամբ ճաշկերոյթ կազմակերպուած է գոյացնելու համար դպրոցական մեծ համալիրի մը կառուցման համար անհրաժեշտ գումարը։ Հայ դպրոցը, ուր ալ գտնուի ան, համայն ազգի պատասխանատուութիւն է։ Պատասխանը կ'ունենանք 8 Դեկտեմբերին։

Աւելին ի՞նչ պէտք է ըսել գիտակցութիւն զարգացընելու համար։

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

Նոյեմբեր 2002

ԲԱՄԲԱՍԱ՞ՆՔ, ԹԷ ԲԱՆՆ ԱՍԱՆԿ

ԳԻՏԷԻ՞Ք ԹԷ

Առ ի գիտութիւն երաժշտասէր հասարակութեան, յայտնենք, թէ Լիբանանի պետական ձայնասփիւռի կայանին էֆ. էմ. 96,2 ալիքի վրայ կը ձայնասփռուի հայկական ռատիոժամ, գիշերուան ժամը 10:0էն 10,30, կէս ժամ տեւողութեամբ։ Կրնաք ունկնդրել հայկական ժողովրդական եւ հայրենասիրական երգեր։ Ցայտնենք, որ այս ժամանակացոյցը պարբերաբար կը փոխուի, ուրեմն պէտք է ուշադրութեամբ հետեւիլ յայտագիրին։

Ցիշեցնենք, անտեղեակներուն, մանաւանդ նոր սերունդի երաժշտասէրներուն, թէ այս հայկական ռատիոժամը ստեղծուած էր լիբանանեան պատերազմէն տասնեակ տարիներ առաջ, ատեն մը ընդմիջուած էր լիբանանեան դէպքերուն ծանօթ պատճառներով։ Ներկայիս կը շարունակուի այս յայտագիրը։

Հաճելի ունկնդրութիւն։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՎՐԱՍՏԱՆԻՆ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐԵՐ

«Հայէներկո» ընկերութեան պայմանագրային բաժանմունքը «Արմինֆո» գործակալութեան հաղորդած է, որ Հայաստան պիտի չվերսկսի ելեկտրականութեան մատակարարումը Վրաստանին, մինչեւ որ չփակուի նախապէս օգտագործուած ելեկտրականութեան դիմաց կուտակուած պարտքը։

Աղբիւրին համաձայն, անցեալ տարուան սկիզբէն ելեկտրականութիւն մատակարարուած է Վրաստանի հայաբնակ շրջաններուն՝ Ախալքալաքի եւ Բոգտանովկայի։ Սակայն ընթացիկ տարուան կէսէն պարտքերու պատճառով, որոնց գումարը կը կազմէ մօտ 100 հազար տոլար, Հայաստան դադրեցուցած էր ելեկտրականութեան մատակարարումը, թէեւ Հոկտեմբերի կիսուն Վրաստան փակած էր այդ պարտքին շուրջ 10 առ հարիւրը։

«Հայէներկո» նշած է, որ ներկայիս Վրաստան ելեկտրականութեան պակաս չի զգար, որովհետեւ կ'օգտագործէ սեփական պաշարները, այսուհանդերձ մասնագէտները կը նախատեսեն ելեկտրականութեան անբաւարարութիւն՝ ձմրան ամիսներուն։

ՍՈՉԻԻ ԲԱԶՄԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՔՈԼԷՃԻՆ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԳՈՐԾԷ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

Վերջերս Սոչի քաղաքին մէջ տեղի ունեցած տարեկան կրթական փառատօնին ընթացքին Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարարութեան եւ Սոչիի քաղաքապետարանի ներկայացուցիչները քննարկած են ռուսական քաղաքին դպրոցներուն մէջ իրականացուող բարեփոխումներ եւ այլ հարցեր։

Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարարութեան Սփիւռքի բաժանմունքը կը հաղորդէ, որ քննարկման ընթացքին հարց յարուցուած է Սոչիի բազմամշակութային քոլէճին մէջ հայկական բաժանմունքի ստեղծման վերաբերեալ, որովհետեւ Սոչիի մէջ գործող հայկական վեց դպրոցներ ունին մանկավարժ մասնագէտներու պակաս, իսկ քոլէճը կրնայ պատրաստել հայերէնի եւ հայ գրականութեան, ինչպէս նաեւ հայ մշակոյթի պատմութեան ուսուցիչներ։

Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարարութեան նախաձեռնութեամբ, Յունուարին Հայաստանէն Սոչի պիտի գործուղուին 30 մասնագէտներ՝ իրականացնելու համար այդ ուսուցիչներուն վերապատրաստումը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ԷՄԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԴԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԻ ԿՆՔՈՒՄ

27 - 28 Հոկտեմբեր պաշտօնական այցելութեամբ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ կը գտնուէր Հայաստանի քաղաքացիական օդանաւորդութեան գլխաւոր վարչութեան պետ Սամուէլ Մարգարեանի գլխաւորած պատուիրակութիւնը։

Բանակցութիւններու իբրեւ արդիւնք 28 Հոկտեմբերին արաբական եւ հայկական կողմերը ստորագրեցին «Հայաստանի եւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու կառավարութիւններուն միջեւ, օդային հաղորդակցութեան մասին» համաձայնագիրը։

Ս. Մարգարեան եւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու փոխադրութեան փոխ նախարարը ստորագրած են նաեւ երկու երկիրներուն միջեւ օդային հաղորդակցութեան մարզին մէջ համագործակցութեան մասին «փոխըմբռնման յուշագիր» մը։

ՄՈՒՐԹՈՒԶ ԱԼԵՍՔԵՐՈՎ «ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ»

«Մետիամաքս» լրատու գործակալութեան համաձայն, Ազրպէյճանի Միլլի Մեճլիսի (խորհրդարան) նախագահ Մուրթուզ Ալեսքերով «անօրինական» նկատած է ամերիկացի 46 քոնկրէսականներու կողմէ ուղղուած շնորհաւորական նամակը՝ Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Արկադի Ղուկասեանի վերընտրութեան առիթով։

Մ. Ալեսքերով յայտարարած է, որ Ազրպէյճանի խորհրդարանը մտադիր է «որեւէ որոշում» կայացնել այդ առնչութեամբ եւ ձեռնարկել որոշ քայլերու։

«ՎԻՐՔ»Ի ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ՝ ՄԻՆՉԵՒ ՏԱՐԵՎԵՐՋ

Ախալքալաքի «Վիրք» կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէն որոշած է մինչեւ տարեվերջ գումարել կուսակցութեան նոր համագումար, որ պէտք է ընդունի կուսակցութեան նոր կանոնագիր եւ ընտրէ նոր կեդրոնական կոմիտէ։ Համագումարէն ետք կուսակցութիւնը պիտի դիմէ Վրաստանի արդարադատութեան նախարարութեան՝ դրանցուելու նպատակով։

Ըստ կուսակցութեան համանախագահ Դաւիթ Ռստակեանի, համագումարի գումարման յստակ ժամկէտը պիտի որոշուի նիւթական կարգ մը հարցերու լուծումէն ետք։

ՄՈՍԿՈՒԱ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ԼՈՒՐԸ՝ ԱՆՀԻՄՆ

Ռուսիոյ մէջ Հայաստանի դեսպանի օգնական Գագիկ Սայեադեան «Արմինֆո» լրատու գործակալութեան յայտնած է, որ ազրպէյճանական զանգուածային լրատուամիջոցներու հաղորդագրութիւնները Մոսկուայի մէջ Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցչութեան մասին անհիմն են։

Իր կարգին, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ ծառայութիւնը այդ առնչութեամբ յայտարարած է, որ Մոսկուայի մէջ Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցչութիւնը արձանագրուած չէ եւ ոչ պաշտօնական կառոյց կը հանդիսանայ, ուստի անոր փակման մասին Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ոչ մէկ տեղեկութիւն ունի։

«ԱՐԱՐԱՏ»Ի ԲԱՑԱԿԱՅՈՒԹԵԱՆ...

ԵՐԵՒԱՆԻ ՔՈՆԵԱՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Կ'ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԻՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

«Մետիամաքս» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Երեւանի քոնեաքի գործարանին պատկանող ապրանքային 9 նշաններ արձանագրուած են Թուրքիոյ արտօնագրային վարչութեան կողմէ։ Ասիկա առաջին դէպքն է, երբ Հայաստանի մէջ գործող ձեռնարկութեան ապրանքային նշանը կ'արձանագրուի Թուրքիոյ մէջ։

Արձանագրուածներուն շարքին են «Նայիրի», «Անի», «Ախթամար» եւ այլ քոնեաքներ, սակայն ցուցակին մէջ կը բացակայի «Արարատ»ը...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԸ՝ 1000 $

2003 թուականի պետական պիւտճէին համաձայն, Հայաստանի նախագահին աշխատավարձը պիտի կազմէ 600 հազար դրամ, որ մօտաւորապէս 1000 տոլարի կը համապատասխանէ։

Հայաստանի ելեւմուտքի եւ տնտեսութեան նախարար Վարդան Խաչատրեան ըսաւ, որ այսօրուան դրութեամբ նախագահ Քոչարեանի աշխատավարձը կը կազմէ 200 հազար դրամ (մօտաւորապէս՝ 350 տոլար)։ Ան աւելցուց, որ սկիզբը առաջարկուած էր Հայաստանի նախագահին աշխատավարձը բարձրացնել մինչեւ 5 հազար տոլարի, սակայն Ռ. Քոչարեան կտրականապէս մերժած է նման առաջարկ։

Ըստ պիւտճէի նախագիծին, Հայաստանի վարչապետին աշխատավարձը 2003 թուականի Յուլիսէն սկսեալ պիտի կազմէ 480 հազար դրամ (մօտաւորապէս՝ 830 տոլար), իսկ նախարարներու եւ պատգամաւորներու աշխատավարձը՝ 360 հազար դրամ (մօտաւորապէս 620 տոլար)։

ԱՆԿԱՅՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ԱԶԴԱՆՇԱՆ

Լրագրող Մարք Գրիգորեանի դէմ եղած մահափորձը 22 Հոկտեմբերին ազատ խօսքի բռնի կաշկանդման նախաձեռնութենէ մը աւելի է։ Անոր ետին պէտք է տեսնել անկայունութեան վտանգաւոր ազդանշան մը եւ պատահարը որպէս առանձնակի դէպք դիտելու ամէն հակուածութիւն հայ անկախ պետականութեան կայացման ոչ մէկ ծառայութիւն կը մատուցէ։ Արարքին ետին կանգնող մութ ուժերու բացայայտման անհրաժեշտութենէն անդին, անհրաժեշտ է օրակարգի վրայ բերել Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութեան եւ հզօր պետութեան ամրակայման բանավէճը եւ աւելի մօտէն ուշադրութիւն դարձնել ոչ միայն բացթողումներուն, այլ նաեւ ու մանաւանդ այն նախաձեռնութիւններուն, որոնք ամբողջատիրութեան ուրուականին կարողական ենթահող մը կը պատրաստեն։

Վերջին հաշուով, մահափորձը կու գայ յիշեցնելու ՀՀՇական վարչակարգի ամենամութ ժամանակները, երբ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի նախագահական միահեծան իշխանութիւնը հարցականի տակ դնող ամէն փորձ կ'արժանանար նման դատապարտելի հակազդեցութեան։ 1998էն ի վեր Հայաստան վերատիրացած է Կովկասի մէջ ամենակայացած ժողովրդավարութիւնը ըլլալու միջազգային վարկին, Սփիւռքը վերադտած է Հայաստանը որպէս համայն հայութեան հայրենիքը։ Անկախ այս գործընթացի արժէքաբանական կարեւորութենէն, կայ անոր գործնական երեսը. միայն ժողովրդավարութեան խորացումը կրնայ իրականացնել հզօր պետականութիւն մը եւ միայն իրական համակարգի մը մէջ տնտեսութիւնը կրնայ բարգաւաճիլ։

Մարք Գրիգորեան մօտէն կը հետեւի Հոկտեմբեր 1999ի ահաբեկչական արարքի հետաքննութեան հոլովոյթին եւ իր քննադատական նկատողութիւնները աւելի քան դժգոհութիւն առաջացուցած են պաշտօնական շրջանակներու մէջ։ Մահափորձէն մէկ օր յետոյ, Հոկտեմբեր 23ին, «Ազատութիւն» ռատիոկայանին իր տուած մէկ հարցազրոյցին մէջ, Գրիգորեան կարծիք յայտնեց որ արարքը կրնար յարակից ըլլալ իր կատարած լրագրական հետաքննութեան։ Ամէն պարագայի մահափորձի թուականին զուգադիպութիւնը Հայաստանը ցնցած ահաբեկչական արարքի մէկ նոր տարելիցի հետ ուշադրութիւն կը գրաւէ։

Մահափորձը, հասկնալիօրէն, կասկածներ կ'արթընցնէ Քոչարեանի կառավարութեան մեղսակցութեան առնչութեամբ։ Ընդդիմութիւնը, բնականաբար, պիտի չատամոսի կացութիւնը օգտագործէլէ։ Միայն արարքին ետին կանգնողներու արագ բացայայտումով ու արդարադատութեան յանձնելով նման կասկածներ կը փարատին։ Բայց տրուած ըլլալով որ նմանատիպ արարքներու բացայայտման իմաստով Հայաստանի արդարադատութիւնը հպարտանալիք քիչ բան ունի առայժմ, մահափորձը առաւելի կը խորացնէ Հայաստանի մէջ քողարկուած ամրողջատիրութիւն, կամ առնուազն, քննադատական ձայները լռեցնող, համակարգ հաստատելու միտումներու կասկածը։ Եւ գործադիր իշխանութեան կարգ մը նախաձեռնութիւնները, ինչպէս՝ ազատ խօսքի կաշկանդման իրաւական ենթահող ստեղծող օրինական ծրագիրներ, անկախ հեռուստատեսութեան կայանները կամ կառավարութեան անուղղակի վերահսկողութեան տակ առնելու կամ ալ ապօրինի միջոցներով լռեցնելու փորձերը, տակաւին՝ կառավարութիւնն ու նախագահը քննադատողներու ոստիկանական հետապնդումները, որոնք երբեմն հարազատ վերարտադրութիւնն են համայնավար վարչակարգի բռնատիրական միջոցառումներուն, քաջալերական չեն այս իմաստով։

Մամուլն ու լրագրողները անձնապէս կենսական դեր ունեցան արցախեան շարժման առաջին օրերուն իսկ։ Մարտահրաւէր կարդալով խորհրդային կեդրոնական իշխանութեան ճնշումներուն, անոնք յանդուգն կերպով արծարծեցին ազգային պահանջատիրութեան եւ անկախութեան զոյգ հարցերը։ Լեւոն Տէր Պետրոսեան փորձեց Հայաստանի մէջ հաստատուած ազատ խօսքը իր սաղմին մէջ խեղդել նախ անուղղակի միջոցներով, ինչպէս օրինակի համար պետութեան վերահսկողութեան տակ պահելով մամուլի բաշխման համակարգը, ապա եւ ուղղակիօրէն՝ պարզապէս փակելով ընդդիմադիր թերթերը։ Այդ բոլորը հազիւ թէ կրցան ճնշել կամ կաշկանդել ազատ խօսքը Հայաստանի մէջ։ Վերջին երկու տարիներուն, սակայն, շնորհիւ ազատ շուկայական գաղափարախօսութեան ցինիզմին, հայաստանեան մամուլը կորսնցուց իր որակը եւ, հետեւաբար, իր ուժը որպէս ժողովրդավարութեան առողջապահութեան շափանիշ։ Նոյնինքն Գրիգորեանի մէկ հարցախոյզը անցեալ Սեպտեմբերին երեւան հանեց որ ժողովուրդին հազիւ 1,5 տոկոսը կը վստահի թերթերուն, ի տարբերութիւն հինգ-վեց տարի առաջուայ 80 տոկոսին։

Այս իրողութիւնը բացատրող բազմաթիւ պատճառներու կարգին անհրաժեշտ է առանձնացնել հետեւեալը. որովհետեւ իրենցը ըրած են ազատ շուկայի գաղափարախօսութեան տրամաբանութիւնը, շատ մը մամլոյ օրգաններ կամակատար դարձած են երկրի տէրն ու տիրականը դարձած սակաւաթիւ հատուածի մը, որ մեծ ազդեցութիւն ունի քաղաքական շրջանակներուն վրայ։ Սոյն հատուածին, եւ զուգահեռաբար քաղաքական հատուածին, շահերուն չի համապատասխաներ սրաքուս քուօն հարցականի տակ առնող անկախ մամուլը։ Մարկ Գրիգորեանին դէմ եղած մահափորձը այդ անկախ ու քննադատ ձայները լռեցնելու վտանգաւոր նախաձեռնութեան ոլորտին մէջ պէտք է դիտել։ Կարծել թէ նման նախաձեռնութիւն մը լուսանցքային ազդեցութիւն ունի կայունութեան խախտման իմաստով պարզապէս ինքնախաբէութիւն է։ Մամլոյ ազատութեան դէմ ամէն ահաբեկչութիւն կը հարուածէ ժողովրդավար համակարգը, որուն մէջ պէտք է տեսնել ե՛ւ կայունութեան, ե՛ւ տնտեսական բարգաւաճման, ե՛ւ հասարակական արդարութեան երաշխիքը։

khatchikd@hotmail.com

Խ. ՏԷՐ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

ՀԱՅ ԴԱՏ

ՀԱՅ ԴԱՏ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԼՐՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՆԱՄԱԿԱՐՇԱՒ

Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբը վերջերս կոչ ուղղած է ամերիկահայութեան՝ նամակներ յղել Պուշի վարչակարգի պատասխանատուներուն, պահանջելով քննութիւն բանալ Միացեալ Նահանգներու մէջ Թուրքիոյ լրտեսական գործունէութեան շուրջ:

Կոչին հրաւէրը յաջորդած է «Սիքսթի Մինիթց» յայտագրի անուանի լրագրող Էտ Պրէտլիի մէկ հաղորդումին: Պրէտլի Սեպտեմբեր 11ի դէպքերուն շուրջ հարցազրոյց մը ունեցած է «Էֆ. Պի. Այ.»ի անդամ Սիպիլ Էտմընտի հետ, վերջինը իր ելոյթին մէջ ակնարկութիւններ ըրած է Ուաշինկթընի մէջ թրքական լրտեսութեան մասին: Հարցը իր պատասխանատուներուն ներկայացնելու պատճառով Էտմընտ պաշտօնազրկուած է «Էֆ. Պի. Այ.»ի իր պաշտօնէն: Անոր կեցուածքը պաշտպանած են բազմաթիւ ծերակուտականներ:

Սիպիլ Էտմընտ «Էֆ. Պի. Այ.»ի մէջ կ'աշխատէր իբրեւ Թրքերէնի եւ միջին արեւելեան լեզուներու թարգմանիչ: Անոր գործակիցներէն մէկը՝ ձէն Տիքըրսըն նախապէս աշխատակցած է Թրքական կազմակերպութեան մը հետ, որ ենթակայ եղած է «Էֆ. Պի. Այ.»ի հակահետախուզական միաւորին ուշադրութեան: Սակայն «Էֆ. Պի. Այ.» տեղեակ եղած չէ, որ Տիքըրսըն կապի մէջ եղած է Ուաշինկթընի մէջ գործող Թուրք գործակալի մը հետ: Տիքըրսըն փորձած է Էտմընտը անդամագրել ի նպաստ Թուրքիոյ հետախուզական մարմիններուն եւ պնդած է, որ միայն ինք՝ Տիքըրսըն պիտի թարգմանէ Ուաշինկթընի Թուրք գործակալին հեռաձայնային խօսակցութիւնները՝ փորձելով Էտմընտը հեռու պահել Թուրք գործակալին առնչուող գործէն: Երբ Էտմընտ մերժած է առաջարկը, Տիքըրսըն մահուան սպառնալիք ուղղած է:

Էտմընտ նաեւ տեղեկացուցած է, թէ ստուգելով Տիքըրսընի կատարած թարգմանութիւնները, նկատած է, որ ան թարգմանութենէն դուրս ձգած է «Էֆ. Պի. Այ.»ին համար շատ կարեւոր տեղեկութիւններ արտաքին գործոց նախարարութեան եւ Փենթակոնի մէջ Ուաշինկթընի Թուրք գործակալին հաշուոյն աշխատող լրտեսներու մասին:

Հայ Դատի Յանձնախումբը, ի տես այս բացայայտումներուն, Միացեալ Նահանգներու ընդհանուր դատախազ ձոն Աշքրոֆթի ուղղուած նամակարշաւ մը սկսած է՝ պահանջելով քննութիւն բանալ Թրքական լրտեսական գործունէութեան շուրջ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ——

ՕԳՏԱՇԱՏ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պատմական հարցերով զբաղող հիմնարկի մը կազմակերպութեամբ եւ Ողջակիզումի ուսումնասիրութիւններու «Ուեսչէսթըր» կեդրոնին հովանաւորութեամբ, անցեալ շաբաթ կազմակերպուած ձեռնարկի մը ընթացքին ելոյթ ունեցած է «Անի» հիմնարկի փոխ ատենապետ Ժիրայր Ցարութիւնեան: Անոր ելոյթին նպատակը եղած է ցեղասպանութիւններու մասին նիւթեր դասաւանդող ուսուցիչներուն Հայկական Ցեղասպանութիւնը ժամանակակից հարցերու տեսանկիւնէն ներկայացնելու ձեւերը փոխանցել:

Ելոյթին ընթացքին Ցարութիւնեան ըսած է, թէ Պալքաններու եւ Միջին Արեւելքի ներկայ դժուարութիւնները Ա. Աշխարհամարտին եւ Օսմանեան կայսրութեան փլուզումին հետեւանքներն են: «Հայկական Ցեղասպանութիւնը տեղի ունեցաւ Ա. Աշխարհամարտի «քող»ին տակ եւ Թուրքիա տակաւին պատասխանատուութիւնը չէ ստանձնած օսմանեան Թուրքերուն կատարած արարքներուն: Հայկական Ցեղասպանութիւնը պէտք է այս տեսանկիւնէն նկատի առնուի», յայտնած է ան:

Ելոյթէն ետք Ցարութիւնեան ըսած է, թէ ձեռնարկին ներկայ գտնուող ուսուցիչները յատուկ հետաքրքրութիւն ցուցաբերած են Հայկական Ցեղասպանութիւնը ներկայացնելու իբրեւ Հրէական Ողջակիզումին եւ յաջորդող ցեղասպանութիւններուն նախընթաց օրինակ:

Նշենք, որ ձեռնարկը կազմակերպող հիմնարկը անցեալ Ապրիլին համացանցի իր կայքին վրայ զետեղած էր «Անի»ի կողմէ տրամադրուած Հայկական Ցեղասպանութեան մասին տեղեկութիւններ:

«ԷՅ. ԷՆ. ԷՍ.» ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՆԿԱՐԱՀԱՆԵԼ

Ագրպէյճանի «Էյ. Էն. Էս.» հեռատեսիլի կայանը վերջերս ստեղծած է թղթակիցներու յատուկ խումբեր, որոնց համար կազմակերպած է պատերազմական մթնոլորտի մէջ աշխատելու դասընթացքներ:

Դասընթացքներու ընթացքին «Էյ. Էն. Էս.»ի թղթակիցները կը ծանօթանան զէնքերու տեսակներուն եւ պատերազմի ընթացքին նկարահանումներ եւ հաղորդումներ կատարելու ձեւերուն:

Թղթակիցներու այս խումբերէն մէկուն ղեկավարը՝ Իլքան Ալիեւ յայտնած է, թէ «Էյ. Էն. Էս.»ի լրագրողները իբրեւ առաջին փորձ կրնան մասնակցիլ Իրաքի պատերազմին, սակայն անոնց գլխաւոր նպատակը անհրաժեշտութեան պարագային ղարաբաղեան երկրորդ պատերազմին ներկայացումն է:

«Էյ. Էն. Էս.» ծանօթ է Ղարաբաղի եւ Ագրպէյճանի միջեւ պատերազմը վերսկսելու իր կոչերով: Վերջերս հեռատեսիլի կայանը առաջարկած էր անօթեւան եւ որբ ազերի մանուկներէն պատրաստել անձնասպանական գործողութիւններ կատարողներ:

ՀԱՅ-ԹՐՔԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՅՄԱՆԱՒՈՐՈՒԻՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱԿԱՀԱՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան ձոն Օրտուէյ Հոկտեմբեր 25ին մամլոյ ասուլիս մը կազմակերպած էր: Պատասխանելով մեր հարցումին՝ դեսպանը ընդգծեց, որ հայ-թրքական սահմանին բացումը եւ կողմերուն միջեւ յարաբերութիւններու բարելաւումը չեն պայմանաւորուած Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծմամբ: Հայաստանի իշխանութիւններն ալ բազմիցս յայտարարած են, թէ առանց նախապայմաններու պատրաստ են Թուրքիոյ հետ քաղաքական, դիւանագիտական եւ տնտեսական բնագաւառներուն մէջ համապարփակ երկխօսութեան սկսելու:

Եթէ Թուրքիա կը մերժէ միջպետական երկխօսութեան սկսելու Հայաստանի իշխանութիւններուն պատրաստակամութիւնը եւ այդ մերժումը կը պատճառաբանէ այն պնդումով, թէ Հայաստան յամառօրէն կը հրաժարի Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծումէն, ապա դեսպանը ինչո՞վ կը պայմանաւորէ հայ-թրքական սահմանին բացումն ու կողմերուն միջեւ յարաբերութիւններու բարելաւումը:

Ան այս հարցումին չպատասխանեց եւ պարզապէս տագնապին լուծումը յարաբերութիւններու բարելաւման «ուժեղ խթան» նկատեց: Այնուհետեւ դեսպանը աւելցուց «Մենք մէկ կողմէ կ'աշխատինք Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծման ուղղութեամբ, իսկ միւս կողմէ՝ փոքր քայլերով կը փորձենք բարելաւել հայ-թրքական յարաբերութիւնները»:

Որո՞նք են այդ քայլերը, ինչո՞ւ ապարդիւն կը մնան եւ ի՞նչպէս պիտի բարելաւեն յարաբերութիւնները: Այս հարցումները եւս անպատասխան մնացին: Ուրեմն, մամլոյ ասուլիսին ընթացքին դեսպանը ոչ թէ հարցումներու պատասխանեց, այլ բարձրացուց նոր հարցեր, որոնց համադրումը պայմանաւորուած է հայ-թրքական յարաբերութիւններու ճանապարհին կանգնած այլ խոչընդոտներու առկայութեամբ: Խոչընդոտներուն մէջ պէտք է առանձնացնել Հայաստանի եւ հայութեան հանդէպ Թուրքիոյ քաղաքականութեան թշնամական բնոյթը եւ միջազգային ընթացակարգին անյարիր նախապայմանները, որոնք Հայաստանին կը ներկայացուին դիւանագիտական յարաբերութիւններու սկսման համար:

Սակայն պէտք չէ մոռնալ, որ Թուրքիա շրջանին մէջ լիազօր ներկայացուցիչն է Միացեալ Նահանգներու, որ Անդրկովկասի մէջ կը գործէ Թուրքիոյ միջոցով՝ Թրքական գործօնը հակադրելով ռուսականին. հետեւաբար դեսպանին տեսանկիւնէն Հայաստանի հանդէպ Թուրքիոյ քաղաքականութիւնը եւ Թրքական նախապայմանները դժուար թէ խոչընդոտ նկատուին: Ցամենայնդէպս պաշտօնական Ուաշինկթընը կը խուսափի Թուրքիան դատապարտելէ՝ Հայաստանի հանդէպ որդեգրած քաղաքականութեան համար:

Թէեւ ռազմական եւ ռազմավարական բնագաւառներուն մէջ Ռուսիոյ հետ սերտօրէն համագործակցելուն համար չի դատապարտուիր նաեւ Հայաստանը, բայցեւայնպէս համագործակցութիւնը ինքնին կը հակասէ հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորումը Ռուսիան Անդրկովկասէն արտաքսելու նպատակին ծառայեցնելու Ուաշինկթընի տրամադրութիւններուն: Համագործակցութեան պայմաններուն մէջ ռուսական գործօնին ազդեցութիւնը կը պահպանուի, իսկ Թրքականը կը բախի հայ-ռուսական ռազմաքաղաքական դաշինքին:

Ասոր ամրապնդման զուգահեռ, կ'ամրապնդուի Հայաստանի Թրքական սահմաններու պաշտպանութիւնը, որուն միջոցով մեր հանրապետութիւնը ձեռք կը բերէ Թուրքիոյ տնտեսական եւ քաղաքական ճնշումները դիմագրաւելու լայն հնարաւորութիւններ: Որովհետեւ յաջողութեամբ կը չէզոքացուի նաեւ Թրքական ռազմական սպառնալիքը, հետեւաբար չէզոքացումը կը յանգեցնէ Թուրքիոյ այդ սպառնալիքներուն վրայ հիմնուած հակահայ քաղաքականութեան սպառումին: Այսպիսով նաեւ կը սպառին հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման ամերիկեան նախաձեռնութիւնները:

Այսպէս, պաշտօնական Ուաշինկթընը կը կանգնի իրողութեան մը առջեւ: Թրքական գործօնը ոչ միայն չի յաջողիր չէզոքացնել ռուսական գործօնը, այլեւ ազդեցիկ գործօն կը դառնայ Ռուսիոյ գինակից Հայաստանը: Աւելի՛ն. առանց Հայաստանի մասնակցութեան խիստ կը դժուարանայ միջպետական որեւէ համագործակցութեան ձեւաւորումը եւ Անդրկովկասի մէջ միջազգային ծրագիրներու իրականացումը:

Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան ձոն Օրտուէյ, որքան ալ հայ-թրքական սահմանին բացումը ու երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները չպայմանաւորէ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծմամբ, որքան ալ անպատասխան ձգէ այս խնդիրներուն շուրջ հարցումները, այսուհանդերձ պէտք է ընդգծել, որ ինչպէս Հայաստանի շրջափակումը, նոյնպէս յարաբերութիւններու բացակայութիւնները անմիջականօրէն պայմանաւորուած են Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիոյ վարած հակահայ քաղաքականութեամբ, Թուրքիոյ վրայ գործադրուող ամերիկեան անբաւարար ճնշումներով, հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորումը սեփական շահերուն ծառայեցնելու Ուաշինկթընի նկրտումներով եւ վերջապէս, կարգաւորման քաղաքական նախաձեռնութիւններու սնանկութեամբ:

ՅԱԿՈԲ ՉԱՔԲԵԱՆ

(Արեւմտահայերէնի վերածուած)

«Ազգ»

www.hamazkayin.com

ՆԱԽԱԳԱՀ ՊՈՒՇ ԿԸ ԳՆԱՀԱՏԷ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ

Հոկտեմբեր 17ին, Սպիտակ Տան կողմէ հրապարակուած պաշտօնական նամակով մը, Միացեալ Նահանգներու նախագահ ձորճ Պուշ գնահատած է Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբին աշխատանքները: Նախագահը նամակին մէջ յայտնած է. «Կ'ողջունեմ Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբը՝ հայկական հարցերու նկատմամբ գիտակցութիւն ստեղծելու եւ դաշնակցային, պետական ու տեղական մարզերու ընտրական գործընթացին մէջ հայ - ամերիկեան գործակցութիւնը քաջալերելու իր ջանքերուն համար: Ամերիկահայ քաղաքացիներուն շահերը ներկայացնելով եւ անկախ ու ժողովրդավար Հայաստանին նեցուկ կանգնելով՝ դուք կը նպաստէք հասարակաց սկզբունքներու վրայ հիմնուած բարեկամութեան մը հիմնումին: Ձեր աշխատանքը կ'օժանդակէ մեզի հասնելու աւելի բեղուն եւ առիթներով լեցուն ապագայի մը»:

Նախագահ Պուշ իր նամակին մէջ գնահատած է նաեւ ամերիկահայերը եւ երախտագիտութիւն յայտնած է անոնց՝ երկրին եւ ժողովուրդին յառաջդիմութեան մէջ իրենց բերած նպաստին համար:

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՉԻՆ ԸՆԴԱՌԱՋԵԼՈՎ՝

ՌՈՏ ԱՅԼԸՆՏԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ ԿԸ ՓՈԽԷ ԻՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ռոտ Այլընտի Հայ Դատի Յանձնախումբը կը տեղեկացնէ, թէ նահանգի կառավարիչ Լինքոլն Ալմընտ փոխած է Թուրքիոյ մասին նախապէս կատարած իր յայտարարութիւնը: Կառավարիչը, որ Հոկտեմբեր 29ը հռչակած էր «Թուրքիոյ Հանրապետութեան Օր», Հայ Դատի Յանձնախումբին կոչին ընդառաջելով չեղեալ նկատած է զայն: Փոխարէնը, Ալմընտ Հոկտեմբեր 23ը հռչակած է «Թուրք-ամերիկեան Օր»:

Հայ Դատի Յանձնախումբը, այս առիթով շնորհակալութիւն յայտնած է կառավարիչին՝ իր յայտարարութիւնը փոխելու եւ պատմական իրողութիւնները յարգելու համար:

Ալմընտ իր առաջին յայտարարութեան մէջ Թուրքիան նկատած էր «աշխարհիկ կարգերով ժողովրդավարութիւն մը, որ բազմաթիւ ներդրումներ ունեցած է Միացեալ Նահանգներու արտաքին քաղաքականութեան մէջ եւ մեծ դեր խաղացած է խաղաղութեան, բարգաւաճման եւ կայունութեան հաստատման միջազգային ճիգերուն մէջ»:

ՏԷՅՎԻՏ ՖԻԼԻՓՍԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ՝

«ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ» ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ՏԱԿԱՒԻՆ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Հոկտեմբեր 31ին, Հարվըրտ համալսարանին մէջ ներկայացուած դասախօսութեան մը ընթացքին, «Հայ - Թրքական Հաշտութեան Յանձնաժողով»ի ամերիկացի պատասխանատու Տէյվիտ Ֆիլիփս, իր ելոյթին մէջ յայտնեց, որ յանձնաժողովին «մեռած» ըլլալուն մասին հաստատումները իրականութեան չեն համապատասխաներ: Ան դիտել տուաւ, որ յանձնախումբը տակաւին կը շարունակէ աշխատանքները՝ մշակութային եւ այլ տեսակի փոխադարձ այցելութիւններ կազմակերպելով: Ֆիլիփս չժխտեց յանձնախումբին գործունեութեան մէջ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան դերակատարութիւնը: Ըստ անոր, յանձնաժողովի գաղափարին գործնականացման ընթացքին կ'ակընկալուէր, որ թրքական կողմը բուռն ընդդիմութիւն ցուցաբերէ, իսկ հայկական կողմը ողջունէ անոր կազմութիւնը: Ֆիլիփս զարմանք յայտնեց, որ հակառակը պատահած է:

Ֆիլիփս հաստատեց, որ Հայաստանի կառավարութիւնը ծրագիրին տեղեակ էր:

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԲՈԼՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆ

SHOWER CABINE CENTER

Ձեր լոգանքի վարագոյրները Bac a Douche et Bainoire փոխարինեցէք շարժական ալիւմինիումէ եւ փլասթիքէ կազմածներով, որոնք հիմնուած են բժշկականօրէն ընդունուած միջազգային չափանիշներու վրայ՝ ապահովելով մոբթային եւ այլ հիւանդութիւններու մանրէներէն: Այլազան չափեր, մատչելի գին, տեղադրելը՝ ձրի, եւ երաշխաւորուած աշխատանք:

Դիմել՝ ԹԱԴԷՈՍ ԷԼՄԱՅԵԱՆ հաստ.
Սըտ էլ Պաուշրիէ, Քամիլ Շամուն պողոտայ:
Հեռ. 03-392088 եւ 03-476018:

Գրական Էջ

ԵՐԿՈՒ ԳԻՐՔ, ԵՐԿՈՒ ԱՇԽԱՐՀ

Կրկնուած ծանօթ խօսք է, որ մեզի ծանօթ-անծանօթ աշխարհին մասին խօսելով հանդերձ՝ իւրաքանչիւր գրողի յաջող գործ մեզի կը բերէ *իր աշխարհը*: Աշխարհն ու մարդիկը արուեստագէտի ներքին պրիսմակէն անցընելու, ընդհանրական երեւոյթներն ու հոգեվիճակները անհատական դրոշմով կնքելու շնորհն ու յաջողութիւնն են, որ արուեստագէտ գրողի եւ առհասարակ ոեւէ արուեստագէտի գործը կ'օժտեն ուրոյն նկարագրով ու գեղագիտական բարեմասնութիւններով, շունչով ու գրաւչութեամբ, որոնց շնորհիւ խնդրոյ առարկայ ստեղծագործութիւնը կ'անջատուի ընդհանուրէն, կը հիմնէ իր անկախ աշխարհը եւ կը բացուի այդ ոլորտներէն ներս թափանցելու պատրաստ ընթերցողին:

Այս բարեմասնութիւններով օժտեալ, իրարմէ անկախ, բոլորովին տարբեր գրական սեռերու պատկանող, երեւոյթներն ու հարցերը հեղինակային սեփական աշխարհահայեացքով կշռող տարբեր, բայց խորքին մէջ իրարու արձագանգող երկու հատորներ են վերջերս լոյս տեսած լիբանանահայ հանրածանօթ արձակագիր ու լրագրող Շահանդուխտի *«Իմ Ճառընտիր»*ը անուն պատմուածքներու ժողովածուն եւ հայրենի երիտասարդ բանաստեղծուհի Անահիտի (Ասատրեան) *«Խեղուճածների մոլորակը»* քերթողագիրքը: 150 էջերու մէջ ամփոփուող գեղատիպ երկու հատորներ, որոնց առաջինը ընթերցողին կը հրամցնէ Շահանդուխտի վերջին տարիներուն ստորագրած տասը պատմուածքներ եւ գրական երկու պատկեր, իսկ Անահիտի երկը՝ վաթսուն խիտ ու բաբախուն բանաստեղծութիւններ, քառեակներու շարք մը եւ «փոքրերի եւ որոշ մեծահասակների համար» գրուած թիւով չորս հեքիաթ: Կարճ ու կտրուկ՝ բարիին, վսեմին, ճշմարիտին ու գեղեցիկին համամարդկային յաւերժական արժէքներով բաբախող երկու ազնիւ հատորներ, որոնց հեղինակները, իրարմէ մղոններով հեռու, հաւանաբար նոյնիսկ առանց զիրար ճանչնալու, կ'ապրին արուեստագէտներուն յատուկ բացառիկ մտերմութիւն մը՝ կեանք ու խորհուրդ փոխանցելով իրերանման կացութիւններէ թեւաւորուած, բայց տարօրէն անկախ իրենց նմանաշունչ ապրումներուն:

«Պուրճ Համուտէն կու գամ» բարձրաձայն խոստովանութիւնը բազմիցս կրկնած Շահանդուխտ, իր նորագոյն հատորով նաեւ փաստօրէն անգամ մը եւս լուսարձակը կը կեդրոնացնէ հայատրոփ այս աւանին եւ լիբանանեան անմիջական միջավայրին վրայ: Պարզ, ազնիւ, կենսուրախ, բարոյապէս տոկուն տիպարներ կ'եղբայրանան սիրոյ ու առաքինութեանց հրապուրիչ ընդհանրական մթնոլորտին մէջ. անոնց մարդկային ու ազգային նկարագրային գիծերը, աշխարհը դիտելու եւ կեցուածք ճշդելու ուրոյն եղանակը, յուսախաբութիւններն ու երազները Շահանդուխտ կը հիւսէ անպաճոյճ, կուռ, բաբախուն ու հեզասահ ոճով մը:

Ինչ ալ կոչուին իր պատմուածքներուն հերոսները՝ հայ գրականութեան պաշտամունքը սրբութեան վերածած Պարոն Բարսեղ թէ Պարոն Յակոբ, սիրոյ բոցերուն մէջ ճեճեներող Սամիրա թէ նոյն կրակէն վարակուած Ժաքլին, բոլորն ալ, այս կամ այն տարողութեամբ, սա կամ նա ձեւով կը հանդիսանան նպատակները այն երկրամասին, որ կը կոչուի մարդկայնութիւն:

Այսինքն՝ Սէր եւ վերստին Սէր:

Ամէնէն ազնիւ եւ ճշմարտագոյն այս ճշմարտութեան երգերն ու վէրքերը, տենչերն ու կարօտները, երազներն ու տեսիլները արծաթածայն կշռոյթով մը կ'երգէ նաեւ հայրենի բանաստեղծուհի Անահիտ, որուն տողերը կը պսպղան հայ քնարական քերթողութեան ամէնէն գուսեղ, հրապուրիչ, ջերմ ու թելադրական յատկանիշներով:

Պայծառ ու խիտ, տաք ու թափանցիկ, ազնիւ ու յաւերժական ապրումներու մեղեդիները կ'երկարին բանաստեղծութիւն առ բանաստեղծութիւն եւ սիրոյ մեհեանին մէջ երկրպագող բանաստեղծուհիին ոսկի քնարէն կը հոսին Ադամ ու Եւայի առաջին հանդիպումէն ի վեր արձագանգող հին ու նոր, ծանօթ ու անծանօթ սիրոյ յաւերժահունչ սաղմոսներ: Հարազատ՝ հայ սիրերգութեան համամարդկային էութեան եւ հաւատարիմ՝ հայ քերթողութեան դասական աւանդներուն:

Գրեթէ նոյնանման աշխարհահայեացքով որսացուած երկու տարբեր, բայց տարօրէն հարազատ աշխարհներ, այսպէսով կ'արձագանգեն իրարու, կ'ամբողջացնեն առաջին հատորի պարզ ու համեստ հերոսներու երակներէն դէպի երկրորդ հատորի սիրային բռնկումներ հոսող արեան ուժգնութիւնը, մնայուն հոգեվիճակներն ու պոռթկումները կ'օժտեն յաւելեալ երանգներով, լրացուցիչ լոյսերով ու խորհուրդներով եւ կ'եղբայրանան մէկ ու անբաժան այն աշխարհին մէջ, որ կը կոչուի հա՛յ գրականութիւն:

Ս. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

ԻՄ «ՃԱՌԸՆՏԻՐ»Ը

Տարիներ անցան, քեռիս մեր տունէն բաժնուեցաւ, առանձին ընտանիք եղաւ, զաւակներու տէր «մեծ մարդ» դարձաւ: Մենք ալ մեծցանք, տեսանք նոր գիրքեր, մաքուր թուղթերու վրայ տպագրուած գեղատեսիլ կողքերով գիրքեր - Վահան Թէքէեան, Յովհ. Թումանեան, Սիամանթօ, Վարուժան, Չօհրապ, Զարդարեան, Մեծարենց, Զարիֆեան: Տեսանք բոլորն ալ, բայց ես բնաւ չկրցայ բաժնուիլ իմ տխրադալուկ գիրքէս, կոշտ կերպարանքով, բայց այնքան թանկարժէք ու նուրբ- վանքին բոյրով, խունկով ու լոյսով պարուրուած: Անթիլիասի Թիթեղաշէն դպրեվանքին մէջ հաւատաւոր ուսանողներու աչքերուն ու սրտերուն լոյսերով գրուած գիրքն է ան, որ կը տրոփէ կարծես իբրեւ չնչող ներկայութիւն...: Ան հետզհետէ աւելի գեղեցկացաւ: Պարոն Բարսեղ նոյնիսկ չիմացաւ, թէ ես որքան սիրեցի այդ գիրքը: Բայց երբ մեր տունը այցելէր, այս անգամ իբրեւ Ֆրանսական բանակի հարիւրապետի աստիճանով բանակային, ուրախութեամբ կ'ունկնդրէր մեր երգերը ու ես չէի մոռնար իրեն յիշեցնելու, թէ իր տուած հատորէն սորված ենք բոլորս ալ: Ու ան գոհ կը ժպտէր, ոսկի ակռայ մը կը փայլէր բերնին մէկ անկիւնէն...

Աւելի քան 200 մեծադիր էջերով գիրքը հետզհետէ կը գեղեցկանար, կը ստանար թանգարանային բնոյթ: Ամէն անգամ իր տեղէն վերցնելուս, քանի մը էջ ես փրթած կ'ըլլար, ճանճերը առաւել սեւցուցած կ'ըլլային կողքը, ու գիրքին անկիւնները ոլորուն, չոր թուղթի կը վերածուէին: Ես անոր վրայ կը դնէի խոշոր, ծանր գիրքեր, որպէսզի ոչինչ խախտէր...: Պարոն Բարսեղին յիշատակ թողած հատորը թանկարժէք էր: Ան ամբողջ Հայոց պատմութիւնն էր, եւ... «Եկեղեցին հայկական», որմէ բնաւ չկրցայ բաժնուիլ հետագային...

*
* *

Հոգիիդ լո՛յս իջնէ, Պարո՛ն Բարսեղ: Դուն հեռացար այս աշխարհէն, թերեւս առանց գիտնալու, թէ որքա՛ն ուժ ու զօրութիւն կտակեցիր մեր ամբողջ ընտանիքին, որուն իւրաքանչիւր անդամը մնաց հայ գիրին ու գիրքին բարեկամ, հայ երգին հաւատարիմ ունկընդիր: Դուն մեր տան մէջ ճրագ վառեցիր: Իմ պարմանի սիրտն ու միտքը լուսաւորուեցան վանքէն բերած քու մոմճրագով, ինչպէս մեր մամերն ու մայրերը վառած մոմ կը բերէին ու կը վառէինք մեր տան ճրագը: Հիմա, ամէն անգամ որ նման տօնական օրերուն մոմի լոյսով կը լուսաւորենք մեր բնակարանը, հակառակ ելեկտրական լոյսին ներկայութեան, ես կը յիշեմ քեզ, Պարո՛ն Բարսեղ, քու նուիրած «Ճառընտիր»ը, ու տող մը կը փակի մտքիս ու լեզուիս.

«Հա՛րս, վառէ՛ լոյսը ճրագին...»:

Ոչ ոք մղած էր զիս դէպի ընթերցանութեան հաճելի դաշտը, համտեսելու անոր անուշահամ հացը, մեղրածորան միտքերը, քաղցրահունչ բառերը, թռիչքով թեւաւորուելու բաղձանքը: Արդեօք Պարոն Բարսեղ զգացա՞ծ էր, թէ մեր տան զաւակները կրնային ընթերցասէր ըլլալ: Այդ օրերուն նման մտածումներ չէի կրնար ունենալ: Այսօր, տարիներու անջրպետին բացած վարագոյրին ճեղքէն կը դիտեմ դէմքը, որ քեռիս ջուրթակին ունկնդիր՝ կը մրմնջէր «Պարզիր աղբիւր»ը, «Զորրորդ գնդի հրամանատար քաջ Քեռի» երգը: Բայց իր նուիրած «Ճառընտիր»ը չկրցանք տեղաւորել ոչ մէկ գրադարանի մէջ, այլ մնաց մօրս հագուստներուն սնտուկին վրայ, առանձին պահակի նման, երկար տարիներ:

*
* *

Յետո՞յ, յետո՞յ...

Ի՞նչ եղաւ ճակատագիրը իմ «Ճառընտիր»ին:

Այս յուշամատեանը ապրեցաւ ամէնէն աւելի ինծի հետ: Մեր տունը հիմա հին օրերու խեղճուկ սենեակը չէր...: Ունեցած էինք բարենպաստ սենեակներ, գրադարան, հանգստաւէտ պայմաններ: Գրադարանս կը յորդի գեղեցիկ ու անգեղ գիրքերով: Ամէն տեսակի ու ճաշակի յարմարող գիրքեր, գիրքե՛ր...

Իմ «Ճառընտիր»ը կը մնար անոնց շարքին, բայց գունաթափ, ծերացած, թեւաբեկ ծերունիի մը նման, որ տակաւին իմաստութիւն կը փոխանցէ զինք լսողներուն: Պատռտած է անոր կողքը, կարուած էջերէն շատեր փրթած են, բայց ձեւով մը տեղաւորուած հատորին մէջ իբրեւ անբաժանելի մաս, ինչպէս ծերունին յաւերժական անդամն է ընտանիքի ամբողջութեան...

Անոր մէջ չնչող հեղինակներուն հատորները ներկայ են քովս, լիբանանեան թէ հայաստանեան հրատարակութիւններ: Գուցէ տգեղութիւն մըն է այդ պատռտած, մաշած, աշնան տերեւի նման դեղնած կիսակողք հատորը, այո՛, ան կը խանգարէ գիրքերուն կանոնաւոր շարուածքը:

Ո՞ւր տեղաւորել զայն...

Գրադարանէն դո՞ւրս...

Եթէ գրասէր այցելու մը աչք մը նետելու ըլլայ գրադարանիս, առաջին ակնարկով պիտի նշմարէր այդ զարտուղի ու «անճաշակ» ներկայութիւնը: Ի՜նչպէս երկար-բարակ պատմէի, թէ այդ մաշած ու տգեղ հատորը ժամանակին գեղեցիկ տեսք մը ունէր, թէ՝ զայն նուիրած է Պարոն Բարսեղ, քեռիս որբանոցի ընկերը, քեռիս՝ մեզի, եւ վերջապէս, ինծի...: Ան տարիներով սնուցանած է մեզ: Ուրկէ՞ գտնէինք կամ գնէինք Դ. Վարուժանի «Հայոց երգ»ը, Սիամանթոյի «Սուրբ Մեսրոպ»ը, Թումանեանի «Անոյշ»ը: Ո՞վ ինծի պիտի սորվեցնէր «Ասում են ուռին» յուզող երգը, մա՛նաւանդ երբ հասնէի «Խեղճը դողալով, անյոյս կռացաւ, Դարդից չորացաւ, ուռենի դարձաւ»ին:

Քու անմահ հոգիիդ ալ լոյս իջնէ, Թումանեա՛ն, պարզ բառերով ի՜նչպէս նուաճած ես մարդերը, ի՜նչպէս գտած ես մարդոց սիրտերուն հասնելու ճամբան...

Ի՞նչպէս պատմէի գրադարանիս ակնարկ մը նետող այցելուիս այսքան երկար պատմութիւն, ու բացատրէի անոր կամ անոնց, թէ այս գիրքը կը նմանի ճիշդ մեծ մօրս, որ ծերացած է, այրի մնացած է 24 տարեկանին, թուրքերուն ոճիրով...: Ակնթարթային պահերը անկարող են այսքան մտածում փոխանցել ու մեկնաբանել ժառանգուած հարըստութեան մը անմեկնելի խորհուրդը: Թող այցելուն կարծէ, որ կարգի չեմ դրած գրադարանը, կծծի եմ եւ հոնկէ դուրս նայի թափթփած հատորին անձեւ ու անգոյն ինքնութիւնը:

«Ո՞վ կարդալ սիրտը գիտէ»...

*
* *

Մեր կեանքը այնպէս մը շաղուած է, որ կամքէ անկախ իրողութիւններ կը գործեն մեզի դէմ, իրենց ուժը կը պարտադրեն մեզի: Ու քանի որ լիբանանեան անիրաւ պատերազմը 17 տարի տեւեց, իմ «Ճառընտիր»ն ալ ապրեցաւ այդ արհաւիրքի օրերը: Գրադարանիս ստացած գնդահարումներու կամ հրթիռային բեկորներու այրող հարւածները չխնայեցին իմ յուշամատեանին, որուն թերթերը բզիկ-բզիկ եղան, հովերը տարին տանիքներէն վեր ու եթերին մէջ թռան, ինչպէս հոգիները սուրբերուն...: Անպայման որ երկինք գացին սուրբ թերթերը, Անթիլիասի սրբալոյս մթնոլորտին մէջ շաղուած...

*
* *

Այսօր ինքզինքս կը նկատեմ աչակերտը Պարոն Բարսեղին, հոգեւոր սանը՝ մեր տարագիր վանքին, որմէ կայծ մը, մոմի շող մը մտաւ մեր տունը, ու լուսաւորեց՝ Լուսաւորչեան Կանթեղին անմար լոյսին զօրութեամբ...

Ինծի այնպէս կը թուի, թէ Մշոյ Սուրբ Թան Սուրբ Կարապետ վանքի պատմական «Ճառընտիր»էն լուսեղէն էջ մը քակուած-եկած է մեր տունը, Անթիլիասի Կիլիկիոյ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ վանքէն ճամբայ ելած ուխտաւորի քայլերով...

ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏ

(Հատուած)

ԽԵՂՈՒՃԾՆԵՐԻ ՄՈԼՈՐԱԿԸ

Հրէ շողը շիկակարմիր մազերին,
Բիլ աչքերում երկինքները կապուտակ,
Իր մերկութեամբ անիրական, նազելի
Մի կին անցաւ, առեղծական մի էակ:

Շուրջը նայեց ու հայեացքից յակինթէ
Հորիզոնը շառագունեց եթերից,
Հեզահայեաց մայրամուտից էլ թեթեւ
Սահեց տեսիլն արեւահատ, անթերի:

Հողին դիպած ոտնահետքից ցայտեցին
Բիւր շատրուան ու աղբիւրներ անապակ,
Անրջածին դիւթանքներով կանացի
Մի կին անցաւ՝ իր հմայքից անտեղեակ:

Ամոքիչ մի սուտ ճակատս հարթէր,
Զդաչուէր, խաչուէր կնճիռն ակօսող:
Լինէին բուրեան, հուրհրան վարդեր,
Ու լինէր աղբիւր՝ լեռներից հոսող:

Ու ես մօրէ մերկ՝ կնքուող մանկան պէս,
Լուռ մեռոնուէի, չլսուէր բողոք,
Ու սուտը լինէր երկնային ու վէս,
Ու հզօր լինէր ճշդից անողոք:

Աչքերիս դիմաց գագաթնահայեաց
Ո՛չ մի խոչընդոտ զենիթ չփակէր.
Մէկը շշնջար ականջիս կամաց,
Աշխարհի սիրով արցունքս վաթէր:

***

Տա՛ր ինձ քեզ հետ, հէգ տղայ,
Զօրեղներից յոգնել եմ,
Աստուած զօրեղ է, մեղայ,
Աստուածներից յոգնել եմ:

Տա՛ր ինձ քեզ հետ, տա՛ր հեռու,
Մօտիկներից յոգնել եմ,
Մէկը հոգիս էր վառում,
Էդ հոգուցս յոգնել եմ:

Տա՛ր ինձ, տղայ, անուսից,
Ուսեալներից յոգնել եմ,
Ուսուցանուող նամուսից
Պատուախնդիր՝ յոգնել եմ:

Տա՛ր ինձ, աշնան հնձանում
Մաճառուելուց յոգնել եմ,
Ինքս ինձ հետ, ինձանում
Կաճառուելուց յոգնել եմ:

Տա՛ր ինձ տղայ, քեզ հետ տար,
Էս աշխարհից յոգնել եմ,
Ի՜նձ ինչ աշխարհը արար,
Յոգնելուցս յոգնել եմ:

***

Որքան մեղքեր ինձ վերագրէք,
Էնքան պիտի ես ձեզ օրհնեմ,
Որքան յամառ դաւեր սադրէք,
Էնքան հեռու, էնքան խորն եմ,
Որքան ձեզ հետ ինձ համադրէք,
Էնքան ջահել, էնքան նորն եմ:
Օրացոյցին նշան դրէք.
Ես ձեր գալիք վաղուայ օրն եմ:

***

Քո հոգին՝ յաւերժ երկնային ճամբորդ,
Խառնակ աշխարհի այս լաբիրինթում,
Ուր բարեկամդ թշնամուդ հետ խորթ
Դաշինք է կապել ու դաւ է նիւթում:

Իսկ դու հակառակ՝ թռչում ես, թռչում՝
Ժխտելով չարի բան ու որոգայթ...
Եւ հոգուդ ընդդէմ նա է մեղանչում,
Ում քո թռիչքի հմայքն է անյայտ:

Ի՜նչ փոյթ, թէ հոգիդ անդուլ կը ճախրի,
Մէկ է՝ բրածեծ իջեցնել կը տան,
Կեղծ բարեկամիդ արցունքը աղի
Թրջոց դնելով վէրքիդ արնաքամ:

Այստեղ քեզ անվերջ տենչում է թաքուն
Մահուան տեսիլը՝ կրքերով յայտնի,
Դիմակաւորուած երեսն է թեքում,
Որ ո՛վ լինելը յանկարծ չմատնի:

Իսկ եթէ յաղթի՝ քո մահուան մահճում
Պիտի խոշտանգեն դիակդ ոմանք:
Քեզ նմաններին այստեղ չեն խաչում,
Քեզ նմաններին տենչում են նրանք:

Տենչում են, որ գէթ մի պահ՝ արդիւնքում,
Համտեսեն ոգին քո աստղահմայ,
Քանզի ամէն ինչ պղծել են կեանքում,
Հերթը հասել է քո հոգուն հիմա:

Բայց թող գիտենան, որ հոգիդ՝ անպարտ,
Յաւերժի ճամբորդ, լուսաստղի նման
Պիտի շողշողայ յաղթական, հպարտ՝
Երկինքներ ճեղքող իր սիրով վառման:

ԱՆԱՀԻՏ

ԳԻՏԱԿԱՆ

«ՏԱՔՈՒԹԵՆԷՆ ԿԾԿՈՒՈՂ» ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՆԻՒԹ ՄԸ ԿՐՆԱՅ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԸԼԼԱԼ

Աշխարհի ամէնէն արտասովոր քիմիական նիւթերէն մէկը կրնայ օրհնութիւն ըլլալ ատամնաբուժներու, խոհարարներու եւ նոյնիսկ «Ֆորմիւլա - 1»ի վարորդներուն համար, նկատի ունենալով, որ անիկա մարտահրաւէր կ'ուղղէ բնագիտութեան բնական օրէնքներուն՝ կծկուելու եւ ո՛չ ընդլայնելու հազուագիւտ կարողութեամբ մը, երբ կը տաքցուի։

Զիրքոնիոմը հաւանաբար ամէնուն ծանօթ չէ, սակայն անոր հանքերը հին ժամանակներէն ծանօթ են, մինչ անիկա ժամանակին ծանօթ եղած է յակինթ անունով։

Վերջերս զիրքոնիոմ պարունակող քանի մը նիւթերէն մէկը ապշեցուցած է գիտնականները՝ անբնական վարուելակերպով եւ առեւտրական հաւանական գործածութիւններու այլազանութեամբ։ Անոր անունը զիրքոնիոմ թանկութէյթ է եւ անիկա կրնայ առօրեայ բազմաթիւ դժուարութիւններ անցեալի պատմութիւն դարձնել։

Ջերմաստիճանի ծայրայեղ փոփոխութիւններ կրնան ճեղքել աման մը նոյնքան դիւրին, որքան, օրինակ, զայն կարծր մակերեսի մը վրայ ձգելը։ Սերամիքէ պնակ մը, որ սառնարանին ամէնէն պաղ մասէն կը հանուի եւ տաք փուռի մը մէջ կը դրուի, կտոր - կտոր կ'ըլլայ, որովհետեւ անոր կարգ մը մասերը աւելի արագօրէն կը տաքնան եւ կ'ընդլայնին, քան՝ այլ մասեր։

Հարցը պնակներու յատուկ չէ. կ'ենթադրուի, որ լեցուած ակռաներու կոտրտուքին գլխաւոր պատճառներէն մէկը ջերմութեան ազդեցութեան տակ ընդլայնում եւ կծկում է, նկատի ունենալով, որ ակռաները սովորաբար ենթակայ կ'ըլլան պաղպաղակէն չափազանց տաք սուրճի ջերմաստիճաններուն։

Սակայն այդ բոլորը կրնան փոխուիլ թունաւոր չեղող զիրքոնիոմ թանկութէյթով, որ զիրքոնիոմէ, թանկութէնէ եւ ջրածինէ կը բաղկանայ։

Օրիկընի (Մ. Ն.) պետական համալսարանին մասնագէտներէն Արթը Սլէյթ, որուն խմբակը առաջինը եղած է, որ զիրքոնիոմ թանկութէյթի արտասովոր յատկութիւնները յայտնաբերած է, կ'ըսէ, որ իր խմբակը գտած է այլ նիւթեր, որոնք «ջերմութեան ազդեցութեան տակ ժխտական ընդլայնում» կը ցուցաբերեն։ Սակայն ասոնցմէ ո՛չ մէկը կը թուի կարենալ մրցիլ զիրքոնիոմ թանկութէյթի հետ, ինչ կը վերաբերի կիրարկումներու։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԳԼԽԻՎԱՅՐ ՇՐՋՈՒԱԾ

Դպրոցականներ փոքր տարիքէն կը սորվին, որ հաստատուն մարմիններ կ'ընդլայնին, երբ տաքցուին, եւ կը կծկուին, երբ պաղին, տախտակէ դռներու նման, որոնք աւելի դժուար կը բացուին ամրան՝ ընդլայնումի պատճառով։

Սակայն փոքր թիւով հաստատուն մարմիններ բացառութիւն կը կազմեն, որովհետեւ անոնք կը կծկուին... երբ տաքցուին։ Այս յայտնաբերումը խանդավառած է գիտնականները՝ առեւտրական հաւանական կարելիութիւններով։

Աշխարհի ծանօթ «ջերմութենէն կծկուող քանի մը նիւթերէն մէկը՝ զիրքոնիոմ թանկութէյթը իր զարմանալի յատկութիւնը կ'արտայայտէ իրարմէ տարբեր ջերմաստիճաններու մեծ տարածքի» մը՝ վրայ՝ նուազ 273 աստիճան սելսիուսէ մինչեւ առաւել 777 աստիճան։

Ջուրը եւս փոքր համեմատութեամբ կը կծկուի, երբ տաքցուի, սակայն միայն զերոյէն հազիւ սառոյցի կէտէն (զերո) վեր։

Թէեւ քանի մը այլ նիւթեր արտասովոր այս յատկութիւնը կը ցուցաբերեն, սակայն զիրքոնիոմ թանկութէյթը ցարդ միակ ծանօթն է, որ յատկութիւնը ցոյց կու տայ անփոփոխ համեմատութեամբ եւ սենեակի բնական ջերմաստիճաններու։ Ի տարբերութիւն այլ նիւթերու՝ անիկա նաեւ կը կծկուի հաւասարապէս բոլոր ուղղութիւններով։

ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԿԱՐԵԼԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Առեւտրական նպատակներով օգտագործման կարելիութիւնները կը թուին անսահման ըլլալ։

Գիտնականներ կ'ըսեն, որ նոր նիւթը կրնայ նպաստել յաղթահարելու ելեկտրոնիքի, մետաղաշինութեան եւ սերամիքներու պարագային ծանրակշիռ հարցեր։ Անիկա կրնայ նաեւ ջնջել տեսողական սարքերու պարագային՝ աստղադիտակ, լէյզըր սարքեր, խեղաթիւրումներ։ Նշեալ սարքերուն պարագային, ջերմութեան ազդեցութեան տակ շատ ցած ընդլայնում պէտք է, որպէսզի ջերմաստիճաններու փոփոխութեան պատճառով անոնց ճշգրտութիւնը չկորսուի։

Հաւանական այլ գործածութիւն մը կրնայ ըլլալ «Ֆորմիւլա 1»ի ինքնաշարժներուն մէջ գործածուող չափազանց ճշգրիտ սարքերու աշխատանքին բարելաւումը։

Սովորական ինքնաշարժէ մը 10 անգամ աւելի «ձիու ուժով» «Ֆորմիւլա 1»ի ինքնաշարժները շուրջ 900 շարժական բաժիններ ունին եւ պէտք է գործեն շատ բարձր ջերմաստիճաններու տակ, ինչ որ զանոնք խոցելի կը դարձնէ գերտաքնալու եւ մասերու ձեւերու փոփոխութեան՝ յանգելով «մետաղի յոգնութեան»։

Սիլիքոնէ «չիփ»երը, որոնք արդի ելեկտրոնիք ցանցերուն ողնայարը կը ներկայացնեն, բարելաւման այլ թիրախ մըն են, նկատի ունենալով, որ անոնք իրենք զիրենք կը քանդեն գործածութեան ընթացքին արտադրուած ջերմութեան պատճառով։

Ներկայիս ջերմութեան հարցը հետզհետէ աւելի կը վատթարանայ, նկատի ունենալով, որ հետզհետէ աւելի փոքր «չիփ»եր կը շինուին եւ ցանցերը աւելի խիտ կերպով կը հաստատուին։

Այսուհանդերձ, ամէնէն հաւանական կիրարկումը տեղի պիտի ունենայ «Ֆայպըր օփթիքս»ի պարագային, կ'ըսեն մասնագէտներ։

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՓԱՍՏԸ, ԹԷ ՄԵԶՄԷ ԻՐԱՔԱՆՉԻՒՐԻՆ ԶԵՌԱԳԻՐԸ ՅԱՏՈՒԿ Է

Հետազօտողներ առաջին անգամ ըլլալով գիտականօրէն փաստած են, որ իւրաքանչիւր անձի ձեռագիրը յատուկ է։

Դատարաններու մէջ ոճիրներու հարցով ձեռագիրներու վերլուծումի ճիգեր կ'ենթադրեն կասկածելիներէ կամ ականատեսներէ ձեռագիրներ ձեռք ձգել, ապա զանոնք բաղդատել խնդրոյ առարկայ ձեռագիրի մը։

Սակայն Մ. Նահանգներու մէջ, օրինակ, գերագոյն ատեանի որոշումները կը պահանջեն, որ մասնագէտներու կողմէ բոլոր վկայութիւնները գիտական չափանիշները յարգեն։ Նկատի ունենալով, որ ցարդ ձեռագիրներու գծով գրեթէ չափանիշ գոյութիւն չէ ունեցած, ձեռագիր փաստաթուղթերու մասին վկայութիւններ չեն ընդունուած։

Պաֆըլոյի (Մ. Նահանգներ) համալսարանը առաջինն է, որ առարկայական նման չափանիշներ տրամադրած է։ Անոր ՍԻՏԱՐ կեդրոնը հետազօտողներու աշխարհի մեծագոյնն է, որ յատկացուած է մշակումին նոր արհեստագիտութիւններու, որոնք կը ճանչնան եւ կը կարդան ձեռագիրներ։

Անցնող տասնամեակին կեդրոնը աշխատած է ամերիկեան նամակաբաշխութեան սպասարկութեան հետ մշակելով համակարգչային ծրագիր մը, որ այժմ կ'օգտագործուի երկրին տարածքին նամակաբաշխումի կեդրոններուն մէջ։ Ծրագիրը առիթ կու տար, որ պահարաններուն վրայ ձեռագիր հասցէներուն 70 առ հարիւրը կարդացուի յատուկ, բաժնող մեքենաներով։

Մեքենաներու ձեռագիր նամակներ եւ թիւեր սորվեցնելու այդ մասնագիտութիւնը գիտնականներ մղած է հետաքրքրուելու այլ հարցով մը. գտնել ո՛չ թէ ինչ որ գրաւոր փաստաթուղթ մը կ'ըսէ, այլ՝ գրողի՛ն ինքնութիւնը։

Պաֆըլո համալսարանին խմբակը մշակած է համակարգչային ծրագիր մը՝ հիմնուած վերլուծումի մը վրայ, որ 1500 ձեռագիրներու տուեալներ կը ճանչնայ այդ տուեալներուն իւրաքանչիւրին արժէք մը տալով։

Այդ արժէքներուն վրայ հիմնուելով՝ դրութիւնը կրնայ 96 առ հարիւր վստահութեամբ, զատորոշել, թէ երկու փաստաթուղթեր նոյն անձին կողմէ՞ գրուած են, թէ երկու տարբեր անձերու։

Կեդրոնին տնօրէնը՝ Սարկուր Սրիհարի կ'ըսէ, որ խմբակին կարողութիւնը՝ հարցին այնքան ինքնավստահ կերպով պատասխանելու, կը նշանակէ, թէ անհատներու ձեռագիրներուն միջեւ մեծ համեմատութեամբ տարբերութիւններ կան։

ԻՆՔՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐՆԱՅ ՊԱՀՈՒԻԼ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ապագային անցագիրներու պատկերները կրնան գեղեցիկ նկարէ մը շատ աւելին ըլլալ, եթէ համակարգչային նոր թեքնիք մը ընդունելութիւն գտնէ։

Իսրայէլի Պէն Կուրիոն համալսարանին հետազօտողները մշակած են միջոց մը՝ գունաւոր նկարներով պահելու մատնահետքերու կամ ստորագրութեան նման տեղեկութիւններ, ինչ որ կրնայ բարելաւել անցագիրի ապահովութիւնը կամ գործածուիլ՝ ստեղծելու համար արտադրութիւններու անտեսանելի «պար քոտ»եր։

«Նիու Սայընթիսթ» թերթը Օգոստոսին յայտնեց, թէ փաստաթուղթերը կրնան ֆաքսով ղրկուիլ, սքէնով վերարտադրուիլ, առանց որ պահուած տեղեկութիւնը անհետանայ։

Ճոզըֆ Պոտրն եւ անոր խմբակը ստեղծած է միջոց մը, որ մատնահետքերը կամ ստորագրութիւնը կը վերածէ շարք մը թիւերու, որոնք կը գործածուին գունաւոր նկար մը կազմող կէտերը տեղափոխելու համար։

«Իւրաքանչիւր կէտ կրնայ չնչին համեմատութեամբ տեղափոխուիլ՝ առանց զգալիօրէն փոխելու նկարին վերջնական տեսքը», կ'ըսէ թերթը։

Նկարի մը մէջ քանի մը պատկերներ կարելի է պահել։ Իւրաքանչիւր պատկեր եւ նկարը սքէն կ'ըլլան համակարգիչի մը մէջ, որ աշխատանք կը տանի։ Պահուած պատկերները կամ մատնահետքերը չեն կրնար երեւիլ, մինչեւ որ նկարը դարձեալ սքէն ըլլայ։

Համակարգիչը կը վերակազմէ մատնահետքերը՝ նկարին մէջ կէտերուն տեղափոխութիւնը չափելով։

Գիտնականներ այժմ կ'աշխատին սարքի մը վրայ, որ գաղտնի տեղեկութեանց վերծանումը (օրինակ՝ անցագիրներու ստուգման վայրերու մէջ) աւելի պիտի դիւրացնէ։ Սարքը կարելի պիտի ըլլայ կրել ձեռքի վրայ։

ԲՈՒԹԱՄԱՏԸ ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ՅՈՒՅԱՄԱՏԻՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բջիջային հեռաձայններու, «Կէյմպոյ»երու եւ նման այլ խաղերու գործածութիւնը երիտասարդներու ձեռքերուն մէջ ֆիզիքական «այլասերում մը» պատճառած է, ըստ Բրիտանիոյ Ուորիք համալսարանին հետազօտողներէն՝ տոքթ. Սեյտի Փլանթի։

Աշխարհի տարածքին 9 քաղաքներու մէջ, որոնց կարգին՝ Լոնտոն, Շիքակօ եւ Թոքիօ, կատարուած ուսումնասիրութիւններ ցոյց տուած են, որ 25 տարեկանէն վար մարդոց բութամատը ստանձնած է ձեռքին ամէնէն ճկուն մատին՝ ցուցամատին պարտականութիւնը։

Փոփոխութիւնը կը վերաբերի անոնց, որոնք մեծցած են ձեռքի վրայ փոխադրուող սարքերով, ուր բութամատերը կ'օգտագործուին յօդուած - պատգամներ եւ ելեկտրոնիք նամակներ շարելու համար։

Երիտասարդները, որոնք վարժուած են բազմաթիւ պատգամներ շարելու՝ իրենց շարժումները խնայելով, ձեռք ձգած են ո՛չ միայն բութամատին ճկունութիւնը, այլ նաեւ՝ անոր մկանային աշխատելաձեւը։ Այն աստիճան, որ անոնք իրենց բութամատերը կ'օգտագործեն զանգին կոճակը կոխելու կամ լոյս վարելու համար։

«Արհեստագիտութեան եւ զայն գործածողներուն միջեւ յարաբերութիւնը երկկողմանի է։ Զիրար կը փոխենք», կ'ըսէ Փլանթ։

Ան դիտել կու տայ, որ յայտնաբերումը, թէ երիտասարդ սերունդը բոլորովին տարբեր ձեւով կ'օգտագործէ բութամատերը եւ բնազդաբար զանոնք կը գործածէ հոն, ուր որ ընակչութեան մնացեալ մասը ցուցամատները կը գործածէ, մեծապէս հետաքրքրական է»։

Ուսումնասիրութեան ընթացքին Փլանթ նկատած է, որ այն անձերը, որոնք նուազ վարժ են բջիջային հեռաձայններու մէկ կամ քանի մը մատները կ'օգտագործեն զանոնք գործածելու պահուն, մինչդեռ աւելի երիտասարդները առանց որեւէ դժուարութեան իրենց երկու բութամատերը կ'օգտագործեն գրեթէ չնայելով արագօրէն կոխած իրենց «բանալիներուն»։

Ուսումնասիրութիւնը կատարուած է ամերիկեան «Մոթորոլա» ընկերութեան առաջարկով, սերտելու համար բջիջային հեռաձայններու ազդեցութիւնը՝ մեր վարուելակերպին վրայ։

ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ ԶԷՆ ՊԱՐՏԷԶՆԵՐՈՒՆ ԳԱՂՏՆԻՔԸ ԿԸ ԲԱՑԱՅԱՅՏՈՒԻ

Կատարեալ Զէն պարտէզի մը ստեղծումը այլեւս կարելի է՝ շնորհիւ Ճափոնի Քիոթօ համալսարանին մէկ խմբակին աշխատանքին։

Խմբակին մասնագէտները օգտագործած են համակարգչային վերլուծում մը՝ ուսումնասիրելու համար աշխարհի ամէնէն հռչակաւոր Զէն պարտէզներէն մէկը՝ Քիոթոյի Ռիոանճի տաճարին մէջ, յայտնաբերելու համար, թէ ինչո՛ւ անիկա հանդարտեցուցիչ ազդեցութիւն ունի հարիւր հազարաւոր այցելուներու վրայ, որոնք ամէն տարի կ'այցելեն հոն։

Հետազօտողները գտած են, որ պարզ խճաքարերով քառանկիւնի մը յայտնապէս անկանոն ձեւով զետեղուած ժայռերու եւ մամուռի հաւաքածոն կը կազմեն ծառի մը ճիւղերուն ուրուագիծը։

Որոշ դիրքէ մը դիտուած՝ պարապ այդ տարածութիւնը ենթագիտակցութեան մէջ կը ստեղծէ ծառի մը պատկերը։

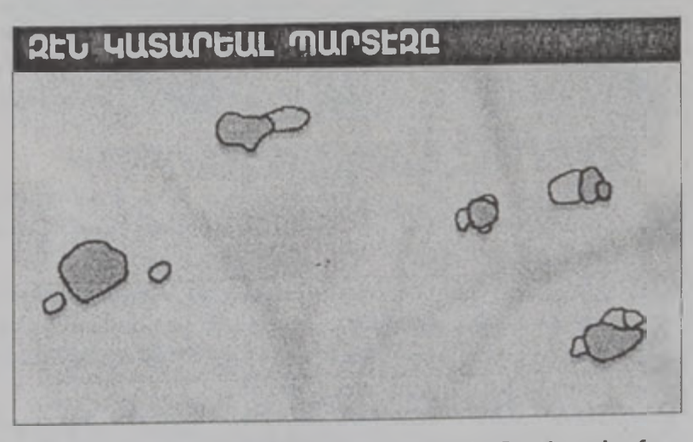

Ժայռերուն իրարմէ հեռաւորութիւնը ծառի մը ճիւղերուն ուրուագիծը կը կազմէ

Ռիոանճի տաճարին պարտէզը ստեղծուած է ԺԴ. - ԺԶ. դարերուն միջեւ, անծանօթ անձի մը կողմէ։

Որեւէ բացատրութիւն չէ տրուած պարտէզին շինուածքին մասին։

Փոխարէնը, ժայռերը նկատուած են խորհրդանշաններ, որոնք կը ներկայացնեն իր ձագերով ծովէն անցնող էգ վագր մը կամ՝ շինարէն գիրերով սիրտ մը։

Քիոթոյի համալսարանին խմբակը պատկերներու վերլուծումը ուսումնասիրած է չափելու համար պուրակին չափերը։

Գիտնականները յայտնաբերած են, որ ժայռերուն միջեւ հեռաւորութեան կիսուն գտնուող կէտերը ծառի մը ճիւղերուն ուրուագիծը կը կազմեն։

Հազարաւոր մարդիկ կ'այցելեն հանրածանօթ պարտէզները

«Մեր կարծիքով, այս պատկերին անգիտակցօրէն հասկացողութիւնը դերակատար է պարտէզին խորհրդաւոր գրաւչութեան», կ'ըսէ ուսումնասիրութեան ձեռնարկած երեք գիտնականներէն Կըրթ Վան Թոնտըր։

Ան եւ իր գործակիցները կ'ըսեն, թէ այն անձը, որ ստեղծած է պարտէզը Մուրոմաչի ժամանակաշրջանին (1333էն 1573) շատ լաւ գիտէր, թէ ի՛նչ կ'ընէր։ Ան ժայռերը զետեղած է ծառի մը նկարին չուրջ։

Անոնք գտած են, որ պահուած ճիւղաւորուած ծառը կ'ուղղուի դէպի գլխաւոր վայրը, ուրկէ կը դիտուի պարտէզը։

Ծառին բունը կ'առաջնորդէ դէպի անցեալին պարտէզին նայող հին տաճարին մէջ դիտելու գլխաւոր վայրը։

Կ'ենթադրուի, որ վերացական արուեստը կրնայ նոյն ազդեցութիւնը ունենալ։

«Հետզհետէ աւելի կ'անդրադառնանք, թէ գիտական ուսումնասիրութիւններ կրնան յայտնաբերել կառուցային անսպասելի տուեալներ՝ պահուած վերացական գեղանկարչութիւններու մէջ», կ'ըսէ Վան Թոնտըր «Նէյչըր» թերթին մէջ։

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ
(Աղբիւրներ՝ «ՌՈՅԹԸՐՋ», «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.», «ՍԱՅԸՆՍ ՏԷՅԼԻ ՆԻՈՒԶ»)

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

- Ամերիկեան *էր քոնտիշընի* ընկերութիւն մը (Արեւմտեան Պէյրութ) կարիքը ունի փորձառու *թեքնիսիէն*ներու, անցընող եւ նորոգող վարպետներու. BT եւ TS ունենալը նախընտրելի է։

- Նաեւ քարտուղարուհի մը՝ 3 տարուան փորձառութեամբ, անգլերէն լեզու եւ համակարգիչ գործածել գիտնալը պայման է։

Հեռ. 01-378801-5 եւ 03-816189։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Տարեկից կնոջ մը ընկերակցող՝ գիշեր եւ ցերեկ, 40էն 50 տարեկան օրիորդ կամ տիկին մը։ Հեռ. 03-816189։

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274։

ԱՖՀԻԼ ԻՐԱՐՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿԸ,
ԿԱՆԽԱՐԳԻԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿՈՒՐԾՔԻ ՔԱՂՑԿԵՂԸ,
ST. MARC ԱԽՏԱԾԱՆԱՁՄԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԿՑԱԲԱՐ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԱՄՍՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ Կ'ԸՆԾԱՅԷ ՅԱՏՈՒԿ ԱՌԻԹ՝
MAMMOGRAPHIE + ECHO
50000 Լ.Ո. ՓՈԽԱՆ 150000 Լ.Ո.
ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՆ ԱՖՀԻԼԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻՆ ՄԷՋ, ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 8:30Է-Ն 4:30:
ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ԹԻՒՈՎ ԿՏՐՕՆՆԵՐ

ԱՅՍ ԱՌԻԹՈՎ ԻՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒՈՂ ՁՐԻՕՐԷՆ ՊԻՏԻ ՕԺՏՈՒԻ MEDNETի INFO-SANTE ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԵՌԱՁԱՅՆԱՅԻՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷԿ ՏԱՐՈՒԱՆ ՔԱՐՏՈՎ:

ԱՖՀԻԼ ԱՖԷՏԻ ՇԷՆՔ, Բ. ՅԱՐԿ
ՀԵՌ. 242556/7

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00:

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 5292

Պատրաստեց՝ Տ.Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

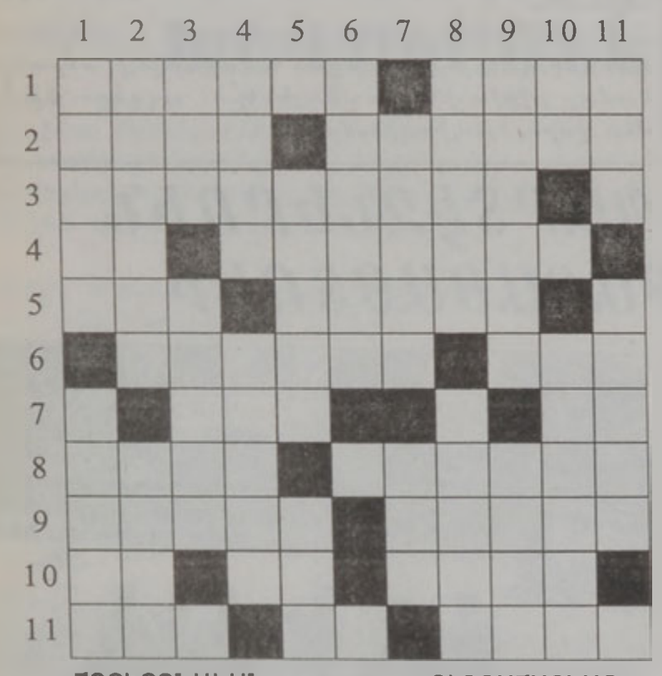

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Լանջական - Տարուան եղանակներէն:
2. Գիւղաքաղաք - Իրանի նաւթով հարուստ շրջաններէն (հակ.):
3. Ցանկարծադէպ:
4. Երկբարբառ մը - Բեւիար:
5. Տաք ջուրով դարման - Իսրայէլ Օրիի ուղեկից վարդապետը:
6. Իգական անուն - Կղզանքի ծակ:
7. Օդի խառնակութիւն - Դրկից տառեր:
8. Պատեհութիւն - Իգական օտար անուն:
9. Բաց նամակ - Մակարդ:
10. Ժամանակի միաւոր - Արական օտար անուն - Մեղմ հով:
11. Բորբոքում - Որովհետեւ - Ես:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Անասունի կուզ - Սոնազգեստ:
2. Նմանապէս այլ բաներ - Վիշնու աստուծոյ մարմնացումներէն:
3. Այրուբենէն - Համագոյ:
4. Կշիռքի հին չափ մը - Թաւալգլոր:
5. Կուրդին - Բուրդ:
6. Մեղկանալ:
7. Աչք ունեցող - Ցապաւուած՝ արաբական պետութիւն:
8. Կիլիկեան քաղաք - Կոստան Զարեանի երկերէն՝ «... Պսակը»:
9. Յովսէփի առջինեկը - Ասիական երկիր:
10. Ժխտական մասնիկ - Մրցութիւն:
11. Ճամբայ - Բեւեռաքաշ:

ԹԻՒ 5291 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշներու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական թղթոսկի	32,59 - 32,59 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50,00 - 51,00 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4953,41 - 4957,42 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2124,41- 2128,42 լ.ո.
Պահրէյնեան տինար	3995,00 - 4000,00 լ.ո.
Ա.Մ.Էմիրութեանց տիրհամ	408,41 - 412,42 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	412,16 - 416,15 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	399,88 - 403,99 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3900,00 - 3930,00 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	323,71 - 327,72 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2342 - 2348 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	1025 - 1030,52 լ.ո.
Թրքական լիրա	3,61 - 3,64 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2597 - 2619 լ.ո.
Ճափոնական հապար եէն	12,25 - 12,50 լ.ո.
Ափրիկեան հապար ֆրանք	2450 - 2451 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1501,00 - 1514,00 լ.ո.
Քանատական տոլար	967 - 972 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	843 - 848 լ.ո.
Եւրօ	1502- 1507 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	115,000 - 125,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	108,500 - 118,500 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի	95,500 - 105,500 լ.ո.
Մեքսիքական փէսոս	569,500 - 589,500 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	15,300,000 - 15,500,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	317,75 - 317,25 $
Մէկ օնս արծաթ	4,47 - 4,49 $

● Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եւրօ	0.9950
Քանատական տոլար	1.5565
Զուիցերիական ֆրանք	1.4700
Ճափոնական եէն	122.50
Մէկ սթերլին	1.5525
Մէկ տոլար	582 *դրամ*

● ՍՈԼԻՏԷՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգ	4	4
Բ. կարգ	4 5/8	4 5/8

☆Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ☆

☆ԽՈՅ (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)
Մտահոգութիւն մը կը սեղմէ ձեր կոկորդը: Ասիկա պատճառ պիտի ըլլայ անքնութեան: Մարզանքով ձեր միտքը պարպեցէք հոգերէ:

☆ՑՈՒԼ (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)
Մթնոլորտը լարուած է ձեր շուրջ. վիճաբանութիւն մը պիտի ունենաք անձի մը հետ. զոր լաւ չէք ճանչնար: Զսպեցէք ձեր ջիղերը:

☆ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)
Պիտի ազդուիք պաշտօնակիցի մը գէշ վերաբերումէն, եւ այս վիճակը պիտի պղտորէ օրուան ձեր լաւ տրամադրութիւնը: Կարեւորութիւն մի՛ տաք անխոհեմ մարդոց կարծիքներուն:

☆ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)
Ձեր զաւակները կամ ընտանիքին անդամները պիտի յոգնեցնեն ձեր ջիղերը: Փոքր խաղերով զանոնք հանդարտեցուցէք, փոխանակ ձեր տրամադրութիւնը աւելի թունաւորելու: Մանուկներուն եւ մարդոց տրամադրութիւնը հասկցէք:

☆ԱՌԻՒԾ (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)
Ձեր հպարտութիւնը արգելք կ'ըլլայ, որ հետեւիք ուրիշներու խրատներուն, մինչդեռ անոնք տրամաբանական, արդար ու օգտակար են:

☆ԿՈՅՍ (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)
Ձեր լեզուն զսպեցէք նախքան ծանր խօսքեր արտասանելը: Ձեր շրջապատին մէջ կան անձեր, որոնք չեն հասկնար ձեր ըսածները. ուրեմն լուռ մնացէք:

☆ԿՇԻՌՔ (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)
Նիւթական գործառնութեան մը պահուն զգուշ եղէք, որ կեղծ դրամ չտան ձեզի: Մանաւանդ եթէ ճամբորդած էք եւ ձեզի անծանօթ երկրին դրամը պիտի ստանաք ձեր դրամին փոխարէն, ուշադիր եղէք, որ չխաբուիք:

☆ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)
Ամէն ինչ պիտի չընթանայ ըստ ձեր փափաքին, որովհետեւ ձեր հմայքը պիտի չկարենայ ազդել ձեր շուրջիններուն վրայ: Մի՛ մտահոգուիք:

☆ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)
Օդի փոփոխութեան այս օրերուն լաւ հագուեցէք, մի՛ թերեւցնէք ձեր հագուստները: Կրնաք վարակիլ հարբուխով, կամ պաղ առնել:

☆ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)
Մղում մը ունիք ուրիշներով զբաղելու, բայց նախ կարգադրեցէք ձեր գործերը, ապա մտածեցէք ուրիշներու մասին: Առածը կ'ըսէ, թէ բարեգործութիւնը կը սկսի ինքն իր անձին օգտակար ըլլալով:

☆ԾՈՎԱՆՈՅՇ (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)
Հարցեր ունիք կարգադրելիք, մէկը միւսին վրայ դիզուած գործեր: Ընթացէք այնպէս, որ կացութիւնը չծանրանայ, եւ գիտցէք խոհեմութեամբ կատարել ձեր պարտականութիւնները:

☆ՁՈՒԿ (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)
Եթէ քննութիւն մը ունիք ներկայացնելիք կամ հարցազրոյց մը պիտի կատարէք, եղէք քաղաքավար, ներկայացէք նիշդ ժամանակին, առանց աւելորդ խօսքեր կամ անօգուտ բաներ ըսելու:

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՓԱՌԱՏՕՆ / ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ / ԶԲՕՍԱԾՐՋՈՒԹԻՒՆ

ԻՏԱԼԱՑԻ ԳԵՂԱՆԿԱՐԻՉ Մ. ՔԱՐՈՉԻՆԻԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ

Իտալացի գեղանկարիչ Մարչելօ Քարոչինիի ստեղծագործութիւններէն երեսուն գործեր կը ցուցադրուին «Ռոշան» ցուցասրահին մէջ: Միջերկրականեան կուարթ եւ վառ գոյներով ցուցասրահը լեցնող այս գործերը ունին հասարակ յայտարարմը. անոնք կ'արտայայտեն տուներու եւ առտնին առարկաներու նկատմամբ արուեստագէտին կիրքը: Այս պատճառով տարօրինակ չէ բնաւ, որ Մ. Քարոչինիի ցուցահանդէսը կը կրէ «Քասէ է քոսէ» ընդհանուր խորագիրը:

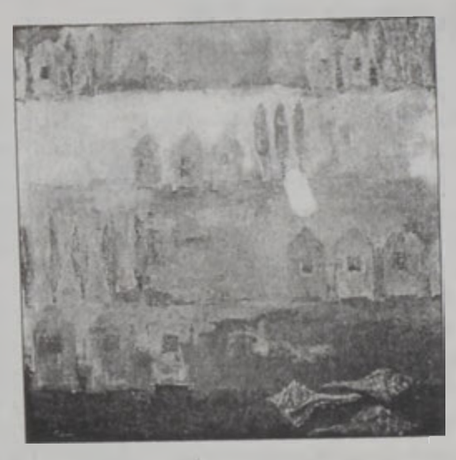

Նմուշ մը՝ Մ. Քարոզինիի գործերէն

Արուեստագէտին համաձայն, տուներն ու առարկաները երկար կեանք ունեցող գոյութիւններ են եւ անոնք նոյնքան բան կը պատմեն մարդոց մասին, որքան իրե՛նք՝ մարդիկը:

Մ. Քարոչինիի գեղանկարները տուներն ու առարկաները պատկերուած են իրենց պարզագոյն ձեւին մէջ: Անոնք սովորական եւ պարզ տուներ են՝ ներկայացուած քանի մը գիծերով եւ գոյներու խաղերով: Գեղանկարներուն մէջ յաճախ տեղ գտած են նաեւ փայտէ աթոռներ եւ սեղաններ, թռչուններ, ձուկեր, որոնք կը ներկայացնեն այլ բաներ: Այսպէս՝ ձուկը կը խորհրդանշէ ծովը, իսկ տուներն ու փողոցները՝ կորսուած յիշատակներ:

Կարմիրի, նարնջագոյնի, դեղինի, սրճագոյնի, կանաչի եւ մանիշակագոյնի երանգներով յատկանշուող այս գեղանկարներուն ցուցադրութիւնը կը շարունակուի մինչեւ 8 Նոյեմբեր:

ԱՅՍՕՐ

- Նուագահանդէս՝ Օ. Պրեզինիւ (ջութակ) եւ Մ. Միքայէլեան (կիթառ). երեկոյեան ժամը 8:30ին. Սէն Ժոզէֆ համալսարանի ընկերային գիտութիւններու բաժանմունքին մէջ:
- Ցուցադրութիւն՝ Նիկոլ Պէզնեանի «Միւռոն» վաւերագրական երկար ժապաւէնին, երեկոյեան ժամը 8:30ին. «Ալ Մատինա» թատերասրահին մէջ:
- Գիրքի արաբական ցուցահանդէս. «Էքսփօ Պէյրութ»ի մէջ. մինչեւ 17 Նոյեմբեր:
- Գորգերու եւ ծածկոցներու ցուցահանդէս, մինչեւ 10 Նոյեմբեր, Ֆորում տը Պէյրութի մէջ:
- «Շէ մուա, շէ թուա». լիբանանցի եւ եւրոպացի արուեստագէտներու գործերու ցուցադրութիւն, քաղաքամէջի «Ազարիէ» շէնք, մինչեւ 9 Նոյեմբեր:
- «Լիր ան Ֆրանսէ է ան միւզիք» «Պիէլ» կեդրոնին մէջ, մինչեւ 11 Նոյեմբեր:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ԹԷ. ԷԼ.
09:00.- Սապահօ
12:00.- Շիֆր է Լեթր
12:30.- Ղանիլի ղընիյէ
13:00.- Մաքուլ Հանա
14:00.- Լուրեր
15:00.- Մըշուար
17:30.- Պէսթ սէլըր
18:30.- Ապու Մըլիէմ
19:30.- Լուրեր
20:00.- Էֆ. Պի. Այ.
21:00.- Զուրաֆա
22:00.- Ապու Մելիմ

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.
7:00.- Սի. Էն. Էն. տիս մոռնինկ
7:30.- Ուրրլտ պիկնրս տիս ուիք
08:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
08:30.- Մա ըլաք իլլա Հայֆա
09:00.- Արաբական յայտագիր
10:00.- Ֆութ Էժիա
10:30.- Նահարքում Սայիտ
11:30.- Արաբական ֆիլմաշար
12:30.- Էխէր մոտա
13:00.- Մորելիա
14:00.- Մէն եասքոն քալպի
15:00.- Լուրեր
15:15.- Թի թայմ
16:45.- Մարկական յայտագիր
17:00.- Պէթմէն
17:45.- Պիկ պէյթ
18:45.- Մրն էժրլ Էլէնա
19:45.- Աժուպ Լուպնան
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Ալմումայէկուն
21:30.- Ֆութպոլ
00:00.- Ամերիկեան ժապաւէն՝ «Պէք ին Եու.Էս.Էս.Ար.»

ՄՈՒՍԹԱՔՊԱԼ
7:00.- Լուրեր
9:30.- Ալամ ալ սապահ
12:00.- Մաթպախ
13:00.- Ֆլէշ ինֆօ
13:05.- Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Ֆէլքըն Քրէսթ»
14:00.- Անգլերէնով լուրեր
14:20.- Ֆրանսերէնով լուրեր
15:05.- Լուրեր
15:30.- Վիտէօ քլիփս
16:30.- Թելեթապիկ
17:00.- Ըվղար ըքպար
17:30.- Կենդանի գծանկար
18:00.- Արաբական ֆիլմաշար
19:00.- Ալ ֆախ
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Ռուսում մութահարիրա
20:35.- Մէն սաեարպահ մալիուն
21:30.- Խալլիք պըլ պէյթ
23:30.- Հում իմփրուվմընթ
00:00.- Ալ ֆախ

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.
13:00.- Լուրեր
14:30.- Թահքիք ալ եաում
15:00.- Լուրեր
16:00.- Պիրուի ռիատիյա
17:30.- Սինեմա /35 mm
18:00.- Սփեսիալ
19:00.- Լուրեր
20:00.- Պուրսա, իքթիսատ, թաքս
20:30.- Ռայի աամ
22:00.- Ալմասաիյա
23:00.- Պուրսա, իքթիսատ, թաքս
23:30.- Թահքիք
00:00.- Լուրեր

ՆԻՈՒ ԹԻ. ՎԻ.
7:30.- Լուրեր
8:30.- Եոկա
09:00.- Սապահ էլ ուարտ
12:30.- Սէն Թրոփէ
13:00.- Տը լոսթ ֆայլզ
13:30.- Տեղական ֆիլմաշար
14:00.- Լուրեր
15:00.- Վաւերագրական
16:30.- Կենդանի գծանկար
17:00.- Ամերիկեան ֆիլմաշար
18:00.- Քալիփսօ
19:00.- Վիտէօ ֆէշըն
19:30.- Լուրեր
20:30.- Արաբական յայտագիր
21:30.- Սքոփ
22:00.- Ամերիկեան ժապաւէն՝ «Քինկզ ին Կրին Քէսըլ, 2»

Ռ1 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
06:00.- Առաջին ծրագիր
07:00.- Հայլուր
07:20.- Առաջին ծրագիր
08:30.- Մարկաշխարհ
09:00.- Հեռուստասերիալ «Սիրոյ կախարդանք»
09:45.- Կէսգիշերային ճեպընթաց
10:40.- Բարի ախորժակ
11:00.- Հայլուր
11:20.- «Կոունկ-2002»
12:00.- Լուր
12:05.- Շարլ Ակնաւուր
13:00.- Լուր
13:05.- Հին սկաւառակ
13:30.- Տիսքոկրաֆիա
13:45.- Նորաձեւութիւն
13:55.- Նոթատետր
14:00.- Լուր
14:05.- Համերգ
15:00.- Հայլուր
15:20.- Կարճամեթրաժ ֆիլմ «Ճանապարհ դէպի երկինք»
16:00.- Հեռուստասերիալ «Սիրոյ կախարդանք»
17:00.- Երեկոյեան Երեւան
17:15.- «Կոունկ-2002»
18:00.- Այլուր
18:10.- Հայարից մէկ
18:35.- Տուն-տունիկ
19:00.- Հայլուր
20:00.- Կարօտ
20:30.- «Նահապետը»
21:00.- Ռուպիքոն+
22:00.- Հայլուր
22:20.- Կէս գիշերային ճեպընթաց
23:20.- Հայլուր (ռուսերէն)
23:25.- Հայլուր (անգլերէն)
23:30.- Երեկոյեան Երեւան
23:45.- Այլուր
00:00.- Լուր
00:05.- Շարլ Ակնաւուր
01:00.- Լուր
01:05.- Հին սկաւառակ
01:35.- Տիսքոկրաֆիա
01:45.- Նորաձեւութիւն
01:55.- Նոթատետր
02:00.- Լուր
02:05.- Համերգ
03:00.- Հայլուր
04:00.- Հեռուստասերիալ «Էնդհաուկի առեղծուածը»
04:45.- Երեկոյեան Երեւան

(*) Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ԱԶԴԱԿ ՕՐԱԹԵՐԹ — 50 ՏԱՐԻ ՀՈՒՆ

5 Նոյ. 1952

ԱՅԶԸՆՀԱՈ՞ՒԸՐ, ԹԷ ՍԹԻՎԸՆՍԸՆ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 4 (ԱՖՓ).- 75 միլիոն ամերիկացիներ եւ ամերիկուհիներ իրաւունք ունին այսօր՝ Երեքշաբթի, քուէարկելու Այզընհաուըրին կամ Սթիվընսընին: Կը կարծուի, թէ անոնցմէ 55 միլիոնը պիտի քուէարկէ: Ասիկա վճռական միակ նախատեսութիւնն է, զոր կարելի է ընել:

Նախագահական եւ օրէնսդրական այս ընտրութեանց արդիւնքին համար, որեւէ ատենէ աւելի, ամէն ոք կը խուսափի յաղթականը գուշակելէ, անշուշտ՝ բացի երկու կողմերու սպայակոյտերէն, որոնք երկուքն ալ փայլուն յաղթանակի մը իրենց համոզումը կը յայտնեն: «*Բոլորովին անորոշ արդիւնք*» կը խորագրէր ամերիկեան թերթերու երիցագոյնը եւ իր լրջութեամբ ծանօթ «*Նիւ Եորք Թայմզ*»ը: Այս թերթը, որ սկիզբէն ի վեր Այզընհաուըրի թեկնածութիւնը պաշտպանեց, հիմա անկարող է գուշակելու ընտրողներուն վճիռը. այդ կը նշանակէ, թէ 1952ի ամերիկեան ընտրութիւնները իրապէս մեծ հարցական մը կը ներկայացնեն:

●ԱՄԷՆ ԻՆՉ ԱՆՈՐՈՇ

«*Նիւ Եորք Թայմզ*» կը գրէ, թէ կարելի է հետեւեալ թիւերը տալ երկու թեկնածուներէն իւրաքանչիւրին. 11 նահանգներ Այզընհաուըրին՝ 73 մեծ ընտրողներով եւ 10 նահանգներ Սթիվընսընին՝ 100 մեծ ընտրողներով: Եթէ լսենք, որ ընտրական մեծ մարմինին մէջ 266 ձայն պէտք է նախագահը ընտրելու համար, կը տեսնուի, որ «*Այք*»ի կողմնակից ամերիկեան թերթերը վճիռը տրուած չեն նկատեր:

●ԱՅԶԸՆՀԱՈՒԻՐ ՎՍՏԱՀ Է

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 4 (ԱՖՓ).- Պարզութեամբ եւ անկեղծութեամբ, Տուայթ Այզընհաուըր համոզուած է, թէ 5 Նոյեմբեր 1952ի առաւօտուն պիտի արթննայ իբրեւ Միացեալ Նահանգներու նախագահ: Նոյն պարկեշտութեամբ, Ատլայ Սթիվընսընն ըսաւ, թէ այդ մասին բան մը չի գիտեր ու աւելցուց. «Ի նչ որ ալ ըլլայ, այս պայքարը հանդիսացաւ մեծ արկածախնդրութիւն մը»:

Միւս կողմէ, պաշտօնական աղբիւրներու համաձայն, ընտրութեանց վերջնական արդիւնքը Պէյրութի մէջ յայտնի պիտի ըլլայ Չորեքշաբթի կէսօր, ժամը 12:30ին:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

«ՓԻՒՆԻԿ» ԵՐԵՒԱՆ՝ ԳՐԵԹԷ ԱԽՈՅԵԱՆ

Հայաստանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 20րդ հանգրուանի մրցումներուն, «Փիւնիկ» Երեւան 6 - 0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց «լեռնագործ» Կապանը: «Փիւնիկ», որ այժմ ունի 53 կէտ, վերջին երկու հանգրուանին իր կատարելիք մրցումներուն միայն մէկ կէտի պէտք ունի հանդիսանալու համար ախոյեան:

2րդ դիրքին վրայ կը գտնուի «Բանանց» Երեւան, որ ունի 47 կէտ: Իր կատարած վերջին մրցումին, անիկա դժուարութեամբ 3 - 2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Զուարթնոց» Երեւանը:

Քիչ մը դժուար, սակայն իրականութենէ ոչ այնքան հեռու, իր կատարելիք վերջին երկու մրցումներուն «Բանանց» եթէ յաղթանակ արձանագրէ եւ «Փիւնիկ» երկուքին ալ պարտուի, ախոյեան պիտի հռչակուի «Բանանց»:

Հայաստանի ֆութպոլի ֆեդերասիոնին մէկ պատասխանատուն կը յայտնէ, թէ այժմ քննարկումի առարկայ դարձուցած է «Շիրակ», Գիւմրի - «Արարատ» Երեւան մրցումը, որ վերջ գտաւ 0 - 0 արդիւնքով: Ֆեդերասիոնը այն կարծիքին է, որ մրցում «ծախելու» հարց մը գոյութիւն ունի: Իր արձանագրած այս հաւասարութենէն ետք, այժմ «Շիրակ» Գիւմրի ամբողջութեամբ իր յոյսերը կորսնցուց եղանակը աւարտելու համար երրորդ դիրքին վրայ:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

ՍԿՈՎՏԻՈՅ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

● *ՍԿՈՎՏԻՈՅ ֆութպոլի ախոյեանութեան 13րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Ռէյնճըրկ, որ ցարդ անպարտելի միակ խումբն է, արձանագրեց եղանակի իր 11րդ յաղթանակը, 3 - 0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Տանտիի դաշտէն, Ռապըրթ Մալքոլմ (30րդ), Փիթըր Լովենքրատս (50րդ) եւ Քրէյկ Մուր (79րդ) նշանակեցին Ռէյնճըրկի երեք անպատասխան կոլերը:*

13րդ հանգրուանի մրցումներուն մեծագոյն յաղթականը եղաւ Սելթիք, որ 7 - 0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց Ապրդտինը: Աւելի քան 58 հազար համակիրներու ներկայութեան ճոն Հաղթպրն նշանակեց չորս կոլ (26րդ, 35րդ, 51րդ եւ 81րդ), մինչ մնացեալ կոլերը նշանակեցին՝ Հենրիք Լարսըն (43րդ), Պոպօ Պալտէ (71րդ) եւ Շոն Մալոնի (86րդ):

Ստորեւ՝ 13րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Սելթիք - Ապրդտին	7 - 0
Հիպերնիըն -Հարթց	1 - 2
Տանտի - Ռէյնճըրկ	0 - 3
Քիլմառնոք - Տանտի Եունայթըտ	1 - 2
Լիվինկսթըն - Տանֆըրմլայն	1 - 1
Փաթրիք Թիսըլ - Մաոերուէլ	2 - 0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Ռէյնճըրկ	35
2.- Սելթիք	34
3.- Հարթց	20
4.- Տանֆըրմլայն	20
5.- Հիպերնիըն	18

● *ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ֆութպոլի ախոյեանութեան 10րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Այաքս Ամսթերտամ արձանագրեց եղանակի իր 8րդ յաղթանակը, 3 - 0 արդիւնքով մատնելով իր հիւրը՝ Վիլէմ Թիլպուրկը:*

2րդ դիրքը գրաւող Փ. Ս. Վ. Այնտհովընն, որ անոր նման ցարդ անպարտելի է 0 - 0 արդիւնքով, հաւասարութիւն մը արձանագրեց Թվենթէի հետ:

Վերջին դիրքը գրաւող Կրոնինկընն, որ միակ խումբն ըլլալով ցարդ յաղթանակ չէ արձանագրած 2 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Ֆեյէնուրտ Ռոթերտամէն:

Ստորեւ՝ 10րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Ռոթերտամ - Նայմիկընն	0 - 0
Թվենթէ - Փ. Ս. Վ. Այնտհովընն	0 - 0
Ռուկենտաալ - Վալվիք	0 - 0
Հիրենվին - Տէօթինչէմ	3 - 1
Զվոլէ - Ազ Ալքմաար	5 - 1
Այաքս Ամսթերտամ - Վիլէմ Թիլպուրկ	3 - 0
Կրոնինկընն - Ֆեյէնուրտ Ռոթերտամ	0 - 2
Իւթրէխթ - Պրետա	1 - 2

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Այաքս Ամսթերտամ	26
2.- Փ. Ս. Վ. Այնտհովընն	24
3.- Ֆեյէնուրտ Ռոթերտամ	20
4.- Ռոտա Քերքրատէ	19
5.- Պրետա	15

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԻՋԵՒ....

Շարունակուած Ա. էջէն

նեցած պարտքը: Փաստաթուղթերու ստորագրումէն ետք, Հայաստանի եւ Ռուսիոյ վարչապետները պիտի տան մամլոյ միացեալ ասուլիս մը: Օրուան ընթացքին Միխայիլ Քասիանով հանդիպումներ պիտի ունենայ Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագահին, խորհրդարանական յանձնաժողովներու եւ խմբակցութիւններու ներկայացուցիչներու հետ: Քասիանով ապա հանդիպում պիտի ունենայ նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի հետ: Ռուսիոյ վարչապետին գլխաւորած պատուիրակութիւնը պիտի այցելի, նաեւ Ծիծեռնակաբերդ:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

Ա. ԵՒ Բ. ԴԱՍԱԿԱՐԳԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ ԵՒ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

Անցեալ շաբաթավերջին տեղի ունեցան Լիբանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան Ա. դասակարգի 2րդ հանգրուանի եւ Բ. դասակարգի առաջին հանգրուանի մրցումները:

Ախոյեան Նըժմէ հանդիսացաւ միակ խումբը, որ ցարդ իր կատարած երկու մրցումներն ալ յաղթանակով աւարտեց՝ ապահովելով առաւելագոյն վեց կէտերը: Անիկա 1 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Օլիմփիքը:

Մրցումին «որբ» կոլը նշանակած Մուսա Հըժէյժ, որ մրցակից կապմին մարզիկներէն Նապիլ Պաալպաքիի հետ հարց մը ունեցած ըլլալուն պատճառով անոր հետ միասին կարմիր քարտ մը ստացաւ, կրնայ երկու ամիսով կախակայուիլ ֆեդերասիոնին կողմէ, որովհետեւ խումբին խմբակիցն էր:

Շապաղ Սահէլ կրեց եղանակի իր երկրորդ պարտութիւնը՝ Անսարէն, 6 - 1 արդիւնքով: Անսար, որ արձանագրեց եղանակի իր առաջին յաղթանակը, յաջողեցաւ ցարդ ամէնէն բարձր արդիւնքը արձանագրել 2002 - 2003 եղանակին:

Ստորեւ՝ 2րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Ահտ - Թատամոն Սուր	2 - 2
Մապարրա - Սալամ	1 - 1
Սաժէս - Ախա Ալէյ	0 - 1
Անսար - Շապաղ Սահէլ	6 - 1
Սաֆա - Պըրժ	0 - 1
Նըժմէ - Օլիմիք	1 - 0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ՅՂԹ.	ՀԱՒ.	ՊՐՏ.	ԿԷՏ
1.- Նըժմէ	2	0	-	6
2.- Անսար	1	1	-	4
3.- Թատ. Սուր	1	1	-	4
4.- Ահտ	1	1	-	4
5.- Պրրժ	1	1	-	4
6.- Ախա Ալէյ	1	-	1	3
7.- Սալամ	-	2	-	2
8.- Սաժէս	-	1	1	1
9.- Օլիմփիք	-	1	1	1
10.- Սաֆա	-	1	1	1
11.- Մապարրա	-	1	1	1
12.- Շապ. Սահէլ	-	-	2	0

Ստորեւ՝ Գ. հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը, որ ֆեդերասիոնին կողմէ կրնայ ենթարկուիլ որոշ փոփոխութիւններու.

ՇԱԲԱԹ, 9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԺԱՄ ԴԱՇՏ
Ախա Ալէյ - Նըժմէ 2:30 Պէյրութ
Մապարրա - Սաֆա 2:30 Ահտ
ԿԻՐԱԿԻ, 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
Անսար - Թատամոն Սուր 1:00 Պէյրութ
Ահտ - Սաժէս 2:30 Մ. Աւան
Շապաղ Սահէլ - Պըրժ 2:30 Սաֆա
Սալամ - Օլիմփիք 2:30 Թրիփոլի

● *ԼԻԲԱՆԱՆԻ Բ. դասակարգի ախոյեանութեան առաջին հանգրուանի մրցումներուն, Հ.Մ.Ը.Մ.ի օրինակին հետեւեցան Թատամոն Նապաթիէ, Հ.Մ.Մ., Մահապպա Թրիփոլի եւ Ռիատա Ուալ Ատապ, որոնք, պարտութեան մատնելով իրենց մրցակիցները, արձանագրեցին եղանակի իրենց առաջին յաղթանակը:*

Հ.Մ.Մ. դժուարութեամբ 2 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Շապաղ Թրիփոլին, շնորհիւ՝ Ատհամ Ղատտարի նշանակած երկու կոլերուն: Հիւսիսի կազմը իր կոլը նշանակեց փենալթիով:

Մեծագոյն յաղթականը սակայն եղաւ Մահապպա Թրիփոլի, որ 6 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Շապաղ Խիամը:

Ֆիթիան Սայտա, որ Ահլի Սայտայի դէմ մրցում մը ունէր կատարելիք, քաշուեցաւ ախոյեանութենէն:

Ստորեւ՝ Ա. հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Հ.Մ.Ը.Մ. - Հըրրիէ Մաժտալ Այնճար	3 - 1
Թատամոն Նապաթիէ - Իժթիմահի	1 - 0
Հ.Մ.Մ. - Շապաղ Թրիփոլի	2 - 1
Իսլահ Պըրժ Շիմալի - Ռասինկ	0 - 0
Մահապպա Թրիփոլի - Շապաղ Խիամ	6 - 1
Նահտա Պար Էլիաս - Ռիատա Ուալ Ատապ	0 - 2

Ստորեւ՝ Բ. հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը (բոլոր մրցումներն ալ տեղի պիտի ունենան ժամը 2:30ին)

ՈՒՐԲԱԹ, 8 ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԴԱՇՏ
Մահապպա Թրիփոլի - Ահլի Սայտա Թրիփոլի
Իժթիմահի - Հ.Մ.Մ. Թրիփոլի
Շապաղ Խիամ - Շապաղ Թրիփոլի Սաֆա

ԿԻՐԱԿԻ, 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
Հ.Մ.Ը.Մ. - Նահտա Պար Էլիաս Պ. Համուտ
Հըրրիէ Մաժտալ Այնճար - Իսլահ Պըրժ Շիմալի Խիարա

ՍՊԱՆԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՌԷԱԼ ՍՈՍԻԵՏԱՏ ԿԸ ՄՆԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

Սպանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 8րդ հանգրուանի գագաթի ճակատումը, որ տեղի ունեցաւ Տեփոթիւօ Քորունայի եւ Ռէալ Մատրիտի միջեւ, վերջ գտաւ 0–0 արդիւնքով: 6րդ դիրքին վրայ գտնուող Ռէալ Մատրիտ, որ այժմ ունի 13 կէտ, իր կատարած վերջին ութ մրցումներուն (ախոյեանութիւն եւ («Չէմփիընզ Լիկ») կրցած է արձանագրել միայն մէկ յաղթանակ:

Պարագլուխի դիրքը գրաւող Ռէալ Սոսիետատ, որ ցարդ անպարտելի միակ խումբն է, արձանագրեց եղանակի իր 6րդ յաղթանակը, 1–0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Վիարէալի դաշտէն: Անիկա իր կոլը նշանակեց 37րդ վայրկեանին:

Պարսելոնա դժուարութեամբ 1–1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Ռասինկ Սանթանտէրի հետ, երբ մրցումին աւարտէն հինգ վայրկեան առաջ Ֆեռնանտո Նաւարո նշանակեց հիւր կազմին հաւասարութեան կոլը: 2րդ վայրկեանին խաւի Կէօրերօ նշանակած էր Սանթանտէրի եւ մրցումին առաջին կոլը:

Ռասինկ Սանթանտէրի կոլը նշանակած Խաւի Կէօրերօ (ձախին)

Ստորեւ՝ 8րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Ալաւէս – Սեւիլլա	*1–0*
Աթլեթիքօ Պիլպաօ – Սելթա Վիկօ	*2–1*
Էսփանիոլ – Վալենսիա	*0–1*
Օսասունա – Ռեքրէաթիւ Հուէլվա	*0–1*
Ռասինկ Սանթանտէր – Պարսելոնա	*1–1*
Ռէալ Պեթիս – Մալակա	*3–0*
Վիարէալ – Ռէալ Սոսիետատ	*0–1*
Աթլեթիքօ Մատրիտ – Ռայօ Վայեքանօ	*2–0*
Տեփորթիւօ Քորունա – Ռէալ Մատրիտ	*0–0*
Ռէալ Վայատոլիտ – Մայորքա	*1–3*

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.– Ռէալ Սոսիետատ	*20*
2.– Վալենսիա	*17*
3.– Մայորքա	*15*
4.– Սելթա Վիկօ	*14*
5.– Ռէալ Պեթիս	*13*
.....	
18.– Էսփանիոլ	*7*
19.– Օսասունա	*5*
20.– Ռեքրէաթիւ Հուէլվա	*5*

ՃԱՏՐԱԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱԶՄԵՐԸ Կ'ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՆ ՈՉ ՀԱՄՈԶԻՉ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

Սլովենիոյ Պլէտ քաղաքին մէջ տեղի ունեցող ճատրակի 35րդ ողիմպիականի մրցումներուն, Հայաստանի կոյգ կազմերն ալ հետզհետէ կը նահանջեն ընդհանուր դասաւորման մէջ, ոչ համոզիչ արդիւնքներ արձանագրելէ ետք:

8րդ հանգրուանի մրցումներուն, Հայաստանի տղաքը 2,5 - 1,5 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեցին Չեխիայէն: Լպուտեան, Սարգիսեան Անանասեան հաւասարութիւններ արձանագրեցին իրենց մրցակիցներուն հետ, մինչ մրցումին արդիւնքը վճռող Մինասեան պարտութիւն մը կրեց: Այժմ 20 կէտ ունեցող Հայաստանի տղոց խումբը կը գտնուի միջակ դիրքի վրայ, պարագլուխի դիրքը կը գրաւէ Ռուսիա (24 կէտով), իսկ 2րդ եւ 3րդ դիրքերը՝ Հունգարիա եւ Չինաստան:

Աղջկանց մրցումներուն, Հայաստան 8րդ հանգրուանին իր կատարած մրցումին, 1,5 - 1,5 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Լաթվիոյ հետ: Մկրտչեան արձանագրեց յաղթանակ մը, Դանիելեան՝ հաւասարութիւն մը, մինչ Ղլղաթեան կրեց պարտութիւն մը:

Այժմ պարագլուխի դիրքը կը գրաւէ Վրաստան՝ 19 կէտով, 2րդ դիրքը՝ Միացեալ Նահանգներ (17 կէտով), իսկ 3րդ դիրքը՝ Ռուսիա եւ Չինաստան:

ԹԵՆԻՍ

ՄԱՐԱԹ ՍԱՖԻՆ ՇԱՀԵՑԱՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ

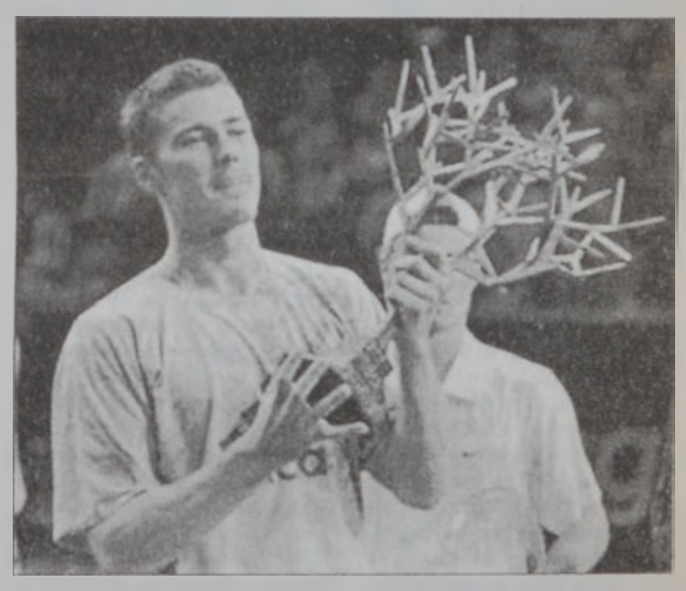

Մարաթ Սաֆին՝ իր շահած բաժակով

Անցեալ շաբաթավերջին Փարիզի մէջ (Ֆրանսա) աւարտեցաւ տղոց թենիսի Մասթըրզի միջազգային մրցաշարքը՝ 3րդ դասուած ռուս Մարաթ Սաֆինի յաղթանակով, որ աւարտական մրցումին 7–6, 6–0 եւ 6–4 արդիւնքով պարտութեան մատնեց աշխարհի թիւ 1 դասուած աւստրալիացի Լէյթըն Հուիթը:

22 տարեկան Սաֆին, որ 13 ամիսէ ի վեր չէր յաջողած որեւէ տիտղոսի տիրանալ, Հուիթի դէմ իր ճակատումը աւարտեց 2 ժամ 20 վայրկեանի ընթացքին: Ան կատարեց 13 էյսեր:

Այս մրցաշարքէն ետք, թենիսի միջազգային ֆեդերասիոնը հրապարակեց այս շաբթուան նոր դասաւորումը, որուն մէջ մեծագոյն նահանջ արձանագրողը եղաւ Սեպաստիան Կրոժան, որ 4րդ դիրքէն նահանջեց 18րդ դիրք:

Արժանթինահայ Դաւիթ Նալպանտեան 13րդ դիրքէն բարձրացաւ 12րդ դիրք:

Ստորեւ՝ այս շաբթուան դասաւորումը (փակագիծին մէջ նշուած է անոնց անցեալ շաբթուան գրաւած դիրքը).

1.– (1) Լէյթըն Հուիթ (Աւստրալիա) 3835 կէտ
2.– (2) Անտրէ Ագասի (Մ. Ն.) 3395 կէտ
3.– (5) Մարաթ Սաֆին (Ռուսիա) 2845 կէտ
4.– (3) Խուան Քարլոս Ֆիրերօ (Սպանիա) 2340 կէտ
5.– (10) Քարլոս Մոյա (Սպանիա) 2330 կէտ
6.– (7) Ռոժէ Ֆեդերէր (Զուիցերիա) 2290 կէտ
7.– (6) Ժիրի Նովաք (Չեխիա) 2235 կէտ
8.– (9) Թիմ Հենման (Բրիտանիա) 2215 կէտ
9.– (12) Էնտի Ռոտիք (Մ. Ն.) 2045 կէտ
10.– (7) Թոմի Հաաս (Գերմանիա) 2020 կէտ
11.– (11) Ալպէր Քոսթա (Սպանիա) 1970 կէտ
12.– (13) Դաւիթ Նալպանտեան (Արժանթին) 1812 կէտ
13.– (16) Փիթ Սամփրաս (Մ. Ն.) 1735 կէտ
14.– (14) Թոմաս Եոհանսըն (Շուէտ) 1725 կէտ
15.– (18) Կուիլերմօ Քանաս (Արժանթին) 1725 կէտ
16.– (21) Փարատորն Սրիշափան (Թայլէնտ) 1681 կէտ
17.– (17) Ֆեռնանտօ Կոնզալէս (Չիլի) 1658 կէտ
18.– (4) Սեպաստիան Կրոժան (Ֆրանսա) 1640 կէտ
19.– (20) Ալեքս Քորեթխա (Սպանիա) 1555 կէտ
20.– (19) Սիենկ Շալքէն (Հոլանտա) 1525 կէտ

ՍԵՏՐԻՔ ՓԻՈԼԻՆ ԼՔԵՑ ԹԵՆԻՍԻ ԱՍՊԱՐԷԶԸ

Ֆրանսացի Սետրիք Փիոլին լքեց թենիսի իր ասպարէզը, Փարիզի Մասթըրզի տղոց կոյգի մրցումներուն իր կրած պարտութենէն ետք: Ան աւարտականին կը մրցէր պրազիլցի Կուսթաւօ Քուէրթէնի հետ:

33 տարեկան Փիոլին, որ 1989ին դարձած էր արհեստավարժ, իր ասպարէզին ընթացքին շահած է հինգ տիտղոսներ: Ան 1993ին հասած է Եու. Էս. Օփընի մրցաշարքին աւարտականին, իսկ չորս տարի ետք՝ Ուիմպլտընի մրցաշարքին աւարտականին: Երկու առիթներով ալ ան պարտուած է ամերիկացի Փիթ Սամփրասէն:

Ան իր ասպարէզին ընթացքին տղոց ընդհանուր դասաւորման մէջ ամէնէն բարձր դիրքը, որ գրաւած է, եղած է հինգերորդ դիրքը (2000ին):

ՄԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՇՈՒԱՐԱԾ Է Ի ՏԵՍ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ «ԽԵՆԹՈՒԹԵԱՆ»

Կ'ԸՍԷ ԻՐԱՔԻ ՓՈԽ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Իրաքի փոխ նախագահ Թահա Եասին Ռամատան ըսաւ, որ ամբողջ աշխարհը կը վարմանայ, թէ ինչո՞ւ Միացեալ Նահանգներ հաստատ կը մնան Պաղտատի դէմ վինուորական գործողութիւն մը կատարելու ընտրանքին վրայ: Ռամատան աւելցուց, որ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդն անգամ շուարած է եւ չի գիտեր, թէ ինչպէս պիտի վարուի ամերիկեան «խենթութեան» հետ:

Ռամատան, որ կը խօսէր «*Ռոյթըրզ*»ի հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին, ըսաւ, որ ամերիկեան կեցուածքը որեւէ վիճում չէ կատարած, եւ թէ Ուաշինկթընն՝ ի գին ամէն ինչի, կ'ուզէ Իրաքի դէմ վինուորական գործողութիւն մը սպառնացող բանաձեւ մը պարտադրել Ապահովութեան Խորհուրդին: Ռամատան պահանջեց, որ միջազգային ընտանիքը դատապարտէ ամերիկեան կեցուածքը: Ան աւելցուց, որ 1988էն ի վեր, Ուաշինկթընն ամբողջ աշխարհը իրար կ'անցընէ՝ պահանջելով վէնքի քննիչներուն վերադարձը եւ հիմա որ Իրաք կ'արտօնէ անոնց վերադարձը եւ ամբողջական գործակցութիւն կը խոստանայ, Միացեալ Նահանգներ կ'ուշացնեն քննիչներուն առնչուող բանաձեւը՝ աւելի խիստ որոշում մը պահանջելով:

Իրաքցի պաշտօնատարը յայտնեց նաեւ, որ իր կեցուածքը պիտի յայտարարէ, երբ Ապահովութեան Խորհուրդը որդեգրէ նոր բանաձեւը: Կը նախատեսուի, որ բանաձեւը քուէարկութեան դրուի այս շաբթուան ընթացքին: Իրաքի մշակոյթի նախարար Համէտ Եուսէֆ Հումատի ըսաւ, որ բանաձեւ որդեգրուի կամ ոչ՝ Միացեալ Նահանգներ որոշած են յարձակում գործել Պաղտատի վրայ:

Միւս կողմէ, Ապահովութեան Խորհուրդի անդամ եւ Միացեալ Նահանգներու գլխաւոր դաշնակից Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէր երէկ հաւաստեց, որ Խորհուրդին մնայուն հինգ անդամները մօտեցած են համաձայնութեան մը, եւ թէ շուտով քուէարկութեան պիտի դրուի ամերիկեան բանաձեւը:

Կ. ՄԸՐԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ...

Շարունակուած Ա. էջէն

թեանց արդիւնքը կը բեկանէ միայն այն պարագային, երբ գործուած օրինապանցութիւնը վճռորոշ եղած է քուէարկութեան արդիւնքին ճշդումին մէջ, եւ այս պարագային յիշեալ օրինապանցութիւնը այդ տարողութիւնը չէ ունեցած:

Խորհուրդը ընդգծեց, որ լիբանանեան, ինչպէս նաեւ ֆրանսական սահմանադրութեանց ուռընչակից օրէնքներուն հիմամբ, ինք պէտք է հսկէ ընտրութեանց պարկեշտ եւ վաւերական ընթացքին, ինչ որ կ'ենթադրէ քուէարկողներուն հետ հաղորդակցութեան հնարաւորութեանց նուազագոյն չափի հաւասարութիւն՝ տարբեր թեկնածուներուն միջեւ:

Ընտրութեանց օրէնքին 66րդ յօդուածը բառացիօրէն կ'արգիլէ ընտրութեանց օրը թռուցիկներ եւ այլ հրատարակութիւններ բաժնել քուէարկողներուն: «Ընտրութիւններուն յաղթական կողմը նման քայլ առաւ, եւ այդ թռուցիկներուն մէջ դիմումը ներկայացուցած կողմին եւ անոր քաղաքական ուղեգիծին լուտանքներ ու խիստ արտայայտութիւններ կատարեց, իսկ վերջին կողմը ոչ մէկ հնարաւորութիւն ունէր անոնց պատասխանելու. այս պարագան չհերքեց մեղադրուած կողմը», ըսաւ վճիռը:

«Ընտրութեանց օրէնքին 68րդ յօդուածը կ'արգիլէ լսատեսողական լրատուական միջոցներուն ու ոչ քաղաքական հրատարակութիւններուն ընտրական ծանուցում կատարել քուէարկութեան թուականի ճշդումէն մինչեւ քուէարկութեան աւարտը. ընտրութիւններուն յաղթական կողմին հաստատումով «*Էմ. Թի. Վի.*» պատկերասփիւռի կայանը անոր ընտրական արշաւին առանձնաշնորհեալ միջոցին վերածուեցաւ: Կայանին պատկերասփռուած քաղաքական եւ ոչ քաղաքական յայտագիրները այդ արշաւին ծառայեցին, ինչպէս կը հաստատեն խորհուրդին տրամադրուած *վիտէո*երիվները: Այդ կայանէն ելոյթ ունեցած քաղաքական անձնաւորութիւններու ջախջախիչ մեծամասնութիւնը անոր սեփականատիրոջ կողմնակիցներն էին, որոնք խիստ եւ սուր ոճով վարկաբեկեցին դիմումը ներկայացուցած կողմը եւ անոր շրջապատը: Ասոր դիմաց երկրորդ կողմը ոչ մէկ առիթ ունէր նոյն ուժգնութեամբ եւ յաճախականութեամբ ի՛ր տեսակէտը հաղորդելու քուէարկողներուն», նկատել տուաւ վճիռը՝ աւելցընելով, որ այս բոլորին դիմաց մէկ մրցակից թեկնածուի մէկ անգամ միայն ելոյթ ունենալը չի նշանակեր, թէ յիշեալ կայանը հաւասար առիթ տուած է:

Լիբանանեանին կողքին մանաւանդ ֆրանսական օրէնսդրութեանց մասին բացատրութիւններ տալով՝ վճիռը յայտնեց, որ օրէնսդիրին նպատակն էր տեսակէտները հաղորդելու հաւասար հնարաւորութիւն ընձեռել բոլոր թեկնածուներուն, որովհետեւ լրատուական միջոցները մեծ ազդեցութիւն ունին քուէարկողին վրայ, եւ թեկնածուն վանոնք պէտք է գործածէ իր տեսակէտները հաղորդելու համար քուէարկողներուն: Իսկ այդ միջոցները առարկայական ու անկողմնակալ ձեւով պէտք է անդրադառնան երկու տեսակէտներուն եւ նման հնարաւորութիւն ընձեռեն միւս թեկնածուներուն, մինչ այս պարագային մէկ կողմին քարոզչական գործիքին վերածուած էր:

Վճիռը նկատել տուաւ, որ այս ծիրէն ներս կ'իյնան ընտրութեանց օրը պատկերասփռուած «*քլիփ*»ները, որոնք արաբական աւանդական համակցեստով քուէարկողներ ցուցադրելով՝ կոչ կ'ուղղէին Մեթնի բնակչութեան իր ձայնը լսելի դարձնելու մրցակիցին քուէարկող «դրսեցիներու» դէմ, միաժամանակ գրգռելով միջլիբանանեան հարցեր եւ ծայրայեղական հակումներ, իսկ մեղադրուած կողմը չհերքեց այս տուեալները, որոնք հաստատուած են *վիտէո*երիվներու մէջ:

Յիշեալ օրինապանցութիւններէն մեկնած սահմանադրական խորհուրդը որոշեց, որ Կապրիէլ Մըրի ընտրութիւնը օրինական իմաստով առողջ եւ ճիշդ չէ:

Այնուհետեւ վճիռը սահմանադրութենէն եւ օրէնքներէն մէջբերումներ կատարելով յիշեցուց, որ անոնք իր դատողութեան թողած են որոշել, թէ ընտրութիւնը կը կրկնուի՞, թէ՞ երկրորդ բարձրագոյն քուէներու թիւը ստացած թեկնածուն յաղթական կը հռչակուի:

Այնուհանդերձ խորհուրդը վճիռին մէջ բացատրութիւն տուաւ երկրորդ ընտրանքը որդեգրելու իր դրդապատճառներուն մասին: Անիկա նկատել տուաւ, որ թեկնածու Միրնա Մըր պահանջած է ապօրինի հռչակել եւ կրկնել տալ ընտրութիւնները, բայց այս պարագային մէկ թեկնածուի օրինապանցութեանց պատճառով տուժած կ'ըլլան միւս թեկնածուները, հետեւաբար կարելի չէ ընդառաջել այս պահանջին:

«Օրէնքը թոյլ կու տայ դատաւորին. որ հաշուի առնէ բոլորին յայտնի տուեալները: Այս պարագային բոլորին յայտնի է երկրէն ներս տիրող, բայց մանաւանդ յիշեալ ընտրապայքարին տիրած վատառողջ մթնոլորտը, վայրագ եւ ծայրայեղական հակումները, քաղաքացիներուն ապահովութեան սպառնալու աստիճանի հասած լարուածութիւնը, իսկ ընտրութիւններուն կրկնութիւնը պիտի վերստեղծէ, կամ աւելի ճիշդը՝ պիտի վատթարացնէ այս մթնոլորտը», բացատրեց Սահմանադրական խորհուրդին վճիռը՝ նկատել տալով, որ ժողովուրդին կամքին հարապատ ներկայացուցչութեան հանդէպ իր նախանձախնդրութեան չափ նաեւ նախանձախնդիր է սահմանադրութեան բանաձեւած այն ազգային սկզբունքին, թէ՝ «ազգային հաշտութեան» խաղաղ գործակցութեան ու համախոհութեան տարրով յատկանշուող մեր ազգային ուխտին հակադրուող որեւէ իշխանութիւն կամ ժողովրդային ներկայացուցչութիւն վերկ է օրինապանցութենէ»:

ՀԱԿԱԶՂԵՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հակառակ իր երեսփոխանութիւնը ջնջող վճիռին, Կապրիէլ Մըր երէկ յայտնեց, որ պիտի մնայ Քըրնէթ Շահուանի Հանդիպումին անդամ:

Միւս կողմէ, Քարլոս Էտտէի գլխաւորած Պլոք Կուսակցութիւնը երէկ երեկոյեան գումարած իր ժողովէն ետք յայտարարեց, որ այսուհետեւ պիտի չմասնակցի Քըրնէթ Շահուանի Հանդիպումի ժողովներուն, իբրեւ արդիւնք Աւնական շարժումին կողմէ Քըրնէթ Շահուանի դէմ կատարուած քննադատութիւններուն:

Ժողովրդավարական Վերանորոգում շարժումի նախագահ երեսփոխան Նեսիպ Լահուտ Քըրնէթ Շահուանի ժողովէն ետք յայտարարեց, թէ Սահմանադրական խորհուրդին արձակած վճիռը սուր հարուած մըն է ուղղուած նոյնինքն Սահմանադրական խորհուրդին հաւատարմութեան, Մեթնի արժանապատիւ վաւակներուն եւ ժողովրդավարութեան:

Ան կոչ ուղղեց Ղասսան Մուխայպէրի՝ չընդունելու Սահմանադրական խորհուրդին որոշումը:

Երեսփոխան Ֆարէս Պուէյզ դրուատեց Ազգային Պլոքի որոշումը եւ վայն նկատեց կուսակցութեան վերադարձը:

Պուէյզ նկատել տուաւ, որ Քըրնէթ Շահուանի հետապնդած ծրագիրը հասած է փակ ճամբու մը եւ տկարացուցած ընդդիմադրութեան ձայնը, որ կը պահանջէ բարենորոգումներու գործադրութիւնը:

Ազգային Ազատական Կուսակցութեան նախագահ Տորի Շամուն երէկ յայտնեց, որ իշխանութիւնը նախընտրեց Ղասսան Մուխայպէրը երեսփոխան նշանակելով բեկանել Կապրիէլ Մըրի երեսփոխանութիւնը, «որովհետեւ անոնք կը կարծեն, որ պիտի ձախողին, եթէ կրկնելու ըլլան Հիւսիսային Մեթնի երեսփոխանական մասնակի ընտրութիւնները»:

Շամուն խստիւ դատապարտեց Սահմանադրական խորհուրդին Մուխայպէրը երեսփոխան նշանակելու որոշումը:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ԹԱՓ ԿՈՒ ՏԱՅ ՉԵՉԷՆ ՁԻՆԵԱԼՆԵՐՈՒ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՉԵՉԵՆԻՈՅ ՄԷՋ

Իբրեւ հակադարձութիւն Մոսկուայի մէկ թատերասրահին մէջ տեղի ունեցած արիւնալի պաշարումին, ռուսական ուժերը թափ տուած են Չեչենիոյ մէջ «անձնասպանական գործողութիւններու կապուած վինեալներու» հետապնդումի գործողութիւններուն, ըմբոստներուն դիմադրութիւնը ճկմելու առաջադրանքով:

«Ինթըրֆաքս» լրատու գործակալութիւնը, մէջբերելով Չեչենիոյ մէջ ոստիկանական աղբիւրներ, հաղորդած է, թէ պաշտօնատարներ կը նախատեսեն, որ շրջանային մայրաքաղաք Կրոզնիի եւ երկրորդ մեծագոյն քաղաքին՝ Կուտերմէսի մէջ ականուած ինքնաշարժներու պայթումներ եւ անձնասպանական յարձակումներ տեղի ունենան:

Պաշտպանութեան նախարար Սերգէյ Իվանով Կիրակի օր յայտնած է, որ գաղտնի սպասարկութեանց տեղեկագիրներու համաձայն, չեչէն կարգ մը քաղաքներու մէջ անձնասպանական գործողութիւններու ձեռնարկելու նպատակով վինեալներ կը մարզուին:

Ան ըսած է նաեւ, որ կասեցուցած է շրջանէն ռուսական ուժերուն հեռացումը:

Ռուսիա Չեչենիոյ մէջ ապահովութեան միջոցառումները ամրապնդած է 10 օր առաջ, մասնայատուկ ուժերուն կողմէ թատերասրահին եոօրեայ պաշարումին վերջ տալէ ետք:

Բժիշկներ երէկ յայտնած են, որ պատանդ - կոհերու թիւը 120ի բարձրացած է:

Անոնց գրեթէ բոլորը մահացած են կապի մը պատճառով, որ սկզբունքով պէտք է տապալէր չեչէն վինեալները, որոնք կը պահանջէին ռուսական ուժերուն Չեչենիայէն հեռացումը:

«Իթար - Թասս» լրատու գործակալութիւնը, մէջբերելով սպաներ, հաղորդած է, որ ներկայ գործողութիւններուն ընթացքին 25 վինեալներ սպաննուած են, թէեւ գործողութիւնները չեն կրցած կանխարգիլել Կիրակի օր վինուորական ուղղաթիռին վար առնուիլը, ինչ որ 9 վոհ խլած էր:

ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ՝ ՀԱԿԱԿՇԻՌԻ ՏԱԿ

Չեչենիոյ մասին անկախ տեղեկագիրներ գրեթէ չեն հրատարակուած՝ նկատի ունենալով, որ Կրեմլին լրատուական աղբիւրները խիստ հակակշիռի տակ կը տեղեան է, յատկապէս ինչ կը վերաբերի Չեչենիոյ մասին լրատուութիւններու:

Լրատուական աղբիւրներու նախարարութիւնը երէկ ուղեցոյցներ հրապարակած է տագնապներու մասին լրատուութեան վերաբերեալ, ինչ որ Չեչենիոյ մասին թղթակցութիւնները աւելի եւս պիտի դժուարացնեն:

Մարդկային իրաւունքներու պաշտպան ռուսեր երէկ Կրեմլինի կոչ ուղղած են, որ չեչէն անջատողականներու հետ բանակցութիւններու ձեռնարկէ, հակառակ հանրային կայրոյթին՝ ըմբոստներու կողմէ թատերասրահին գրաւումին դէմ:

Մոսկուա եւ չեչէն անջատողականները միայն երկու ժամ տեւողութեամբ բանակցութիւններ վարած են 1999էն ի վեր, երբ ռուսական ուժերը Չեչենիա վերադարձած էին, սակայն Մոսկուա յայտնած է, թէ այդ հանդիպումը «կապ մըն էր» եւ ո՛չ բանակցութիւններ:

Նորվեկիոյ մէջ, Չեչենիոյ կօրավիգ կանգնող խմբակ մը Նորվեկիոյ ոստիկանութեան դիմած է, նախագահ Վլատիմիր Փութինը ամբաստանելով Չեչենիոյ մէջ մարդկային իրաւանց ոտնակոխումներու յանցանքով:

Փութին Նոյեմբեր 12ին Նորվեկիա պիտի այցելէ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԷՐՏՈՂԱՆ ՊԷՏՔ Է ՄԱՔՐԷ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԻՐ ԱՆՑԵԱԼԸ

Մեկնաբանական յօդուածով մը «*Ռոյթըրզ*» լրատու գործակալութիւնը երէկ լուսարձակի տակ առաւ Էրտողանի կուսակցութեան շշմեցուցիչ յաղթանակը: Յօդուածագիր Ռալֆ Պուլթոնի համաձայն, սակայն, Էրտողան երկարատեւ պատերազմ մը ունի մղելիք իր իսլամական անցեալը մաքրագործելու եւ իր յաղթանակին մրցանակին տիրանալու՝ վարչապետութեան պաշտօնը:

Քուէարկողներու, յատկապէս Անատոլուի աղքատ շրջաններուն մէջ, Էրտողանի անձին մէջ կը տեսնենք բողոքի խորհրդանիշ մը ընդդէմ անգործութեան, կաշառակերութեան եւ միջկուսակցական ապարդիւն պայքարին: Կիրակի օրուան ընտրութիւններուն քուէարկողները Էրտողանի Կուսակցութեան շնորհեցին յաղթանակ մը, որ աննախընթաց էր 40 տարիէ ի վեր: Սակայն 48 տարեկան թուրք քաղաքագէտը, բազմութիւններուն վստահութիւնը շահելէ ետք, այժմ դէմ յանդիման կը գտնուի լուրջ մարտահրաւէրի մը դիմաց. յաղթել *լայիք* ուժեղ հաստատութեան մը՝ բանակին:

«Էրտողան կ'ուզէ Քասիմբաշայէն հետիոտն ուղղուիլ «*Հիլթըն*» պանդոկ եւ թէյ մը առնել հոն: Ան նաեւ կ'ուզէ ընդունուիլ թուրք ընկերութեան կողմէ. կ'ուզէ փոխուիլ եւ որոշ տարողութեամբ փոխուած է: Սակայն քալելու ընթացքին լսածը միայն անէծք է», կ'ըսէ թուրք քաղաքական մեկնաբան մը:

Կիրակի գիշեր Էրտողան իր հետեւորդներուն ցուցադրման կոչ ուղղեց՝ մեղմացման որոշ պատգամով մը: Ան իր կուսակցութիւնը յաղթանակի պատուանդանը հասցուցած քուէարկողները ցուցադրեց յաղթանակի գինովութեան հետեւանքներէն եւ նոյնիսկ մէջբերեց Աթաթիւրքը՝ ըսելով. «Յաջողութենէն չթունաւորուինք»:

Լայիք հաստատութիւնը՝ պետական համակարգը, դատական իշխանութիւնը եւ ուժեղ բանակը, կասկած պիտի արտայայտէ Էրտողանի արեւմտամէտ քաղաքականութեան: Զօրավարները շատ հաւանաբար պիտի չմիջամտեն ժողովրդավարական ամուր կօրակցութիւն ունեցող Էրտողանի դէմ. սակայն ուշադիր անոնք պիտի հետեւին անոր իւրաքանչիւր քայլին:

Էրտողանի գլխուն կախուած ամէնէն ամպին պատճառը բանաստեղծութիւն մըն է, զոր ան կարդացած է 1990ական թուականներուն ընտրական հաւաքի մը ընթացքին: «Մզկիթներն են մեր զօրանոցները, անոնց տանիքները՝ մեր ապատարարները, մինարէթները՝ մեր սուրերը, եւ հաւատացեալները՝ մեր զինուորները», ընթերցեց Էրտողան եւ չորս ամիս բանտարկուեցաւ:

Յառաջիկայ Յունուարին Էրտողան կրնայ դիմում ներկայացնել՝ իր քաղաքական գործունէութեան դէմ արգելքի վերացման համար: Եթէ դատական իշխանութիւնները բարեացակամութիւն ցուցաբերեն, դէպի խորհրդարան եւ վարչապետութեան ճամբան կրնայ հարթուիլ:

Էրտողան երբեւիցէ պիտի սիրաշահի՞ զօրավարները: Պատասխանը անորոշ է, սակայն երեւոյթ մը մեկնաբանները մղեց խորհելու, թէ Էրտողան - բանակ խուլ պայքարը ցնոր տնօրինութիւն պիտի շարունակուի: Էրտողանի կինը քուէարկեց իր ամուսնոյն կողքին: Ան գլխուն կը կրէր լաչակ, որ խորհրդանիշ է իսլամութեան եւ որ խորթ աչքով կը դիտուի զօրավարներուն կողմէ:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԲԱՆԱԿԻՆ ԶՕՐԱՎԱՐՆԵՐԸ ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Ան յայտնած է, որ կանխահաս ընտրութիւններ կայացնելու որոշումը «մեծ սխալ մը» եղած է՝ աւելցընելով, որ ատիկա «անձնասպանութիւն էր»: Ընտրութիւնները սկզբունքով պէտք է Ապրիլ 2004ին կայացուէին:

Տնտեսութեան նախկին նախարար Քեմալ Տերվիշ, որ Թուրքիոյ 16 միլիառ տոլար արժողութեամբ փրկարար ծրագիրին ետին կը կանգնի եւ որ Ժողովուրդին Հանրապետական Կուսակցութեան անդամ է, յայտնած է, թէ արդիւնքները կրնան Թուրքիոյ չափազանց անհրաժեշտ կայունութիւն հայթայթել:

ԱՔՓի ընտրական ջախջախիչ յաղթանակին ակնաւոր զոհերէն եղած են պահպանողական նախկին վարչապետներ Թանսու Չիլէր եւ Մեսութ Եըլմազ:

Չիլէրի ճիշդ Ուղի Կուսակցութիւնը քուէներուն հազիւ 9,5 առ հարիւրը ապահոված է: Ան ըսած է, թէ կուսակցութեան համագումար մը պիտի կազմակերպէ եւ իր թեկնածութիւնը պիտի չդնէ ղեկավարութեան:

Մայր Հայրենիք Կուսակցութեան ղեկավար Մեսութ Եըլմազ, որ վերջին կառավարութեան մէջ փոխ վարչապետ մըն էր եւ Ե. Միութեան հարցերուն պատասխանատու նախարարը, յայտարարած է, որ քաղաքական կեանքէն ամբողջովին պիտի քաշուի: Անոր կուսակցութիւնը քուէներուն հազիւ 5,1 առ հարիւրը ձեռք ձգած է:

Ժողովուրդին Հանրապետական Կուսակցութեան ղեկավար ձախակողմեան Տենիզ Պայքալ, յայտնած է, որ ստիպողաբար պիտի գործէ իբրեւ միակ ընդդիմադրութիւնը:

Ան նաեւ յուսախաբութիւն արտայայտած է իր կուսակցութեան ձեռք բերած արդիւնքներուն համար:

Միւս կողմէ, քրտական ժողովուրդին ժողովրդավարական Կուսակցութիւնը՝ ՏԵՀԱՓ, որ հարաւարեւելեան գօտիին մէջ առաւելագոյն թիւով քուէներ ապահոված է, չէ կրցած քուէներուն 10 առ հարիւրը ձեռք ձգել, որպէսզի կարենայ խորհրդարանական աթոռներ ունենալ:

Մինչ այդ, ԱՔՓի աղբիւրներ երէկ յայտնած են, թէ կուսակցութիւնը արդէն իսկ սկսած է կառավարութեան կազմի մը մասին ցանկ մը պատրաստել, զայն կարելի եղածին չափ շուտ ներկայացնելու համար նախագահ Ահմէթ Նեճտէթ Սեզէրի:

Այս վերջինը պէտք է պաշտօնական արդիւնքները սպասէ (4 օրէն), որպէսզի կարենայ պաշտօնապէս հրաւիրել ԱՔՓի նոր կառավարութիւնը կազմելու:

Կուսակցութեան ղեկավարը՝ Ռեճէպ Թայյիփ Էրտողան, այսօր ժողով մը պիտի գլխաւորէ, որոշելու համար վարչապետութեան պաշտօնին թեկնածուն: Մինչ այդ, էճեւիթ պիտի գլխաւորէ առժամեայ կառավարութիւնը:

Ե. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԶԳՈՒՇԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԼԱՒԱՏԵՍ

Եւրոպա երէկ զգուշաւոր լաւատեսութեամբ հակադարձած է ԱՔՓի ջախջախիչ յաղթանակին, ողջունելով անոր արեւմտամէտ արտայայտութիւնները, սակայն չեշտելով, որ անիկա պիտի դատուի իր արարքներով:

ԱՔՓ ինքզինք կը նկարագրէ իբրեւ չափաւորական, պահպանողական կուսակցութիւն մը, սակայն անոր արմատները ապօրինի հռչակուած իսլամական շարժումներու մէջ կը գտնուին, ինչ որ մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ ներքին քաղաքական շրջանակներուն եւ մանաւանդ բանակին:

Ե. Միութեան արտաքին հարցերու պատասխանատու Խաւիէ Սոլանա երէկ յայտնած է, որ Ե. Միութեան հետ յարաբերութեանց կապակցութեամբ, ընտրարշաւի ընթացքին բոլոր յայտարարութիւնները դրական եղած են, սակայն թէ անհրաժեշտ է յառաջիկայ կառավարութիւնը իր արարքներով դատել:

Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէր ողջունած է ԱՔՓի խօսքերը, ինչ կը վերաբերի Թուրքիոյ Ե. Միութեան թեկնածութեան թափ տալու փափաքին՝ չեշտելով, որ իր երկիրը «Թուրքիոյ մէկ ուժեղ դաշնակիցը կը մնայ, ինչ որ կը վերաբերի Ե. Միութեան անդամակցութեան»:

Մինչ Ե. Միութեան պաշտօնական հակադարձութիւնը համեմատօրէն քաջալերական էր, Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախկին նախարար Հիւպէր Վեդրին հրապարակաւ յայտնած է, ինչ որ եւրոպացի իր նախկին գործակիցներէն շատեր շշուկներով կ'ըսեն:

«Թուրքիա եւրոպական երկիր մը չէ եւ որեւէ պատճառ չունի Ե. Միութեան անդամ դառնալու, ինչպէս պատճառ չունի Ափրիկեան Միութեան Կազմակերպութեան անդամակցելու»:

Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Ճորճ Փափանտրէու երէկ թղթակիցներու յայտնած է, թէ Աթէնք զօրավիգ պիտի կանգնի Անգարայի Ե. Միութեան գծով ուղիին:

«Կ'ուզենք գործակցիլ, որպէսզի նուաճում մը արձանագրենք մեր յարաբերութիւններուն մէջ՝ լուծելով շարք մը պատմական հարցեր, ինչպէս Կիպրոսի հարցը», ըսած է Փափանտրէու, Աթէնքի մէջ տեսակցելէ ետք Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց փոխ նախարար Մարք Կրոսմընի հետ:

Էրտողան, բարի կամեցողութեան առաջին ժեսթով մը, երէկ յայտնած է, թէ յառաջիկայ 7էն 10 օրերուն պիտի այցելէ Յունաստան, վարչապետ Քոսթաս Սիմիթիսի հետ քննարկելու համար Ե. Միութեան վերաբերեալ հարցեր:

Սիմիթիս եղած է օտար առաջին ղեկավարը, որ անոր հետ կապուած եւ գայն շնորհաւորած է: